

özgürlükiçin.com e-dergi

Nasıl Süpermen Olunur?
Katkıcı Olmak

Şakımanın Yeni Yolu:
Choqok

Cep Ejderhası
Dragon Player

Röportaj:
Seda AKAY ve Gizem BELEN

Tüm Yeni Özellikleriyle:
Pardus 2009.2

03.	Editörden
04-08.	Haberler
09-11.	Pardus 2009.2 Yenilikleri
12-18.	Pardus 2009.2 Kurulumu
19-20.	Pardus 2009.2'ye Nasıl Güncellenir?
21-25.	Paket Yönetimi Onun İşi: Paket Yöneticisi
26-31.	Pardus'ta Ne İçin Ne Kullanılır?
32-34.	Röportaj: Pardus 2009 Sürüm Yöneticisi: Onur KÜÇÜK
35-37.	Cikleye cikleye bir hâl olduk: Choqok
38-39.	Cep Ejderhası: Dragon Player
40-42.	Pencereler diyarından: Oxygen Pencere Dekorasyonu
43-45.	Nasıl Süpermen Olunur?
46-51.	GAP ile Animasyona Giriş
52-56.	PyQt Dersleri - 4
57-70.	Röportaj: Seda AKAY ve Gizem BELEN
71.	Son sayfa

Bu sayının editörü:

Anıl Özbek

Bu sayıda katkıda bulunanlar:

Abdulkerim Aydın, Ali Işingör,
Aydın Demirel, Ayhan Yalçınsoy,
Deniz Ege Tunçay, Gaye Demirbaş,
Gizem Belen, Göktuğ Korkmaz,
Hakan Hamurcu,
Hakkı Kubilay Kocabalkan,
Mustafa Gökay, Onur Aslan,
Onur Küçük, Seda Akay,
Şaban Kuş, Tuğsan Ünlü,
Turgut Kınaş.

Tasarım:

artistanbul
(Pınar Eskikan)

Kapak Görseli:

Somenametoforget (CC by-nc-nd)

Özgürlükçin e-dergisi,

Creative Commons

(by-nc-sa) 3.0 ile lisanslanmıştır.

Pardus ismi ve logosu,

TÜBİTAK UEKAE'nin tescilli markasıdır

Bu yayın, Özgürlükçin topluluğu tarafından hazırlanmaktadır.

Pardus 2011'i Beklerken, Merhaba Pardus 2009.2

Merhaba,

Özgürlükçin e-dergisi'nin 23. sayısı sizlerle. Bu sayının editörlüğü için düşünüldüğümü öğrendiğimde biraz karışık bir dönemde olduğum için ne yazık ki pek kabul edecek gibi durmuyordum. Ama e-dergi hakkında önemli bir değişikliğin bu sayıyla birlikte gerçekleşeceğini duyduğumda fikrim değişmeye başladı ve böylece editörlük maceram da başlamış oldu. Bu büyük değişiklik ne yazık ki bu sayıda gerçekleşemedi bazı nedenlerden ötürü, bu zevki başka bir editör yaşayacak.

Bu ay Pardus 2009.2 temasını işledik. *Geronticus eremita* sunuculara bir gün önce vararak 3 Haziran'da güzel bir sürprizle bizleri karşıladı. Pardus 2009 Sürüm yöneticisi **Onur KÜÇÜK**'ü, tüm geliştirici ve tüm katkıcılarını tebrik ederim. Biz de bu sayıyla Pardus ile yeni tanışacak kullanıcılara hızlı bir şekilde Pardus'u tanıyabilecekleri, kurabilecekleri ve kullanabilecekleri bir sayı hazırlamak istedik. İlk önce Pardus 2009.2 ile birlikte gelen temel yenilikleri ele alan bir yazıyla başladık. Pardus ile ilk kez tanışacak kullanıcılarımızın çok işine yarayacak Pardus 2009.2 kurulum rehberimizle devam ettik. Önceki sürümlerden Pardus'a güncellemek de e-derginin bu sayısında yer bulan yazılar arasında. Pardus'ta hangi işler için hangi yazılımların kullanıldığının anlatıldığı yazıya özellikle diğer işletim sistemlerinden Pardus'a yeni geçen kişilerin önceden kullandıkları sahipli yazılımların özgür karşılıklarını tanıyabilmeleri bakımından önemli dosyalardan biri.

Temamızın dışındaki yazılardan da kısaca bahsetmek istiyorum. Paket Yöneticisi, GAP, Choqok, DragonPlayer paket tanıtımlarıyla bu uygulamalar hakkında bilmek isteyebileceğiniz pek çok şeyi öğrenebilir, Oxygen pencere dekorasyonunun ipuçlarının anlatıldığı yazıyla pek

çok ince detayı nasıl özelleştirebileceğinizi görebilir ve PyQt4 dersiyle kodlamanın büyüüne kapılabilirsiniz.

Bu sayı röportajlarıyla da ilginç bir sayı oldu, iki farklı röportajda üç konuğumuz topluluğumuzun sorularını cevapladı. Pardus 2009 sürüm yöneticisi Onur KÜÇÜK ikinci kez e-dergimizin konuğu oldu ve Pardus 2009.2 sürümüne dair merak edilen soruları cevapladı. İkinci röportajımızın konuklarıysa Ajans Pardus'un yıldızları **Seda AKAY** ve **Gizem BELEN**. Seda ve Gizem; Pardus, Özgürlükçin, özgür yazılım, topluluk, Ajans Pardus, kişisel bazı konular ve güncel olaylar hakkında zevkli bir röportaj çıkardılar bizler için. İlgiyle okunacak bu röportajlar için konuklarımıza buradan bir kez daha teşekkür ediyorum.

Yazarından çizerine, çizerinden okuruna inanılmaz bir çalışmanın eseri Özgürlükçin e-dergi. Öyle ya da böyle bu eseri şekillendiren tüm katkıcılarının emeği olmasaydı şu an bu satırları yazıyor olamayacaktım, bana bu olanağı sağladığınız için teşekkürler.

Özet geç editör bölümüyle huzurlarınızdan ayrılmak istiyorum: Nasıl geçti e-dergi editörlüğü? 10 numara. Evet. Kolaydı yani. Tabii ya. Çalıştım. Gerekeni yaptım. Baktım. Evde baktım sadece. Attım hafızaya. Beyin bedava. Bedava ya. Taşıyorum, niye hamallık yapayım? Baktım. Karşıma çıktı, hepsini yaptım. Bu kadar. Geçmiş olsun. Teşekkür ederim.

Google Windows'u Bırakıyor

Bazı Google çalışanlarına göre, Google güvenlik endişesiyle, Windows'un iç kullanımını aşamalı olarak bırakıyor.

Tüm dünyada 10.000'den fazla çalışanı bulunan Google'daki bu karar, ocak ayı başında, Google'ın Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki sunucularının Windows işletim sisteminin açıklarından faydalanan binlerce zombi bilgisayar tarafından saldırıya uğramasından sonra alındı ve Windows'un kullanımına etkili bir şekilde son verilmesini içeriyor.

Yeni çalışanlara Apple'ın Mac bilgisayarları ya da Linux işletim sistemi ile çalışan bilgisayarlar bir seçenek olarak sunulmaya başlandı. Bir çalışan konuyla ilgili olarak, "Linux açık kaynak ve hakkında iyi şeyler düşünüyoruz. Microsoft ise bu şekilde hissettirmiyor." dedi.

Bilindiği gibi Windows, diğer işletim sistemlerine göre bilgisayar

virüslerine karşı daha kırılgan ve korsan saldırıları için son derece ciddi güvenlik açıklarına sahip. Kapalı kaynak kodlu olması ve yetersiz güvenlik politikası, kendisini saldırılar için büyük bir hedef haline getiriyor ve en çok saldırı Windows'a yapıyor.

Çin'de meydana gelen saldırıdan bu yana, yarı resmi politika olarak, Google çalışanları kendilerini güvenlik konusunda daha fazla geliştirmek için çalışıyorlar. Bir çalışan "Özellikle Çin'deki büyük saldırıdan sonra, burada birçok insan güvenlik için Mac kullanıyor" dedi.

Google'ın yakında çıkacak ve Windows ile rekabet edecek olan Chrome OS dahil, pek çok alanda kendi ürünlerini çıkartmak için çaba harcadığı biliniyor. Bütün ürünlerini Chrome OS üzerinden sunmaksa Google'nin başlıca planları arasında bulunuyor.

Bir Google çalışanı, "Güvenlikten konusundan önce de, projelerin Google ürünlerinde güvenli bir şekilde çalışması için şirket tarafından verilmiş bir yönerge vardı. Yani konu hakkında uzun zamandır çalışılıyor." dedi.

Kaynak: [Financial Times](#)

Pardus 2009.2 CD'leri Yolda

Pardus 2009 sürümüyle birlikte duyurduğumuz CD Gönder Projesi'ne, kaldığımız yerden devam ediyoruz.

İlk 1.000 CD'yi sahiplerine ulaşması için kargoya verdik.

ve anlaşılır olursa kargonuzun size ulaşması o kadar kolay olacaktır. Oturduğunuz yeri hiç bilmeyen birinin getireceğini düşünerek yazın, "Kime sorsan gösterir" anlayışı kargo şirketlerinde geçerli olmuyor maalesef.

5 Temmuz Pazartesi gününden itibaren talep edilen diğer CD'ler de, Yurtiçi Kargo'nun hızlı erişim ağı sayesinde kullanıcıların adreslerine ulaşacak. Kullanıcılarımız Pardus 2009.2 Geronticus eremita CD'lerini, -KDV dâhil- sadece **2,36 TL kargo ücreti** ödeyerek edinilebiliyor.

CD Gönder'in güzel bir sürprizi var! Pardus 2009.2 CD'sinin sahiplerini birer "**İçinde Pardus Var!**" damla çıkartma/sticker sürprizi bekliyor. Bu güzel sürprizle, gelen paketleri açmak daha heyecanlı olacak :).

Nelere dikkat etmelisiniz?

CD Gönder programımıza katılan katkıcılarımızdan dikkat etmelerini istediğimiz noktaları bir kez daha vurgulayalım:

- Adresinizi mümkün olduğunca açık bir şekilde yazın. Adresinizde sokak, cadde, apartman ismi, numara gibi bilgiler ne kadar fazla

- Adresinizin kargo şirketinin size hafta içi mesai saatlerine ulaşabileceği bir adres olmasına dikkat edin. Adreste bulunamadığınız için kargonuzun geri dönmesini istemeyiz.

- CD istek formunda belirttiğiniz numaranın cep telefonu yerine sabit hatlı bir telefona ait olmasına dikkat edin. Kargo şirketlerinin çağrı merkezleri cep telefonlarını çoğunlukla aramıyor.

- Yurtiçi Kargo ile olan sözleşmemiz gereğince, Tüm Türkiye'ye gönderilerimiz sadece 2,36 TL'ye gönderilmektedir. Daha fazla ücret talep edilmesi durumunda, gönderinin bölge ofisinin sorumluluğunda olduğu "24 saat içinde" bu durumu bize bildiriniz.

CD Gönder Projesi'ne ilişkin gelişmeleri yine buradan sizlerle paylaşıyor olacağız.

Google'dan Konsol Aracı

Google, pek çok popüler İnternet servisini konsol üzerinden kullanmayı sağlayan GoogleCL'yi duyurdu.

Python ile gdata-python-client kütüphanesi kullanılarak geliştirilen GoogleCL, Apache ile lisanslanmış bir özgür yazılım projesi ve Google Code üzerinde geliştirimi sürdürülüyor. Projenin gelişimine katkı vermek ve iyileştirmeler içeren yamalar göndermek isteyen kullanıcılar, GoogleCL'nin hata takip sistemini kullanabilir.

Servislere Hızlı Erişim
Modern masaüstü bilgisayar

dünyasında grafik kullanıcı arayüzleri daha hâkim ve tercih edilir olmasına rağmen, konsol araçları hâlâ hızlı etkileşim, basit otomasyonlar ve uzaktan kontrol gibi konularda en kullanışlı yöntemleri sunuyor. GoogleCL, Google'nin ev sahipliği yaptığı verilerin genel konsol işlemleri üzerinden daha erişilebilir olmasını sağlayacak. Örneğin GoogleCL ile Gmail hesabımızdaki kişiler listesini sed ya da awk ile kullanmak ya da fotoğraflarımızı ve videolarımızı toplu olarak Picasa ve YouTube gibi sitelere yüklemek çok kolaylaşacak. Sadece bu kadar da değil, GoogleCL ayrıca

Blogger, Google Takvim ve Google Belgeler'i de destekliyor.

Konsol Aracının Kullanımı

Servisleri komut satırından ilk kez kullanıldıklarında, uygulama bir kullanıcı adı sormakta ve İnternet tarayıcısıyla açılarak kimlik denetlemenin tamamlanacağı bir OAuth bağlantısı veriyor. Hesapla ilgili ilk ayarlar yapıldıktan sonra GoogleCL diğer normal komutlarla da borulama yöntemi ve diğer biçimlerde kullanılabilir. Şu anda yalnızca Blogger ile küçük birkaç deneme yaptım. Her şey sorunsuz olarak çalıştı diyebilirim. Diğer

desteklenen servis ve işlemlerle ilgili belgeler projenin kullanıcı rehberinde yer alıyor. Çeşitli örnek kullanımlarsa projenin wiki sayfasında bulunuyor.

Kaynak: [ars technica](#)

Flock 3.0, Chromium Tabanlı

Flock geliştiricileri sosyal web tarayıcılarının gelecek nesli olan 3.0 için bir beta sürümünü duyurdu. Kısaca anlatmak gerekirse

Flock; MySpace, Facebook, Bebo, Digg, YouTube ve Twitter dâhil önde gelen sosyal ağ servislerini ve çoklu ortamları otomatik olarak yöneten meşhur bir çok platformlu bir web tarayıcı.

Flock'un 1.x ve 2.x sürümleri geçmişte Mozilla'nın Firefox tarayıcısını temel alırken, Flock ekibi yeni 3.0 sürümünü Google'ın açık kaynak Chromium tarayıcısını temel alarak geliştiriyor. Flock CEO'su Shawn HARDIN, blogundaki girdisinde "Chromium platformuna dayanan Google Chrome'dan sonraki ilk kapsamlı tarayıcı olan yeni Flock, çarpıcı bir hıza sahip!" diye yazıyor ve blog girdisine şu satırları ekliyor: "Yeni Flock, siz internette gezinirken, sizi arkadaşlarınız ve onların sohbetlerinin merkezine yerleştirmeyi hedefliyor."

Google'ın tarayıcı platformuna geçen ve "İnternet Explorer'dan daha iyi" olma iddiasını ana sayfasında ifade eden Flock 3.0, öntanımlı arama motoru olarak Google kullanıyor.

3.0 beta sürümünde dikkat çeken diğer değişiklikler arasında, yeniden tasarlanmış bir arayüz, yeni bir hesap yöneticisi ana sayfası, yeni bir sosyal ağ bütünleştirmesi ve birçok performans ve kararlılık iyileştirmesi var. Chromium ile aynı teknolojiyle yapılandırılmış olan Flock 3.0, Chrome uzantılarını da destekliyor.

Flock 3.0 hakkında kısa bir video ve yeni özelliklerin tam bir listesini içeren detayları, basın duyurusunda ve mühendis Clayton STARK'ın Flock VP'si tarafından yayınlanan blog girdisinde bulabilirsiniz.

Flock 3.0 Beta, şimdilik sadece Windows sürümleri için kullanılabilir durumda. Tarayıcının Mac OS X ve Linux sürümleri üzerinde de çalışıyor ve ilerleyene aylarda bu sürümlerin de çıkması bekleniyor.

Kaynak: [H Online](#)

Linux Journal Ödülleri

Linux Journal, her yıl olduğu gibi bu yıl da GNU/Linux dünyasının en çok sevilen, beğenilen ve kullanılan ürünlerini Linux Journal Readers' Choice Awards (Linux Journal Okuyucu Seçimi Ödülleri) ile seçiyor. GNU/Linux uzmanlarının, dergi okurlarının ve diğer tüm GNU/Linux kullanıcıların katıldığı bu büyük ankete siz de katılabilir, kullandığınız ve sevdiğiniz ürünleri destekleyebilirsiniz.

Çeşitli kategoride düzenlenen bu büyük araştırmada geçen sene OpenOffice.org en iyi ofis yazılımı, Mozilla Firefox en iyi tarayıcı ve GIMP ise en iyi grafik tasarım aracı dalında en fazla sayıda oyu alarak birinci olmuşlardı.

Her kategoride bir kazananın seçildiği Linux Journal Readers' Choice'da ayrıca mansiyon ödülleri de verilmekte. Mansiyon ödülü en az %10 oy alan saygın ürünler için kullanılıyor.

Oylarınızla Pardus'u Destekleyebilirsiniz

Bu yılki ödüllere Pardus'u da aday gösterebilirsiniz! "Best Linux Distribution" (En İyi GNU/Linux Dağıtımı) bölümünden Other'ı seçip Pardus, en iyi paket yönetim uygulaması yani "Best Package Management Application" bölümünde

yine Other'ı seçip PiSi yazabilirsiniz. Aynı işlemi En İyi Oyun kategorisinde de yapmak zorunda kalabilirsiniz zira buradaki seçenekler epey dar tutulmuş ve ne Urban Terror ne de Crack Attack! listede bulunuyor.

Adaylarınıza oy vermek, daha fazla bilgi almak ve yorumlarınızı bildirmek için Linux Journal sitesindeki [şu ankete](#) bakabilirsiniz.

Anket Kategorileri

Ankete katılmak için yalnızca bir e-posta adresi gerekiyor. Bu her kişinin ankete yalnızca bir kez katılması için alınmış güzel bir önlem. Bunun dışında herhangi bir kişisel bilgi gerekmiyor.

Anketteki başlıca kategorilerse aşağıdaki gibi:

- Best Linux Distribution (En İyi GNU/Linux Dağıtımı)
- Best Desktop Environment (En İyi Masaüstü Ortamı)
- Best Web Browser (En İyi İnternet Tarayıcı)
- Best E-mail Client (En İyi E-posta İstemci)
- Best IM Client (En İyi Anlık Mesajlaşma Uygulaması)
- Best IRC Client (En İyi IRC İstemcisi)
- Best Microblogging Client (En İyi Mikroblog İstemcisi)

- Best Office Suite (En İyi Ofis Takımı)
- Best Graphics/Design Tool (En İyi Grafik/Tasarım Aracı)
- Best Digital Photo Management Tool (En İyi Fotoğraf Yönetim Aracı)
- Best Audio Tool (En İyi Ses Aracı)
- Best Audio Player (En İyi Müzik Çalar)
- Best Media Player (En İyi Medya Oynatıcı)
- Best Bookmark Syncing Tool (En İyi Yerimi Eşleme Aracı)
- Best Cloud-based File Storage (En İyi Bulut Hesaplama Tabanlı Dosya Depolama)
- Best Kid-friendly Application (En İyi Çocuk Dostu Uygulama)
- Best Game (En İyi Oyun)
- Best Package Management Application (En İyi Paket Yönetim Sistemi)
- Best Brand of Video Chipset (En İyi Video Çipset Markası)
- Best Linux Smartphone (En İyi GNU/Linux'lu Akıllı Telefon)
- Best Linux-based Gadget (En İyi GNU/Linux tabanlı Zamazingo)
- Best New Open-Source Project - released in 2009 or 2010 (2009 ya da 2010'da Yayımlanmış En İyi Yeni Özgür Proje)
- Which product would you title "Product of the Year" in the Linux space? (GNU/Linux dünyasında "Yılın Ürünü" diyebileceğiniz ürün nedir?

Bu kategoriler için seçimlerinizi gerçekleştirdikten sonra Finished? Submit your Survey (Bitti mi? Anket Formunuzu Gönderin) düğmesine basmanız yeterli. Böylece sevdiğiniz ve beğenerek kullandığınız ürünlerin uluslararası bir yarışmada yer almasını sağlayabilirsiniz.

HTC'den Droid Incredible

HTC ve Verizon Wireless, Droid Incredible akıllı telefonunu duyurdu. Android 2.1 temelli Droid Incredible, 3.7 inç 800x480 AMOLED ekran, sekiz megapiksel kamera, 8 GB dahili hafıza ve 1 GHz Snapdragon işlemciyle birlikte geliyor.

Incredible, HTC'nin hâlâ satışta olan alt seviye Droid Eris'inden sonraki ikinci Droid modeli. Droid Incredible, Sprint WiMAX destekli Evo 4G'nin üst seviye özellikleriyle eşleşmeyebilir fakat HTC'nin önceki Google markalı Nexus One'a ve benzer olarak kısa bir süre önce duyurulan 1GHz Qualcomm Snapdragon işlemcili, Android 2.1 ile çalışan HTC Desire ve Legend

telefonlarına güzel bir alternatif. Incredible, Evo 4G'nin 4.3 inçlik ekranından daha küçük olan 3.7 inçlik, 800x480 piksel bir ekran sunuyor. Bununla birlikte ekran daha kolay görünüm ve parlak renkler için AMOLED teknolojisiyle geliyor. Incredible ayrıca 16 GB'a yükseltilebilir 8 GB dahili bir hafıza sunuyor.

8 megapiksellik kamera

Verizon'un ilk sekiz megapiksellik kamerası olan bu ürün otomatik odaklama, video yakalama ve çift LED flaş sunuyor. Ürün aynı zamanda, bluetooth, dahili GPS, hoparlör, yakınlık ve ışık sensörü ve sayısal bir pusula gibi ilave özellikler de sunuyor.

Diğer ilgi çelici özellikler arasında optik bir oyun çubuğu, dokunmaya duyarlı ev, menü, geri ve arama tuşları da bulunuyor. Droid Incredible 4,63 x 2,30 x 0,47 inç ölçülerinde, 130 gr ağırlığında ve konuşma süresi yaklaşık 312 dakika..

Yeni Bir Sezgisel Arayüz

Ürün, HTC'nin sezgisel arayüz katmanının en son sürümü, Android 2.1 ile birlikte geliyor. Yeni sezgisel arayüz, interaktif bileşenlerin geniş bir yelpazesiyle yedi panelli ana sayfa ekranı sunuyor. Facebook, Twitter ve Flickr güncellemelerini bir arada takip edebilmeyi sağlayan Friend Stream teknolojisi de Incredible'nin yazılımları

arasında. Droid Incredible, Verizon Wireless e-dükkanında satışa sunuldu.

Incredible'nin şu anki fiyatı yaklaşık olarak 200 dolar ve iki yıl garanti desteğiyle sunuluyor.

Kaynak: [Linux Devices](#)

Geleceğin Video Biçimi: WebM

Bugünlerde, yeni bir açık video biçimi olan WebM'i tartışıyor. WebM, web için tasarlanmış, açık, telif ücretsiz bir çokluortam dosya biçimi.

WebM video ve ses biçimlerini kapsayan bir taşıyıcı dosya olarak tanımlanır. WebM dosyaları VP8 video kodeğiyle sıkıştırılmış video akışı ve Vorbis ses kodeğiyle sıkıştırılmış ses akışından oluşur. WebM taşıyıcı dosya yapısı, Matroska temel alınarak geliştirildi.

WebM'in faydaları

Geçtiğimiz haftalarda, Ajans Pardus'a da konuk olan WebM, pek çokları tarafından geleceğin yeni video biçimi olarak gösteriliyor. Google tarafından duyurulmasının hemen ardından, İnternet tarayıcısı pazarının tüm önemli oyuncularının desteğini aldı. Mozilla Firefox, Google Chrome, Opera ve hatta İnternet Explorer cephesinden gelen olumlu mesajlar, WebM'e geçişin çok hızlı olacağını gösteriyor. Peki, neden birbirine rakip tüm tarayıcılar

WebM'i destekliyor? Bunun pek çok nedeni var:

Açıklık ve yenilik: HTML, HTTP ve TCP/IP çekirdek teknolojisinin iyileştirme ve geliştirme için herkese açık olması, İnternet'in başarısında önemli bir etken. İnternet deneyiminde videonun önemli bir konumda olmasıyla yüksek kaliteli, özgür bir video biçiminin seçilmesine ihtiyaç duyuluyordu. WebM, bir BSD tipi lisans ile korunan ve %100 açık bir proje.

webm

an open web media project

WebM projesi, Mozilla, Opera, Adobe, Google ve 40'tan fazla yayımcı, yazılım ve donanım üreticisinin desteğini şimdiden aldı. Çok yakında Pardus depolarında WebM destekli video oynatıcıları görmeye hazırlanabilirsiniz.

Kaynak: [The WebM Project](#)

14 Aralık Günü Randevu Vermeyin!

Pardus geliştiricileri tarafında Pardus 2011 hazırlıkları devam ederken, ayrıntılar da yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlıyor. Pardus 2011 sürüm yöneticisi Gökçen ERASLAN, bugün geliştirici listesine attığı [e-postayla](#) Pardus 2011'de neleri hedeflediklerini yazdı.

Peki, Pardus 2011'e ilişkin geliştirici ekibin ne tür planları var? Sevgili Gökçen'in e-postasından alıntılararak, hedefleri madde madde aktaralım:

- KDE ve Qt hariç paketlerin çoğunluğu Pardus Kurumsal2'den alınacak. Daha yeni sürümü çıkmış olan paketler yeni sürümlerine geçirilecek. **KDE 4.5** ve **Qt 4.7**'nin kullanılması düşünülüyor.

- GCC derleyicisinde 4.5 ailesine geçilecek..

- Öntanımlı **64 bit olarak geliştirme** planlanıyor. Alfa, beta kararlı sürüm gibi sürümlerin her biri 32 bit için de yayınlanacak.

- Paket Yöneticisi'ne paketlerin popülerliğinin oylanması, paketin ekran görüntülerinin gösterilmesi vs. gibi artık çoğu modern paket yönetici arayüzünde olan özelliklerin eklenmesi planlanıyor.

- 2011'i hem "Kurulan" hem "Çalışan" bir DVD olarak çıkarmak düşünülüyor. DVD olması, ortamın illa ki 4.7 GB olmak zorunda olduğu anlamına gelmiyor.

- Açılış sistemi olarak, MÜDÜR yerine yeni geliştirilmekte olan systemd projesine geçiş düşünülüyor.

- Bahçeşehir Üniversitesi ile yapılan anlaşmayla, Pardus'un kullanılabilirlik testleri yapılacak ve daha kullanışlı ve tutarlı arayüzler için bir Pardus Arayüz Kılavuzu yazılacak. Bunu "KDE Usability" ekibiyle ortaklaşa ilerleyen bir süreç haline getirmek hedefleniyor.

- 2011 için yine güzel görseller ve yenilenmiş bir **Milky simge seti** hazırlanıyor.

- Ağ Yöneticisi yerine, çok daha fazla özellik sunan, aktif olarak geliştirilen ve diğer dağıtımlar tarafından da gelecek vaat ettiği düşünülen bir proje olarak **NetworkManager** ve onun KDE arayüzü olan **KNetworkManager** ikilisine geçmeyi düşünülüyor.

- Pardus 2011 için önemli amaçlardan bir tanesi, Ağ Yöneticisi hariç tüm yönetici ailemizi KDE'ye dâhil ettirmek.

- Paket Yöneticisi için, çok daha basit ve muhtemelen Paket Yöneticisi'nden bağımsız bir güncelleme ekranı düşünülüyor.

- 2009-2011 geçişi sorunlarını en alt seviyede tutulması hedefleniyor.

- Pisi, derleme çiftliği, YALI'ya da birçok özellik eklenmesi düşünülüyor.

Büyük Gün: 14 Aralık

Bu noktada, pek çoğunuzun şunu soracağını biliyoruz: "İyi ama Pardus 2011'in deneme sürümlerini ne zaman kullanmaya başlayabilirim?"

Pardus'un uluslararası geliştirici belgelerinin yer aldığı Pardus [Developer Base](#)'e dün konan sürüm takvimi, en çok merak edilen bu soruyu cevaplandırılıyor:

14 Aralık 2010 tarihinde, Pardus 2001 kararlı sürümü duyurulacak.

Siz iyisi mi o gün kimseciklere randevu vermeyin, olur mu?

Mutfaktan Tıkırtılar

- Konsantre Akın. Sulandırıp sulandırıp her yerde kullanıyorsun!

- Francesco bile Ahmet Aygün'e "Ahmet Piccolo" (küçük ahmet) demeye başladiysa, adam marka olmuş demektir.

- "Reset ya rab..."

- "Şu heriflerin birkaçını kesip, Eyüp Camii önünde fakire fukara dağıtacaksın..." (Ali Abi'ye cinnetin kapıları açılıyor)

- Tanrının bugzillası yok ki, olsa da hatalar "won't fix" olarak işaretleniyor!

- Gizem: "Niye benimle seminere çıkanlar benden daha çok ilgiyi üstlerine topluyor?" / Anıl: "Daha az konuşuyorlar ya, önemli biri sanıyorlardır o yüzden..."

- Üzerinde <http://> yazan bir tişört yaptırtıp, bir seminerde en öndeki protokol sırasına oturacağım! (Bahadır Kandemir)

- Abi, "IBM hak yolunu buldu, Firefox'a geçti" ne demek? Salavat da getirmişler mi?

Pardus 2009.2 Yenilikleri

Pardus'un son sürümü, yüzlerce yenilikle birlikte geliyor. Bazıları Pardus'u açar açmaz fark edeceğiniz, bazılarıysa derinliklerde olan bu yenilikleri öğrenmek ister misiniz?

TÜBİTAK UEKAE bünyesinde geliştirilen ulusal işletim sistemi Pardus'un Geronticus eremita yani "Kelaynak" isimli yeni Pardus 2009.2 sürümü, 3 Haziran 2010 tarihi itibarıyla sunuculardaki yerini aldı. Pardus 2009.2, bilimsel adı Geronticus eremita (Okunuşu: Cerontikus eremita) olan Kelaynak kod adıyla, türü kritik tehlike sınırında olan kelaynaklara da dikkati çekiyor.

Şimdi kullanıcılara çok daha kararlı ve yüksek performanslı bir sistem sunan Pardus 2009.2 Geronticus eremita'nın yeniliklerine biraz daha yakından bakalım.

Güncel Yazılımlar

Yeni sürüm, kullanıcılara kolay kullanılabilen, hızlı, güvenli bir masaüstü ortamı ve binlerce özgür yazılımın en güncel sürümlerini sağlıyor. KDE 4.4.4, Linux 2.6.31.13 çekirdeği, OpenOffice.Org 3.2.1.3, Mozilla Firefox 3.6.3, Gimp 2.6.8, K3b 1.92, Mozilla Thunderbird 3.0.4 depodaki yazılımların sadece birkaçı.

Kalıp Dosyaları

Pardus 2009.2 sürümünün ISO dosyaları hibrit görüntü olarak oluşturuluyor. Bu yenilikle kalıp dosyalarını ister CD'ye, ister DVD'ye yazabilirsiniz. Bunların dışında Pardus görüntüsünü USB çubuk gibi sabit disk benzeri aygıtlar üzerine de yazabilirsiniz.

Bu sürümle birlikte birden çok dil desteği sunan uluslararası sürüm, DVD olarak geliyor. Türkçe desteğinin yanı sıra daha fazla yazılım eklenen sürüm, yaklaşık 1 GB boyutuyla ister DVD'ye, ister USB disk gibi araçlara yazılarak kullanılabilir.

Pardus görüntüsü açılış seçeneklerine "copytoram" eklendiğinde görüntü dosyaları bilgisayarınızın belleğine (RAM) kopyalanıp oradan çalışıyor, böylelikle kurulan ya da çalışan sistem daha hızlı çalışıyor. Bu özelliğin RAM miktarı 1.5 GB ya da daha fazla olan bilgisayarlarda kullanılmasını önerildiğini unutmayın. Bellek miktarınız yeterliyse bu seçeneği kullanarak epey bir zaman kazanabilirsiniz.

"Dört Dörtlük" KDE

Pardus 2009.2 ile öntanımlı masaüstü ortamı KDE, 4.4.4 sürümüne güncellendi.

Pardus depolarındaki KDE ile ilgili tüm programlar en son sürümlerine güncellendi. Yeni KDE ile birlikte kullanıcılar küçük ekranlar için optimize edilmiş Netbook Kipi'ni de kullanabilir.

Pardus ekibi, ekran parlaklığı ve ses seviyesi değişikliklerini masaüstü temasına uygun ve şık bir şekilde görüntüleyen KOsd yazılımını da KDE teknolojilerine dâhil etti.

Her bileşenin masaüstünde herhangi bir yere konumlanabildiği ve özelleştirilebildiği Plasmoid teknolojisi, masaüstü ile tam uyumlu Strigi masaüstü arama teknolojisi, masaüstü ortamıyla bütünleşik masaüstü efektleri, uzaktan erişim vb. pek çok özellik içeren yeni nesil dosya yöneticisi Dolphin, kullanıcılarımızı bekleyen yeniliklerden sadece birkaçı. Kısacası Pardus, yeni sürüm KDE ile kullanıcılarına yepyeni bir masaüstü tecrübesi sunuyor.

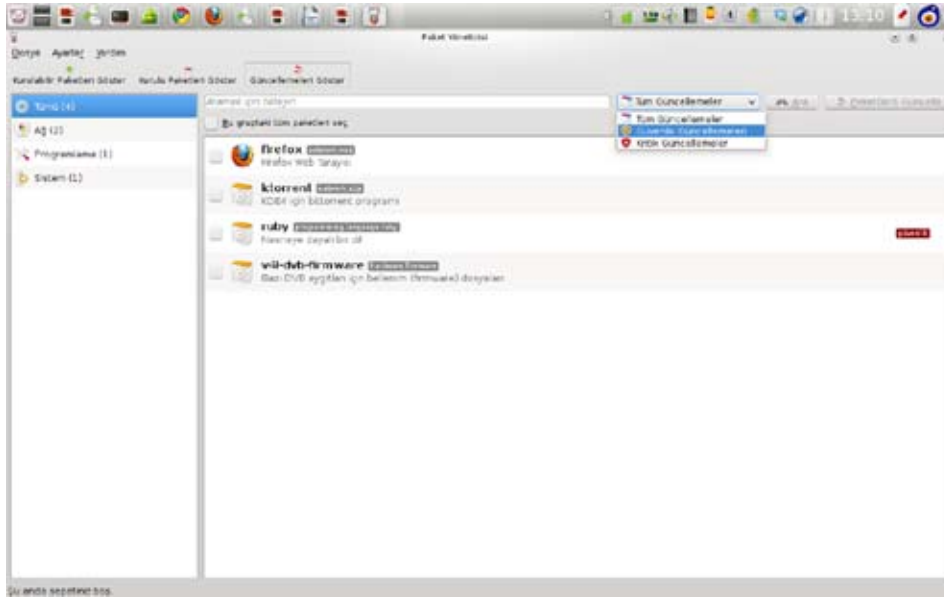
Paket Yöneticisi

Eğer paket önbellekte bulunursa uzaktaki depodan paketi yeniden indirmek yerine önbellekten kurulumu gerçekleşir Pardus'un en önemli bileşenlerden biri olan Paket Yöneticisi de hem görsel hem de yetenek bakımından birçok yenilik içeriyor.

pardus 2009.2

Pardus deposundan bir paket kurulduğu zaman, indirilen her kurulum dosyası disk önbelleğinde saklanmasını sağlayabilirsiniz. Kaldırdığınız bir paketi yeniden kurmak istediğinizde Paket Yöneticisi önce disk önbelleğini kontrol eder. Paket Yöneticisi paketleri depolamak için öntanımlı olarak /var/cache/pisi/packages dizinini kullanır. Eğer çeşitli nedenlerle önbellek için farklı bir dizin kullanmak isterseniz, yapmanız gereken tek şey Ayarlar > Önbellek bölümünde bulunan Seç düğmesini kullanarak yeni bir dizin seçmektir.

Pardus depolarındaki tüm paketler bir bileşenin üyesidir. Eğer kurmak istediğiniz ya da sisteminizde kurulu paketlerin tam olarak Pardus depolarındaki hangi bileşene ait olduğunu görmek istiyorsanız, Genel Ayarlar bölümündeki Bileşen Bilgisini Göster seçeneğini açabilirsiniz.

Paket Yöneticisi artık güncellemelerin tiplerini belirten etiketler gösterebiliyor ve kullanıcılara daha fazla seçenek yapabilmesi için yardımcı oluyor. Kullanıcılar tüm güncellemeler, kritik güncellemeler ya da güvenlik güncellemeleri arasından istediklerini alabiliyor. Örneğin uygulamaların yeni özelliklerinden ziyade kararlılık ve güvenlik sizin için daha önemliyse, tüm güncellemeler yerine sadece güvenlik güncellemelerini takip edebilirsiniz.

Paket Yöneticisi yeni görsel animasyonlara da sahip. Paket işlemleri yaparken çıkan penceredeki mor üzerine dalgalar teması yerini güzel bir gri/beyaz çember animasyonuna bıraktı. Paket Yöneticisi'nin sistem çekmecesindeki simgesi de işlemler esnasında kullanıcıyı bilgilendirici bir animasyon gösteriyor.

Pardus'un Kaptanı

Kaptan, Pardus denizinde atacağınız özgürlük turundaki en büyük yardımcınız. Pardus üzerinde masaüstünüzü zevkinize göre kişiselleştirmenizi, ağ bağlantılarınızı kolayca tanımlayıp İnternet'e bağlanmanızı, sisteminizin her zaman güncel kalması için otomatik güncelleme ayarlarını açmanızı yardımcı olan ilk temel ayarları yapmanızı sağlayan Kaptan, Pardus 2009.2 ile birlikte çok daha şık bir arayüze kavuştu.

Yeni Kaptan'da dikkati çeken bir diğer özellikse açıklama metinleri. Daha önceki sürümlerdeki eksik kısımlar tamamlanarak, yeni kullanıcının daha kolay anlayabileceği ifadelerle Kaptan'ın daha kullanıcı dostu bir hal alması sağlandı.

Kaptan, hız konusunda da önceki sürümlere nazaran yaklaşık iki kat daha hızlı açılıyor ve çalışıyor.

PARDUS 2009.2

Göktuğ KORKMAZ
masterlin.animetr@gmail.com

PARDUS

Pardus Kurulumu 2009.2

Pardus 2009.2'yi kurmak için sabırsızlanıyorsanız,
bu detaylı belgeyle bilmeniz gereken her detayı öğrenebilirsiniz.

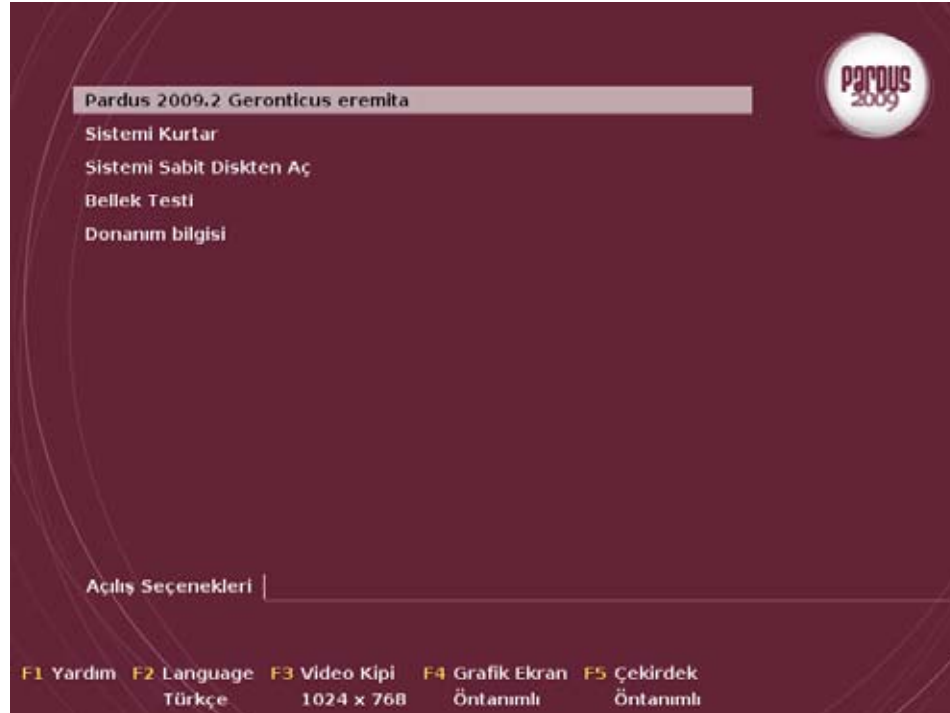
pardus 2009.2

Pardus 2009.2 Nasıl Kurulur?

Eğer henüz indirdiğiniz Pardus kurulum kalıbını CD/DVD'ye yazdırmadıysanız, Pardus 2009.2 CD'si Yazmak yazısını okuyabilirsiniz.

Pardus kurulum medyanızı (CD/DVD) bilgisayara takıp bilgisayarınızı çalıştırdığınızda karşınıza Açılış Yöneticisi (Grub) çıkacaktır. Eğer Açılış Ekranı karşınıza gelmiyorsa BIOS üzerinden CD boot özelliği kapalı olabilir. Bu durumda BIOS üzerinden CD boot özelliğini aktif etmeniz gerekmektedir. Eğer bu özelliği nasıl aktif edeceğinizi bilmiyorsanız İnternet'te arama yapabilir ya da Özgürlük İçin Forumunda sorabilirsiniz. Bir diğer ihtimal de bilgisayarınızın bir boot menüsüne sahip olmasıdır. Bunun için bilgisayarı açtıktan sonra F12'ye (genellikle bu tuştur) sürekli basın. Eğer F12 değilse F9, F10, F11 tuşları da olabilir. Bu bilgi açılış esnasında verilmektedir.

Açılış Yöneticisi menüsünde birkaç seçenek bulunmaktadır:

Pardus 2009.2: Pardus kurulum aracı olan YALI'yı açarak kurulumu başlamanızı sağlar.

Sistemi Kurtar: Pardus'unuzda oluşan açılış, paket ve parola problemlerinde kullanabileceğiniz bir kurtarma aracıdır. Bu araçla Pardus'unuzu onarmanız çok kolaydır.

Sistemi Sabit Diskten Aç: Sisteminizde yer alan ilk sabit disk üzerinden bilgisayarı çalıştırarak bilgisayarınızda zaten kurulu olan işletim sistemini çalıştırmanızı sağlar.

Bellek Testi: Bilgisayarınızda bulunan bellekleri test etmeniz ve muhtemel hataları görmenizi sağlar.

Donanım Bilgisi: Bilgisayarınızdaki donanımlar hakkında detaylı bilgi verir.

Bunun yanı sıra Açılış ekranının alt kısmında da fonksiyon tuşlarıyla kullanılabilen açılış seçenekleri vardır. Bunlar:

F1: Yardım = Açılış Yöneticisi (Grub) ile ilgili yardım almanızı sağlar.

F2: Dil = Kurulumun hangi dilde olacağını seçer. Bu kurulum dili aynı zamanda sistemin anadili olacak. Normal sürümde sadece Türkçe ve İngilizce dil desteği vardır. Uluslararası sürümde bu sayı daha fazladır.

F3: Ekran çözünürlüğü = Açılışın hangi ekran çözünürlüğünde olduğunu seçer. Ama Pardus'unuzun çözünürlüğünü genellikle etkilemez.

F4: Grafik yapısı = Boot esnasında ekran kartınızla ilgili bir sorun olduğu takdirde bu seçeneklerle sorununuzu düzeltebilirsiniz.

F5: Çekirdek ayarları = Değişik çekirdek ayarlarını içerir. Bazı sorunlarda ya da bazı özel gereksinimlerde işe yarar.

YALI (Kurulum Aracı) ilerleme ve ayarlamalar dışında üç düğmeye daha sahiptir. İlki bilgisayarı kapatma düğmesidir. Bu düğme, eğer kurulumu iptal etmek istiyorsanız bilgisayarı kapatmaya ya da yeniden başlatmaya ya da kurulum ayarlarında bir hata yaptıysanız YALI'yi yeniden başlatmanızı sağlıyor.

İkinci düğme, kurduğunuz Pardus sürümü hakkında detaylı bilgi vermektedir.

Üçüncü düğme de Yardımı Göster işlevini yerine getirir. Yardım, kurulum esnasında her aşamada size o aşama hakkında temel bir bilgi vermektedir.

Kurulumun ilk adımı lisans onaylamasıdır. Pardus, özgür bir lisans olan GPL (Genel Kamu Lisansı) kullanmaktadır. Bu lisans kullanıcıya pek çok hak vermektedir. Çoğu insan lisansları okumadan onaylar ve ilerler. Size ufak bir tavsiye; kısa bir zaman ayırarak bu lisansı okuyunuz. Böylece Pardus'un size katacağı avantajları ilk etapta fark edeceksiniz.

Lisansı onayladıktan sonra karşınıza Kurulum Kaynağı Kontrolü gelmektedir. Bu bölüm çoğu zaman es geçilse de aslında çok önemli bir noktadır. Çünkü Pardus üzerinde çıkabilecek sorunlardan pek çoğu kurulum kaynağının (CD,DVD, USB...) arızalı olmasıyla ilgili olabilir.

Bu aşama çok önemlidir. Kurulum esnasında ya da kurulumdan sonra oluşabilecek muhtemel sorunları önceden belirlemenizi ve alacağınız zararı en aza indirmenizi sağlar. Eğer kurulum kaynağınız hasarlıysa daha düşük bir hızda (örneğin 10x'te) CD'nizi yazabilirsiniz. Eğer gene aynı hatayı alıyorsanız yeni bir kalıp indirebilir ya da [CD Gönder](#) ile bir CD isteyebilirsiniz.

Bundan sonraki ekran Klavye ayarlarıdır. Burada hem klavyenizin doğru çalışıp çalışmadığını test edebilir, hem de farklı bir klavye tipi kullanıyorsanız onu ayarlayabilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken tek şey, karşınızdaki listeden size en uygun klavye düzenini seçmek.

Klavye düzeni de bittikten sonra saat ayarları gelmektedir. Bu bölümde, ihtiyaç duyarsanız tarihi, saati ve bulunduğunuz yeri düzenleyebilirsiniz. Zaman dilimi seçmek için yalnızca listeye bir göz gezdirmek yeterlidir. Bilgisayarınızın saati hatalıysa onu da buradan halledebilirsiniz.

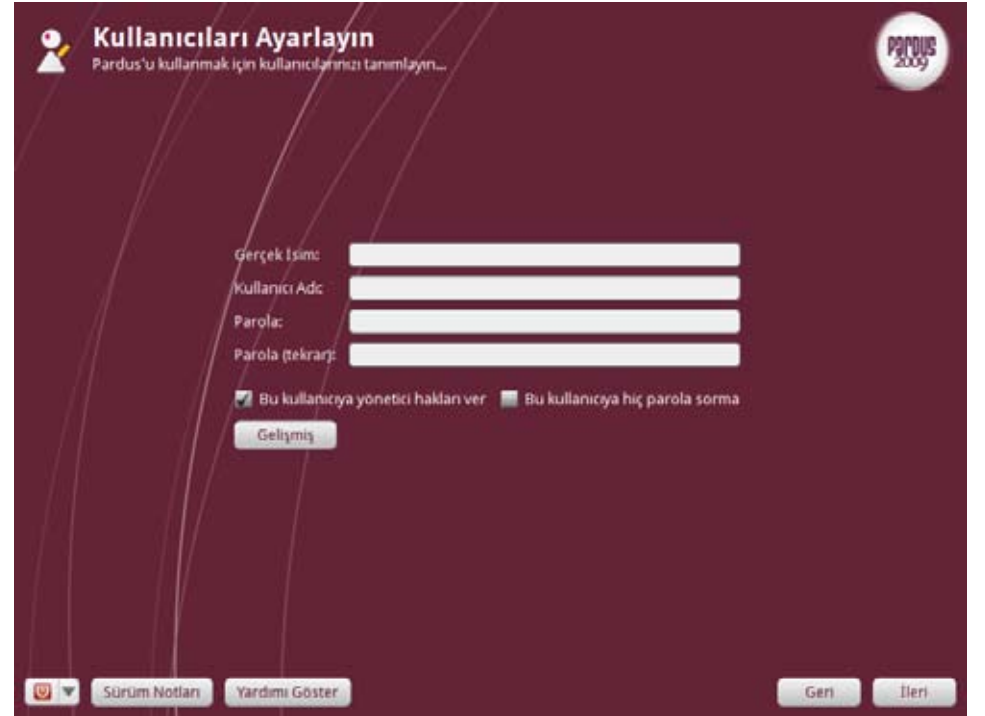

Sıradaki adım, en dikkat gerektiren iki adımdan biridir. Sonuç olarak kullanıcı olmadan Pardus'unuzu kullanamazsınız. Kullanıcı yaratmak için, sadece alanları doldurmanız yeterli. Bu alanlar şunlardır:

Gerçek İsim: Kendi adınızdır. Örneğin: Göktuğ KORKMAZ. Bu bölüm sistemin sizin gerçek adınızı bilmesini sağlar. Bu alan zorunlu değildir.

Kullanıcı Adı: Bu bölüm kullanıcı adınızdır. Örneğin: Ryuk. Sisteme giriş yaparken bunu yazarsınız ya da kullanıcınızla ilgili bir işlemde bu devreye girer. Gerçek isminizi girdiğiniz esnada sizin adınıza uygun bir kullanıcı adı üretilmeye çalışılır. Kendi istediğiniz kullanıcı adını da belirleyebilirsiniz.

Parola ve Parola (Tekrar): Sisteme giriş yaparken kullanacağınız paroladır. Linux işletim sistemlerinde her kullanıcının bir parolası vardır. Dolayısı ile bu alan da zorunludur.

İki tane de işaretleme düğmesi vardır. Bu kullanıcıya yönetici hakları ver seçeneğiyle kullanıcınızın paket kurabilmesi, güncelleyebilmesi, kaldırabilmesi, ağ profili yaratması, değiştirmesi, kullanıcı yaratması, sistem ayarlarına dokunması gibi sistemin genelini kapsayan ayarları ayarlayabilmesini sağlar. Hiç parola sorma seçeneğiyle yönetimsel işler esnasında kullanıcıdan parola istenmemesini sağlar. Aksi hâlde, güvenlik nedeniyle kullanıcıdan kendi parolasını soracaktır.

Bunun yanı sıra Gelişmiş düğmesine tıklayarak hem daha fazla kullanıcı yaratabilir, hem de kullanıcının bilgisayar açıldığında otomatik girmesini ayarlayabilirsiniz. Oluşturduğunuz kullanıcıları tekrar düzenleyebilir ya da silebilirsiniz.

Kullanıcı yarattıktan sonra her Linux sisteminde gerekli olan bir kullanıcı için, yani yönetici kullanıcısı (root) için parola belirlemeniz gerekir. Bu asla ama asla unutmamanız gereken bir paroladır. Pardus 2009 sürümünden beri Pardus

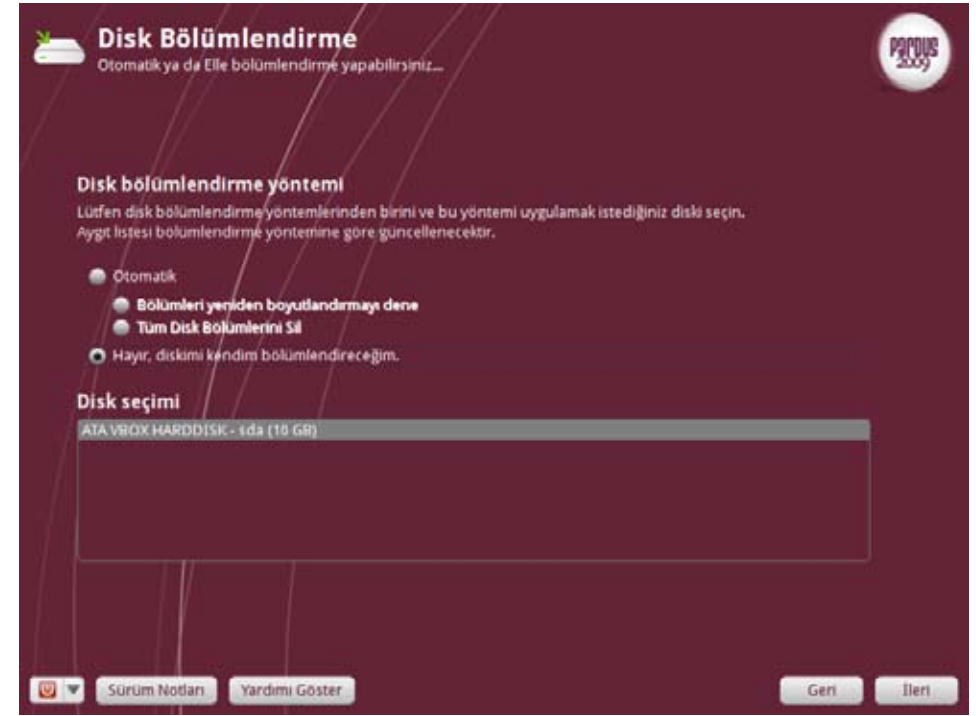
kurulum CD'sindeki kurtarma seçeneğiyle Root şifresi geri alınabilmektedir.

Aynı ekran üzerinden bilgisayarınızın adını da belirleyebilirsiniz. Bu bilgisayar adı, bağlı olduğunuz ağda kendini belirtecektir.

Şimdi sırada çok önemli bir adım var. Disk bölümlendirmesi, tüm Pardus kurulumu esnasındaki en hayati bölümdür. Eğer burada en ufak bir hata bile yapılırsa, sizin için çok önemli olan verilerinizi kaybetme olasılığınız vardır. Bu yüzden, eğer önemli bir veriniz varsa mutlaka yedeğini almanız gerekmektedir.

YALI, disk bölümlendirmesi konusunda size üç yöntem sunar. İlk ikisi otomatik bölümlendirme seçenekleridir:

Bölümleri yeniden boyutlandırmayı dene: Bu seçenek, bilgisayarınızdaki diskte müsait bir alan yaratmaya çalışır. Bunun için ya boş bir alanı kullanır ya da

kırılmaya müsait bir alanı kırarak kendisine yetecek kadar boş alan ayırır. **Tüm disk bölümlerini sil:** Bu seçenekse tüm disk bölümlerini, disk içerisinde yer alan tüm veriler ile birlikte silerek, tüm diski Pardus için ayarlar.

Birden fazla diskiniz varsa, bu otomatik işlemlerin hangi diske yapılacağını da seçebilmeniz için seçeneklerin altında bir disk listesi bulunmaktadır. Bu listeden işlem yapılmasını istediğiniz diski bularak ona işlem yapmasını sağlayabilirsiniz.

Bu iki yol basit bir kullanım sağlar. Daha detaylı bir biçimlendirme ya da zaten hazır olan bir disk bölümünü biçimlendirmek istiyorsanız üçüncü seçeneği, yani 'Hayır, diskimi kendim bölümlendireceğim' seçeneğini seçmelisiniz. Bu seçeneği seçtikten sonra ileri tuşuna bastığınızda sizi bir disk tablosu karşılayacaktır.

Bu disk tablosunda tüm diskleriniz ve tüm disk bölümleriniz yer almaktadır. Bu ekranda işlem yaparken kazayla yanlış bölümü biçimlendirebilirsiniz. O yüzden

biraz daha dikkatli davranmalısınız. Genellikle sıralama şöyledir: Windows'taki C bölümü tablodaki ilk diskin ilk bölümüdür. D ise ilk diskin ikinci bölümü ya da ilk disk tek bölümse de ikinci diskin ilk bölümüdür. İlk bölüm ufak geldiyse gözünüze, bu büyük ihtimalle bilgisayar üreticinizin koyduğu kurtarma bölümüdür. Ve bu bölümün Windows üzerinden erişimi olmadığından görememişsinizdir. Böyle bir durumda ikinci disk bölümü C diskinizdir.

Size örnek bir tablo verelim:

Bilgisayarınız yeni alınmış bir dizüstü bilgisayar. Kendi içerisinde kurtarma bölümü var. 250 GB boyutunda bir sabit diskle birlikte geliyor ve Windows üzerinde iki bölüm var (C ve D). C'de Windows'unuz kurulu. Ama siz çift sistem kuracaksınız. Yani Pardus'unuzu D'ye kuracaksınız. Böyle bir durumda disk tablonuz şöyle olacaktır:

1.Yaklaşık 10 GB boyutlarında bir bölüm. Bu sizin kurtarma bölümünüzdür.

Windows hasarlarında bu bölüm kurtarma yapar. Not: Dosya sistemi genelde NTFS'tir ama değişik bir şey de çıkabilir.

2.Yaklaşık 100 GB boyutlarında bir bölüm. Bu bölüm sizin C diskinizdir. Dosya sistemi NTFS'tir

3.Yaklaşık 130-140 GB boyutlarında bir bölüm. Bu bölüm sizin D diskinizdir. Dosya sistemi büyük ihtimalle NTFS'tir.

Sizin bu durumda seçeceğiniz disk bölümü üçüncü bölümdür. İsterseniz kullanacağınız bölümün boyutunu da Yalı'dan değiştirebilirsiniz.

Yalı, disk bölümünü kullanmak için birkaç yol sunar. Bunlar şunlardır:

Pardus Sistem Dosyaları: Bu seçenek Pardus'un kurulacağı disk bölümü olduğunu belirtir. Bu bölüm zorunludur. Dosya sistemi öntanımlı olarak EXT4 olarak ayarlıdır. Özel ihtiyaçlar için başka dosya sistemleri de seçilebilir. EXT4 aralarında, normal bir kullanıcı için en verimli seçenektir. Bu bölümdeki tüm veriler ilk önce silinir.

Kullanıcı Dosyaları: Bu bölüm isteğe bağlı bir bölümdür. Kullanıcı dosyalarının sistem dosyalarından ayrı olmasını sağlar. Bunun size katacağı avantajlardan başlıcası, sistemin kurulu olduğu bölümde bir arıza meydana gelirse kullanıcı dosyalarınızın zarar görmesini önlemesidir.

Takas Alanı: İsteğe bağlı bir bölümdür. Belleğe takviye olma görevini üstlenir. Bir nevi sanal bellektir. Sisteminize 1-2 GB'lık bir takas alanı eklemeniz, gözle görülür bir rahatlatma sağlayabilir.

Genel Depolama: Bu bölüm, genel bir veri saklama olanağı sunar. Bir arşiv bölümüdür. Bu bölüm, bilgisayarınızda başka işletim sistemleri varsa, onların da verilere erişmesi için çok yardımcı olur. Biçimlendirme esnasında verilerinizin gitmesini de önlemeniz için bir yoldur. Bu bölüme istediğiniz dosya sistemini verebilirsiniz. Bu sayede Windows işletim sistemleri de bu bölüme erişebilir.

Evet, bu disk bölümünü biçimlendir seçeneğini işaretlerseniz o disk bölümündeki tüm veriler silinir. İşaretlemesenz olduğu gibi kalır. Pardus kurulum dosyaları ve takas alanının yer alacağı bölümlerde bu işlem zorunludur.

Bölümü Sil düğmesiyle o an işaretli olan disk bölümünü ve içindekileri silebilirsiniz. Ya da Tüm Disk Bölümlerini Sil düğmesiyle tüm diski temizleyebilirsiniz.

Gerekli işaretleme ve boyutlandırmanın ardından uygula düğmesine tıkladığınızda o disk bölümü için yapılmasını istediğiniz işlemler kaydedilir ama henüz uygulanmamıştır. Eğer bölümlendirmeyi beğenmezseniz ya da hata yaptığınızı düşünürseniz Tüm Değişiklikleri Geri Al diyerek diskiniz üzerinde hiçbir değişiklik yapılmadan önceki tabloya geri dönebilirsiniz bu sayede. İşlemleri bitirdikten sonra ileriye basarak disk tablosundan çıkabilirsiniz. Hâla değişiklikler diskinize uygulanmamıştır. Sadece neler yapılacağı belirlenmiştir. İşlemlerin hepsi kurulum başlayınca yapılacaktır.

Bu adımdan sonra Sistem Yükleyicisi (Grub) nereye kurulacağı belirlenebilir. Bilgisayarınızda birden fazla işletim sistemi varsa, açılış esnasında aralarında seçim yapmanızı sağlayan şeydir Sistem Yükleyicisi. Normal şartlarda

bu bölümdeki ayarlara dokunmanıza gerek yoktur. Normal ayarlar, çoğu kullanıcı için en ideal ayarlardır. Bazı kullanıcılar Sistem Yükleyicisinin başka bir diskin başına kurulmasını ya da Pardus'un kurulu olduğu disk bölümünün başına kurulmasını isteyebilir. Hatta ve hatta kurulmamasını bile isteyebilir ya da diğer işletim sistemlerinin listeye eklenmemesini isteyebilir. Böyle durumlar için bu ekran vardır. Genellikle bu bölüme dokunmanıza gerek kalmaz.

Sistem Yükleyicisi ayarları da bittikten sonra en nihayetinde kurulum özeti karşımızda. Bu özet, ayarladığımız tüm ayarlar ve disk bölümlendirmelerinin bize kontrol etmemiz için gösterilmesidir. Eğer yanlış bir şey olmadığına eminsek Kurulumla Başla diyerek artık kurulumla geçebiliriz.

Yaklaşık 20 dakika süren kurulum süresince size Pardus hakkında küçük bilgilendirmeler gösterilecektir. Bu esnada da paketleriniz bilgisayara kurulacaktır.

Kurulum ekranında iken F tuşlarını (F1, F2, F3....) biraz kurcalarsanız, Pardus geliştiricilerinin sizi 20 dakikalık da olsa sıkıntıdan kurtarmak için koyduğu ufak sürprizi görebilirsiniz ;).

Pardus 2009.2'yi çalıştırma ve sisteme giriş

Tüm bu işlemler bittikten sonra ileri düğmesine son bir kez tıkladığınızda Pardus CD'niz kendiliğinden çıkacaktır.

CD'yi yuvadan çıkarttıktan sonra Sistemi Yeniden Başlat düğmesine tıklayarak bilgisayarınızı yeniden başlatabilirsiniz.

Karşınıza çıkan Sistem Yükleyicisinden Pardus'unuzu seçerek Pardus'u açtığınızda karşınıza taze kurulmuş Pardus'unuz çıkacaktır. Bundan sonra Pardus 2009'da İlk Ayarlar ile Pardus için ayarlamaları ve özelleştirmeleri yapabilirsiniz.

Pardus ile özgür günler...

Pardus 2009.2'ye Nasıl Güncellenir?

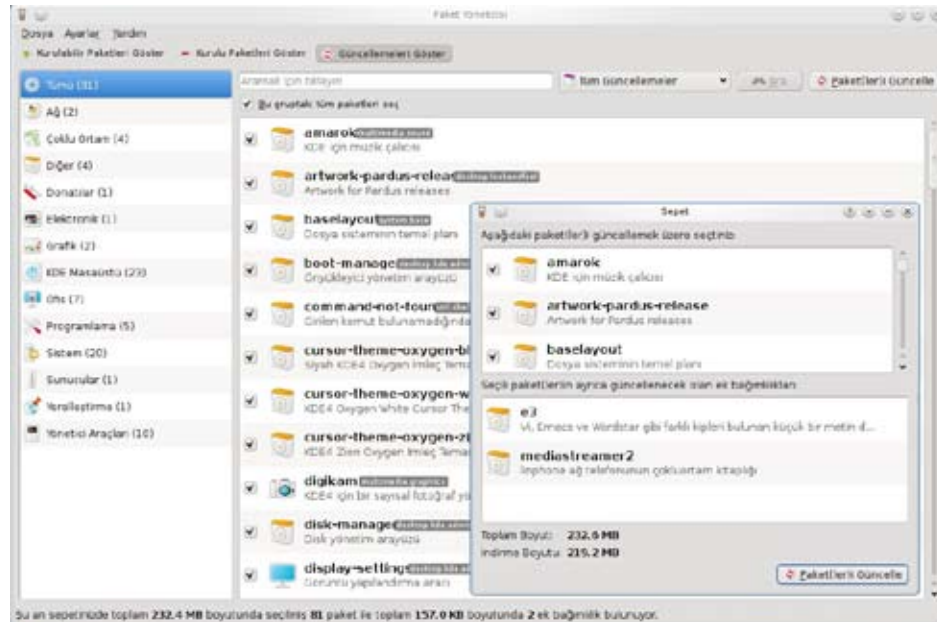
Pardus 2009.2 çıktı,
peki var olan Pardus
2009.1'imizi bu yeni
sisteme nasıl taşıcağız?
Haydi, hep beraber
bu işe bir göz atalım.

Merhaba, bu ilk yazımda siz değerli Pardus kullanıcılarına Pardus 2009.1'den Pardus 2009.2 Geronticus eremita'ya nasıl geçebileceğinizden bahsedeceğim.

Şimdi, güncelleme için iki farklı yol var, bunlardan sizin için uygun olanı seçebilir ve birkaç basit işlemi gerçekleştirerek, son sürüm Pardus'unuza kavuşabilirsiniz. Bu yollardan birincisi Paket Yöneticisi ile güncelleme yapmak, ikincisiyse konsol üzerinden 2009.2'ye geçmek.

Paket Yöneticisi ile Güncelleme

İlk ele alacağımız yöntem sistemimizi Paket Yöneticisi ile 2009.2'ye yükseltmek olacak. Ayarlar > Paket Yöneticisi Uygulamasını Yapılandır... > Depolar bölümünden 2009.2 depomuzu sorunsuz bir şekilde ekleyip tamam diyoruz. Bu sadece sürüm çıkmadan önce 2009.2'ye güncelleme yapmak istiyorsanız yapmanız gereken bir işlemdir. Sürüm yayınlandıktan sonra depo adresini değiştirmenize gerek yoktur. Emin olmak için depo adresinin 2009.2'ye ait olmadığını kontrol edebilirsiniz. Bir sonraki adımda "Güncellemeleri Göster" düğmesine basıyoruz. Burada Paket Yöneticisi depodaki paket listelerini kontrol ederek sistemimiz için hazır olan güncellenecek paketleri sıralıyor.

Kısa bir süre sonra kontrol işlemi bitiyor ve güncelleme almış olan paketler sıralanıyor.

Buradan "Bu gruptaki tüm paketleri seç" kutucuğunu işaretleyerek "Paketleri Güncelle" düğmesine basıyoruz. İnternet bağlantımızın hızına göre işlem 15-20 dakika içerisinde bitiyor. Güncelleme işlemi bittikten sonra Paket Yöneticisi'nden işlemin bittiğine dair bir bilgi mesajı alıyoruz. Açıkta olan uygulamalarımızı kapatıp, dosyalarımızı kayıt ederek sistemimizi yeniden başlatıyoruz.

Konsol Üzerinden Güncelleme

İkinci yöntemimizse (benim en sevdiğim yöntem oluyor aynı zamanda) konsol üzerinden güncelleme yaparak sistemimizi Pardus 2009.2'ye taşımak.

İlk aşama olarak Alt + F2 tuş ikilisiyle açılan pencereye "konsole" yazarak Enter tuşuna basıyoruz. Karşımıza siyah bir konsol ekranı geliyor. Bu ekrana "sudo pisi up" (tırnaklar hariç) yazarak Enter tuşuna basıyoruz. Konsole bizden parolamızı girmemezi isteyecek. Burada parolamızı yazıyoruz ve tekrar Enter tuşuna basıyoruz. Parolamızı yazarken ekrandaki imleçte bir hareket olmayacaktır, sakın ola "parolamı yazamıyorum" diye heyecana kapılmayın.

Aynı Paket Yöneticisi'ndeki gibi konsol ekranında da depolara bakılarak güncellenecek paketlerin listesi, bu paketlerin toplam boyutu görülebiliyor ve bağımlılıklar için ek paketlerin kurulmasını isteyip istemediğimiz soruluyor. Burada bize yönetilen sorulara evet (ya da "e") yazarak Enter tuşuna basıyoruz ve konsol üzerinden PiSi bizim için tüm paketleri indirerek kuruyor.

Güncelleme bittikten sonra sistemimizi yeniden başlatıyoruz. Sistemimizin açılışıyla beraber 2009.2'nin keyfini sürmeye başlıyoruz. Ayrıca sisteminizin Pardus 2009.2'ye geçtiğini görmek için KDE menüsü > Bilgisayar > Sistem Bilgileri yolunu kullanabilirsiniz. İşte son sürüm, pırıl pırıl bir KDE ve Pardus 2009.2 Geronticus eremita karşımızda.

“Pardus’taki en önemli
uygulama nedir?”
sorusunun cevabı,
yetenekli Paket Yöneticisi
huzurlarınızda.

Paket Yönetimi Onun İşi

Paket yönetim sistemleri bilgisayarlara yazılımların yüklenmesi, güncellenmesi, ayarlanması ve kaldırılması için gereken işlemlerin otomatikleştirilmesi için bir araya getirilmiş araçlardan oluşur. Pardus ve diğer tüm GNU/Linux dağıtımları yüzlerce hatta binlerce yazılım paketine sahiptir. Bu kadar çok paketle başa çıkabilmek içinse paket yönetim sistemleri zorunludur.

Paket yönetim sistemleri yazılım yüklemek için tutarlı bir yöntem sunarlar. Bununla birlikte paket yönetim sistemlerini basit bir yükleyici olarak düşünmek yanlış olur. Bir paket yönetim sistemi ve bir yükleyici arasındaki temel farklar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Paket Yönetim Sistemi	Yükleyici
İşletim sistemi ve dağıtımın bir parçasıdır	Her yazılım kendi yükleyicisine sahiptir
Tek bir yükleme veritabanı kullanılır	Her yazılım kendi kurulumunu yapar, bazen Kayıt Defteri'ne yükleme hakkında bilgi yazılır
Sistemdeki tüm paketlerin doğruluğu kontrol edilebilir ve üzerilerinde her türlü işlem yapılabilir	Her yükleyici sadece ait olduğu uygulama üzerinde işlem yapabilir
Tek bir paket yönetim sistemi sağlayıcısı vardır	Çok sayıda yükleyici sağlayıcısı vardır
Tek bir paket biçimi vardır	Çok sayıda yükleme biçimi vardır

Görüldüğü gibi paket yönetim sistemleri her açıdan yükleyicilerden daha avantajlıdır.

PiSi

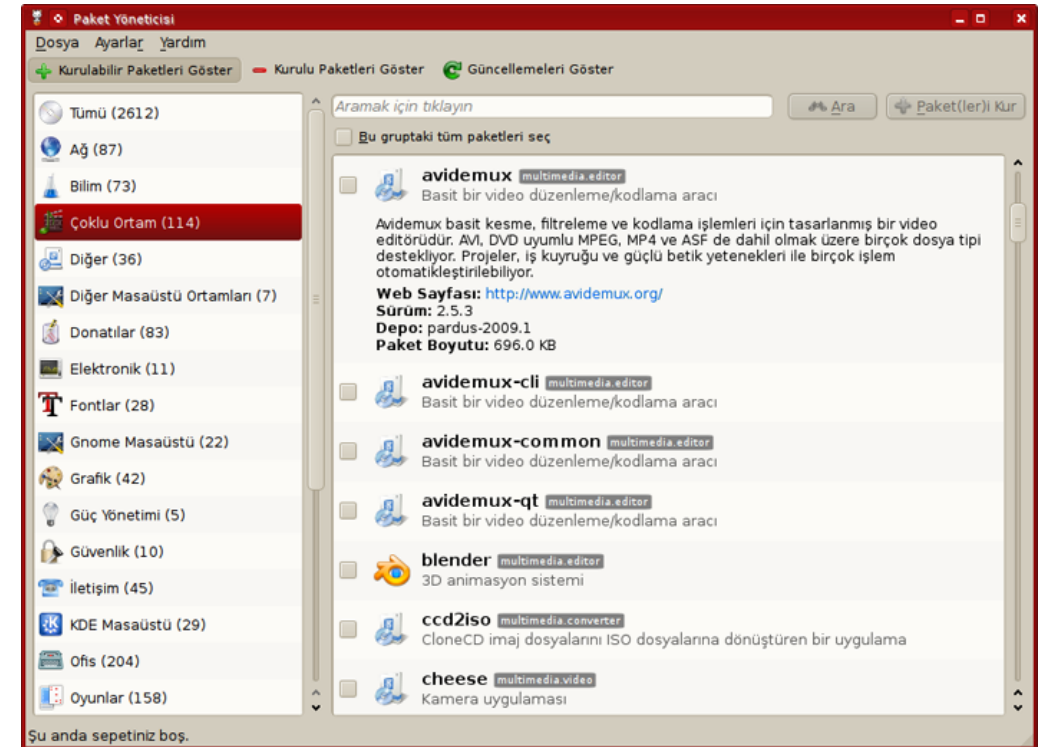
PiSi (açılımı Packages Installed Successfully as Intended), Pardus'un adı gibi ufak ama özellik dolu paket yöneticisidir. Bağımlılıkları takip ederek paket inşa etme, kurma, kaldırma, güncelleme vb. işlevleri yerine getirir ve kapsamlı bir komut satırı arayüzü içerir.

Paket Yöneticisi

Paket Yöneticisi, Pardus resmi yazılım depolarında arama yaparak bulduğunuz paketleri kurmanızı, bilgisayarınızda var olan paketlerin yeni sürümleri çıkmışsa güncellenmesini ve gerek duymadığınız yazılımları bilgisayarınızdan kaldırmanızı sağlayan bir grafik arayüz uygulamasıdır. Bu araçla birlikte paketlerinizi hızlı ve kolay bir şekilde yönetebilirsiniz.

Paket Yöneticisi'ne üç farklı şekilde ulaşabilirsiniz:

- Eğer ilk açılışta Kaptan Masaüstü'nden ilgili seçimi yaptıysanız saatin yanındaki sistem çekmecesinde.
- KDE menüsü>Uygulamalar>Sistem>Yazılım Ekle ve Kaldır yolunu izleyerek
- Alt+F2 tuşlarına basarak ve açılan kutucuğa paket yöneticisi yazarak ulaşabilirsiniz.

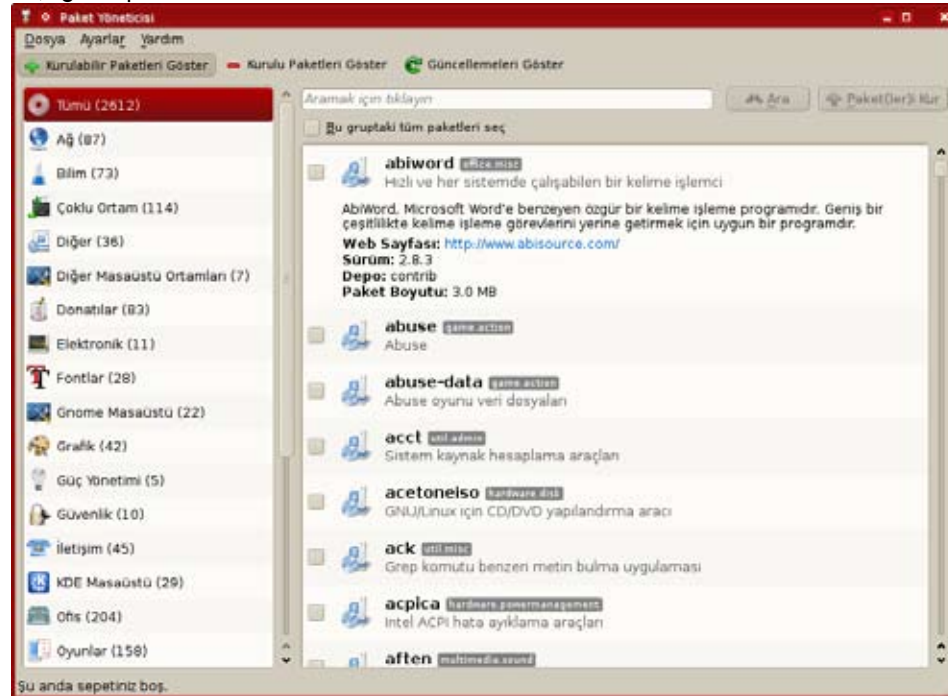

Paket İşlemleri

Paket kurulumu

Pardus'ta sisteminize yeni paketler kurmak sadece bir kaç fare tıklamasıyla gerçekleştirilebilir. Bunun için ayrıca o İnternet sayfası benim bu İnternet sayfası senin dolaşmanıza gerek yoktur. Sadece şu basit işlemler yeterlidir:

1. Sol üst köşede bulunan Kurulabilir Paketleri Göster düğmesine tıklayın.
2. Sol tarafta bulunan ve ilginizi çeken yazılım kategorilerinden birini seçin ya da doğrudan kurmak istediğiniz pakete yönelik bir arama gerçekleştirin.
3. Sağ tarafta seçtiğiniz kategori içerisinde yer alan paketler listelenecek. Buradan aradığınız ya da ilginizi çeken paketlerin yanlarında bulunan kutucuğu işaretleyerek paketi sepetinize ekleyin.
4. İkinci ve üçüncü maddelerdeki işlemleri, kurulum yapmak istediğiniz tüm paketler için tekrarlayabilirsiniz.
5. Sağ üst köşede bulunan Paket(lar)ı Kur düğmesine tıklayarak kurmak üzere seçtiğiniz paketleri son bir defa kontrol edebilir.

6. Sepet penceresinin sağ alt köşesinde bulunan Paket(lar)ı Kur düğmesine tıklayarak da tüm istedikleriniz kurabilirsiniz.

Kurulum süresi, bağlantı hızınıza bağlı olarak değişiklik gösterecektir. Paketler kurulurken işlemleri ekranda saniye saniye görebilirsiniz. İsterseniz de bu sırada diğer işlemlerle ilgilenebilirsiniz.

Paket kaldırımı

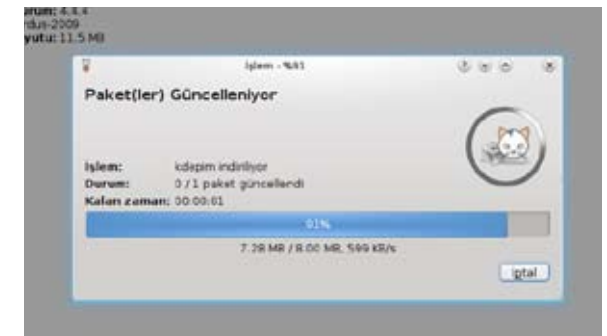
Sisteminize bir zamanlar kurduğunuz ama artık ihtiyaç duymadığınız için kaldırmak istediğiniz paketler olursa yapmanız gerekenler şunlardır:

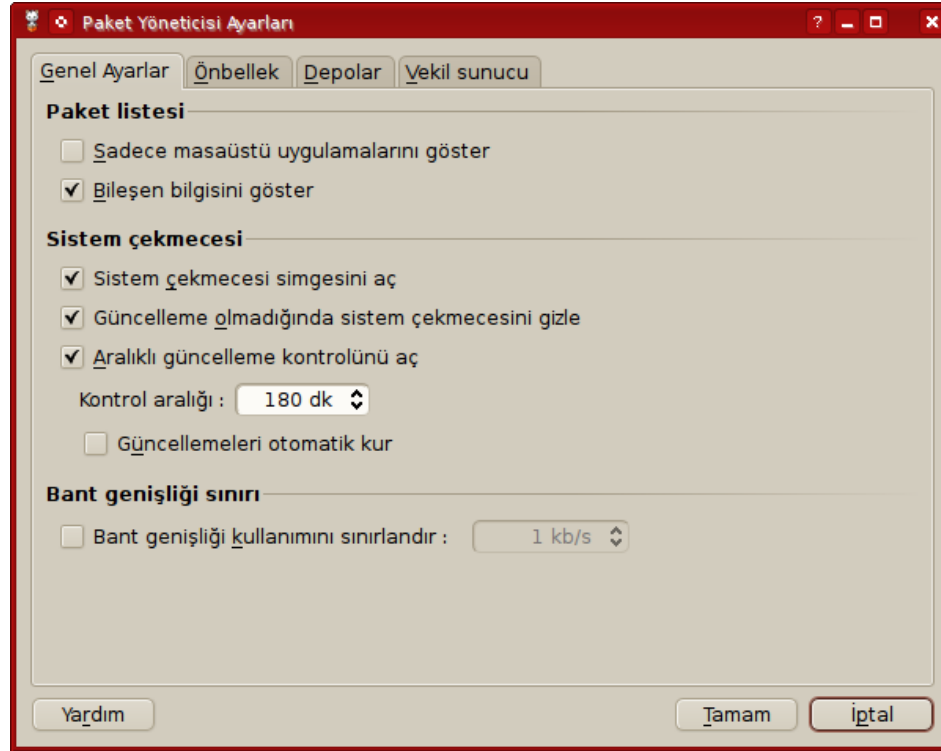
1. Sol üst köşede bulunan Kurulu Paketleri Göster düğmesine tıklayın.
2. Sol tarafta bulunan ve silmek istediğiniz paketin içerisinde bulunduğu kategoriyi seçin ya da doğrudan kaldırmak istediğiniz pakete yönelik bir arama gerçekleştirin.
3. Sağ tarafta seçtiğiniz kategori içerisinde yer alan paketler listelenecek. Kaldırmak istediğiniz paketlerin yanında bulunan kutucuğu işaretleyerek paketi sepetinize ekleyin.
4. Kaldırmak istediğiniz tüm paketler için ikinci ve üçüncü maddelerdeki işlemleri tekrarladıktan sonra.
5. Sağ üst köşede bulunan Paket(lar)ı Kaldır düğmesine tıklayarak kaldırmak üzere seçtiğiniz paketleri son bir defa kontrol edip.
6. Sepet penceresindeki Paket(lar)ı Kaldır düğmesine tıklayabilirsiniz. Böylece sisteminizde kullanmadığınız paketler boşu boşuna yer kaplamamış olacak ve bu kullanmadığınız paketlerin güncellemeleri ya da diğer bakım işlemleriyle uğraşmak zorunda kalmayacaksınız.

Paket güncelleme

Kullandığınız bir paket, güvenlik ya da işlevsellik açısından Pardus geliştiricileri tarafından sıklıkla güncellenebilir. Bu nedenle sisteminizdeki paketleri belirli aralıklarda güncellenmeniz gerekir. Bunun için:

1. Güncellemeleri Göster düğmesine tıklayın. Paket yöneticisi

- Pardus depolarına bağlanarak sisteminizde yüklü olan paketler arasında güncellenmesi gerekenler varsa bunların bir listesini çıkaracaktır.
2. Güncellenecekler listesinde tüm güncellemeleri ya da isterseniz bunların bir kısmını seçebilirsiniz. Kararlılık için eğer ne yaptığınızdan emin değilseniz her zaman tüm güncellemeleri yapın.
 3. Güncellenecek programları seçtikten sonra Paketleri Güncelle düğmesine tıklayın.

Bu işlemlerin ardından paketlerin yeni sürümleri otomatik olarak bilgisayarınıza indirilip güncellenme işlemleri gerçekleşecektir.

Paket Yöneticisi Ayarları

Paket Yöneticisi'nin ayarlarını değiştirmek için Ayarlar menüsünden Paket Yöneticisi Programını Yapılandır...'ı seçebilirsiniz.

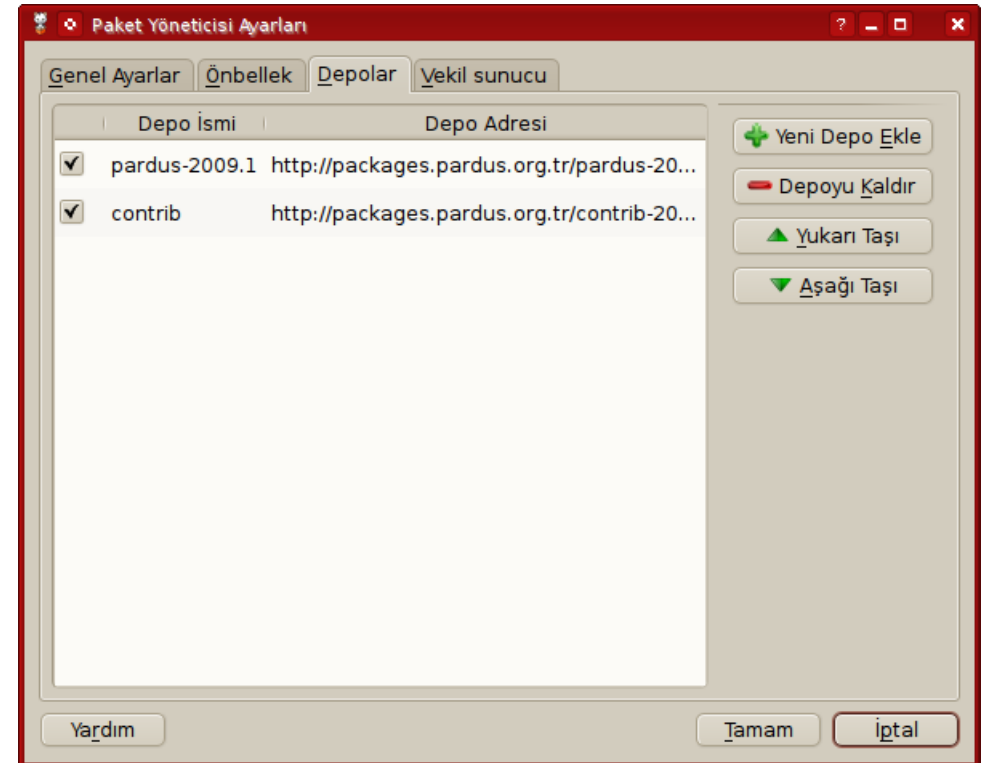
Genel ayarlar

Bu bölümden Paket Yöneticisi'nin genel ayarları yapılabilir:

Sadece masaüstü uygulamalarını göster: Eğer bu düğme seçiliyse, Paket Yöneticisinde sadece grafiksel yazılımlar görüntülenir. Belgeler, kütüphaneler ve diğer konsol araçları görüntülenmez.

Bileşen bilgisini göster: Eğer kurmak istediğiniz ya da sisteminizde kurulu paketlerin tam olarak Pardus depolarındaki hangi bileşene ait olduğunu görebilmek istiyorsanız, bu seçeneği açabilirsiniz.

Sistem çekmecesi simgesini aç: Eğer bu seçenek aktifse, Paket Yöneticisi paneldeki sistem çekmecesine yerleşir.

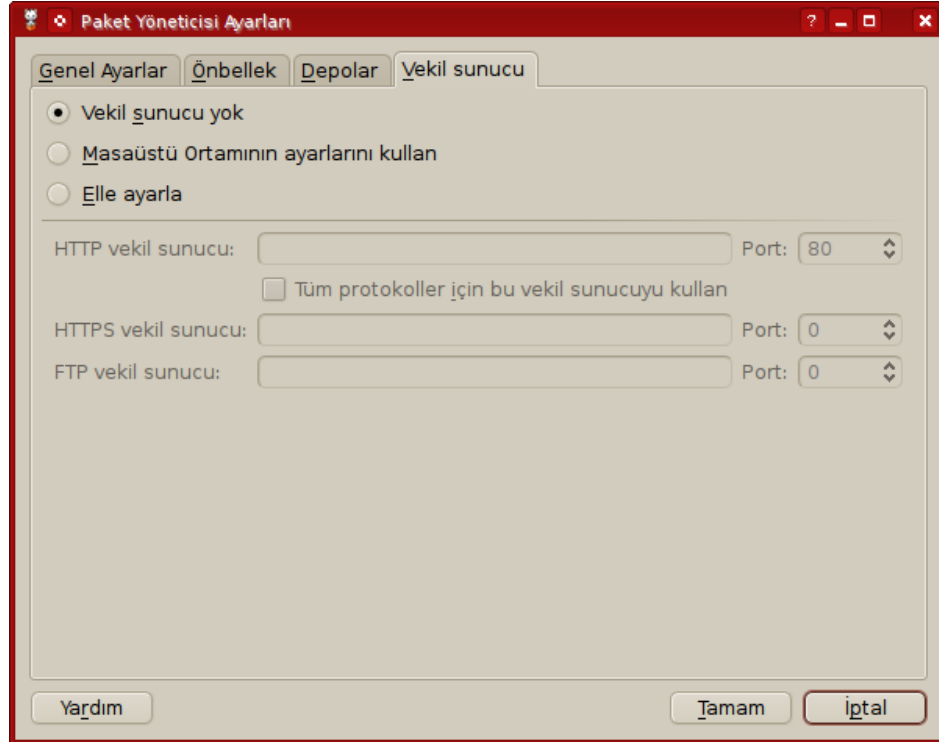

Aralıklı güncelleme kontrolünü aç: Eğer bu düğme seçiliyse Paket Yöneticisi verdiğiniz kontrol aralıklarında otomatik olarak güncel paket kontrolü yapar. Eğer bir güncelleme varsa sistem çekmecesinden bir bilgi balonu çıkararak size haber verir. Eğer güncellemelerin otomatik olarak kurulmasını istiyorsanız buradaki Güncellemeleri otomatik kur seçeneğini etkinleştirebilirsiniz.

Bant genişliği kullanımını sınırlandır: Paket Yöneticisi öntanımlı ayarlarla bant genişliğinin tamamını kullanarak en hızlı şekilde paketleri sisteminize indirir. Eğer Paket Yöneticisi ile paket indirirken İnternet ile ilgili işlemler de yapmak isterseniz Paket Yöneticisi'nin kullanabileceği en fazla bant genişliğini tanımlayabilirsiniz.

Önbellek

Pardus deposundan bir paket kurulduğu zaman, indirilen her kurulum dosyası disk önbelleğinde saklanır. Kaldırdığınız bir paketi yeniden kurmak istediğinizde

Paket Yöneticisi önce disk önbelleğini kontrol eder. Eğer paket önbellekte bulunursa uzaktaki depodan paketi yeniden indirmek yerine önbellekten kurulumu gerçekleştirir. Paket Yöneticisi ayarları penceresinde bulunan Önbellek ayar sekmesinden, azami önbellek boyutunu belirleyebilir, önbelleği sınırsız yapabilir ya da önbellek kullanımını tamamen kapatabilirsiniz.

Disk önbelleğini temizliği için Önbelleği şimdi temizle düğmesini kullanabilirsiniz. Bunu yaparak depolanan tüm paketleri silebilirsiniz. Bu işlem sistemde kurulu olan paketleri silmeyecek ya da sisteminizin çalışmasını etkilemeyecektir.

Paket Yöneticisi öntanımlı olarak /var/cache/pisi/packages dizinini kullanır paketleri depolamak için. Eğer çeşitli nedenlerle önbellek için farklı bir dizin kullanmak isterseniz yapmanız gereken tek şey Seç düğmesini kullanarak yeni bir dizin seçmektir.

Depolar

Paket Yöneticisi, birden fazla yazılım deposuyla çalışabilmektedir. Öntanımlı olarak Pardus resmi program deposuyla gelir. Yeni bir depo eklemek isterseniz, Yeni Depo Ekle düğmesini kullanabilirsiniz. Ya da daha önce tanımlanmış bir depoyu seçerek Depoyu Kaldır düğmesine tıklayıp bu depoyu silebilirsiniz. Mevcut bir deponun ayarlarını değiştirmek içinse Depoyu Değiştir düğmesine tıklayarak depo ismini ve adresini yeniden tanımlayabilirsiniz.

Vekil Sunucu

Bu alanda vekil sunucunuzu tanımlayabilir, vekil sunucu ayarlarını elle girebilir ya da bulunduğunuz masaüstü ortamında tanımlı olan bir ayarı kullanabilirsiniz.

Sonuç olarak ,Paket Yöneticisi Pardus'un en önemli araçlarından biridir. Kullanıcıların yeni uygulamalara erişmesinde köprü görevi görür. İlk geliştiriciliğini **Faik UYGUR**'un yaptığı Paket Yöneticisi'nin şu anki geliştiricisi **Gökmen GÖKSEL**'dir.

Paket Yöneticisi'nin gelişimine katkı vermek isterseniz karşılaştığınız sorunları hata takip sistemi üzerinden bildirebilir ya da aklınıza gelen ve Paket Yöneticisi'nin kullanımını kolaylaştıracak fikirlerinizi Özgürlükçün Yeni Fikirler arayüzü üzerinden bildirebilir ya da PiSi Miyavlasın, Paket Yöneticisi Duraklatma, Paket Yöneticisi'nde Paket Gizleme Desteği, Paket yöneticisi yerel paketleri toplu olarak kurabilsin ve Ekran görüntüsü desteği gibi onlarca fikre göz atabilirsiniz.

Pardus'ta Ne için Ne Kullanılır

Pardus ile yeni tanışan kullanıcıların
en büyük sorusuna hep birlikte yanıt
arıyoruz.

pardus 2009.2

İşletim sistemlerini değiştirerek Pardus'a göç eden kullanıcılar eski sistemlerindeki yazılımlara alıştıklarından ilk günlerinde kullandıkları yazılımları Pardus üzerinde çalıştırmaya ya da alternatiflerini aramaya koyulurlar. Bu yazıda "Pardus'ta ne için ne kullanılır?" sorusuna yanıt arayacağız. Yeni kullanıcılara rehber olması dileğiyle yazıma başlıyorum.

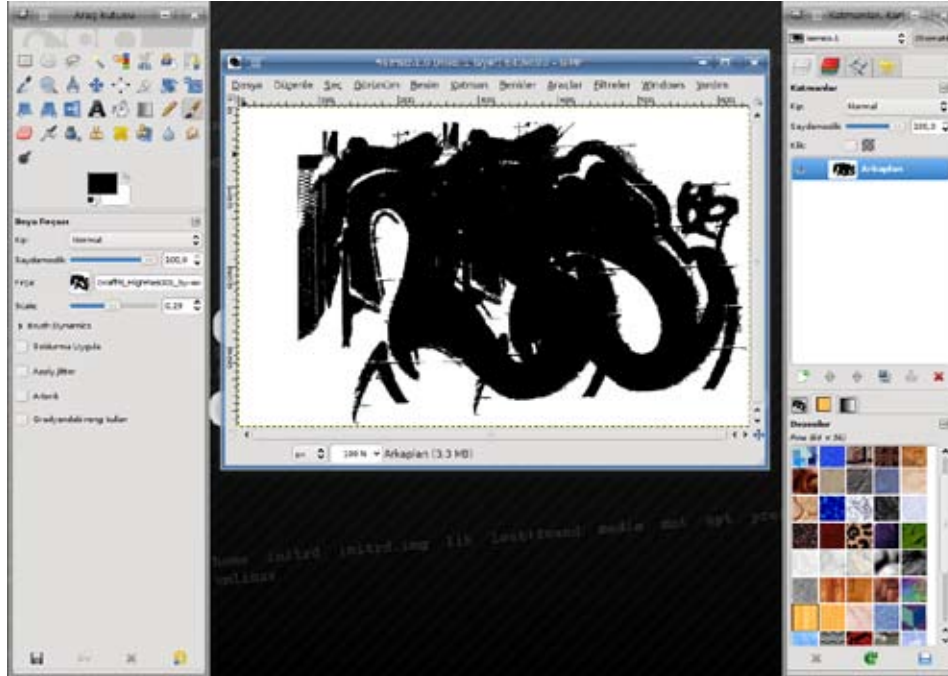
Pardus'ta bir iş için tek bir yazılıma bağlı değilsiniz. Çoğu zaman ikinci ya da üçüncü bir alternatifiniz var. Bunları kategorilerine göre listeleyecek olursak;

Grafik Uygulamaları

Pardus'taki grafik uygulamalarıyla hem günlük, basit hem de profesyonel grafik işlemlerinizi kolaylıkla gerçekleştirebilirsiniz.

Tarayıcıdan belge taratmak için: SkanLite

Basit boyama işlemleri için: KolourPaint, MyPaint

Anlık ekran görüntüsü almak için: KSnapshot

Fotoğraf düzenleme işlemleri için: ShowFoto, Gwenview

Fotoğraf yönetim-arşivleme işlemleri için: DigiKam

Fotoğraflardan panorama görüntüler oluşturmak için: Hugin

Renk yakalamak için: KColorChooser

Gelişmiş grafik işlemleri için: Gimp

Vektörel grafik işlemleri için: Inkscape

PDF belgelerini okumak için: Okular

Ekranda sanal bir cetvel oluşturmak için: Kruler

Üç boyutlu modelleme yapmak için: Blender

İnternet üzerinden çizgi roman okumak için: Comix, Qcomicbook

Animasyon hazırlamak için: Stopmotion

İnternet-Ağ Uygulamaları

Pardus'ta İnternet ve ağ uygulamaları adına çok fazla alternatif bulunmakta.

Bunlardan size uygun olanları seçerek Pardus'ta İnternet'in keyfini çıkarabilirsiniz.

Anında mesajlaşma için: Amsn, Emesene, Kmess, Pidgin, Kopete, Skype FTP istemcisi olarak: FileZilla, gFtp, Ncftp, Kftpgrabber.

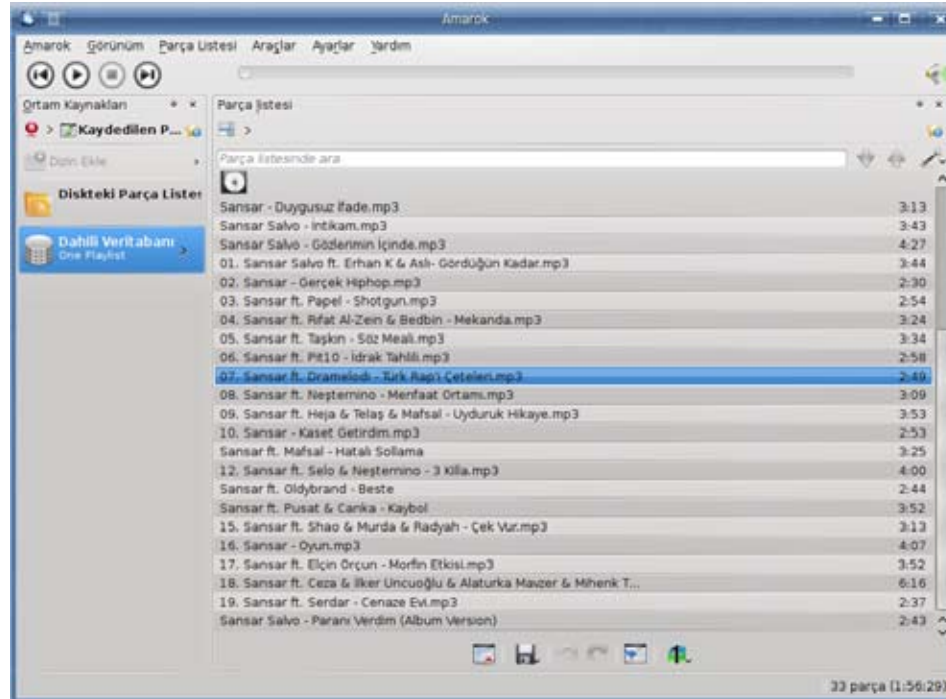

pardus 2009.2

İnternette gezinmek için: [Mozilla Firefox](#), [Opera](#), [Midori](#), [Arora](#), [Konqueror](#)
P2P ağlarına bağlanmak için: [Limewire](#), [Amule](#)
E-Posta istemcisi olarak: [Mozilla Thunderbird](#), [Alpine](#), [Kmail](#)
IRC istemcisi olarak: [Konversation](#), [XChat](#)
Torrent istemcisi olarak: [Ktorrent](#), [Ctorrent](#)
Masaüstü paylaşımı için: [Krfb](#)
İndirme yöneticisi olarak: [Kget](#)
Ağ izleme yazılımı olarak: [Wireshark](#)
ICQ istemcisi olarak: [Licq](#)
Twitter gibi sosyal ağ hizmeti istemcisi olarak: [Choqok](#), [Mitter](#), [Twitux](#), [Qtwitter](#)
Anında mesajlaşma protokolü Jabber istemcisi olarak: [Psi](#), [Gajim](#)
Ağ trafik izleme aracı: [Knetmon](#)

Çoklu Ortam Uygulamaları

Pardus ile kurulu gelen medya oynatıcılarla Pardus'ta film, video izlemek, müzik

dinlemek çok kolay bir hal alıyor. Pardus'u kurduğunuz anda tüm yaygın biçimleri ek bir uygulama ve kod çözücü yüklemenize gerek kalmadan oynatabilirsiniz. Onlarca uygulama depolarda indirmeniz için hazır durumda.

Video oynatmak için: [VLC Player](#), [SMPlayer](#), [Gnome Player](#), [Kaffeine](#), [Dragon Player](#), [Mplayer](#)

Müzik oynatmak için: [Amarok](#), [Juk](#), [Audacious](#)

Dvd-Cd yazmak için: [K3b](#), [Xfburn](#)

Video düzenlemek için: [Kdenlive](#), [Avidemux](#), [Cinelerra](#)

Ses düzenlemek için: [Audacity](#), [Jokosher](#), [Linux Multimedia Studio](#), [Mixx](#)

Sanal disk oluşturmak için: [AcetoneISO](#)

Masaüstünden video yakalamak için: [RecordMyDesktop](#)

Müzik düzenleme aracı olarak: [Frescobaldi](#)

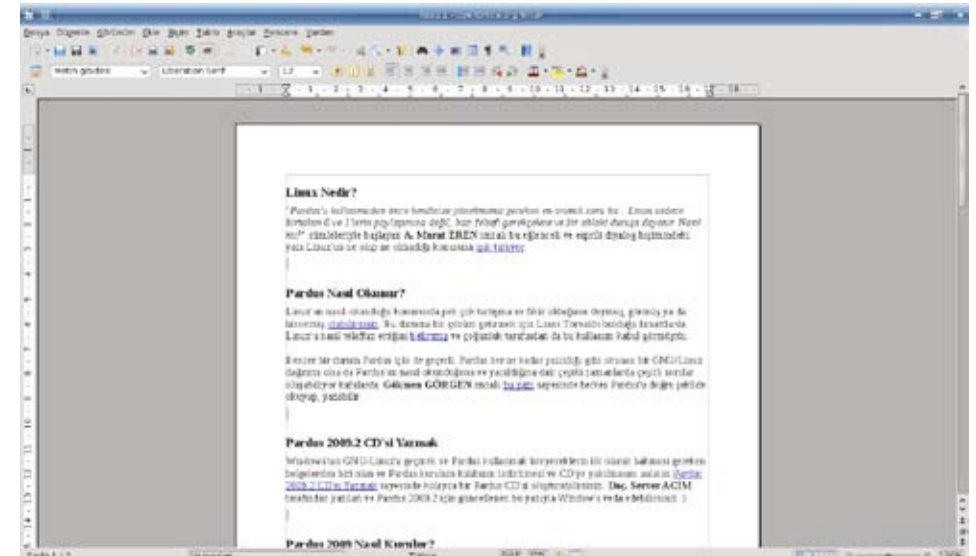
Ses disklerini oynatmak için: [KsCD](#)

Radyo dinleme aracı: [Kradio](#)

Ses karıştırıcısı olarak: [KMix](#)

Ofis Uygulamaları

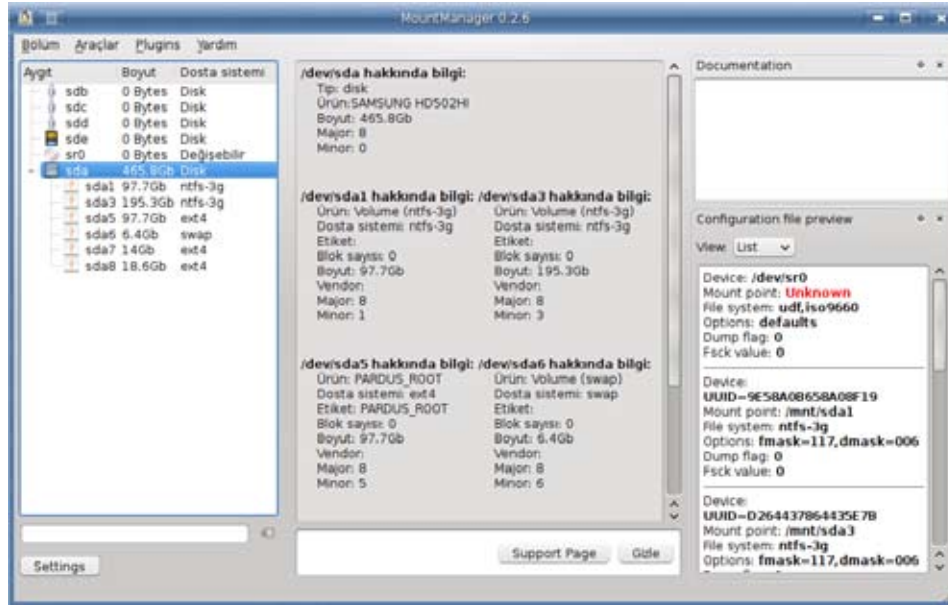
Pardus ile kurulu gelen OpenOffice.org paketi ile her türlü belgenizi diğer ofis yazılımlarıyla uyumlu bir şekilde kullanabilirsiniz.

Kelime işlemci olarak: [OpenOffice.org Writer](#), Abiword
Sunum hazırlama yazılımı olarak: [OpenOffice.org Impress](#)
Hesap tablosu hazırlama yazılımı olarak: [OpenOffice.org Calc](#)
Çizim için: [OpenOffice.org Draw](#)
Veritabanı yöneticisi olarak: [OpenOffice.org Base](#)
Ticari otomasyon aracı olarak: [Tekir](#)
Koleksiyon takip aracı: [Tellico](#)
Türkçe-İngilizce / İngilizce-Türkçe sözlük aracı: [Boncuk](#), [QstarDict](#)
Kişisel bilgi yönetim aracı olarak: [Kontact](#)

Sistem Araçları

Pardus depolarında sisteminizin optimizasyonunu sağlayabileceğiniz birçok yazılım bulunuyor. Bu yazılımlarla disk yönetiminden, sanal sistem oluşturmaya kadar birçok işleminizi kolaylıkla gerçekleştirebilirsiniz.

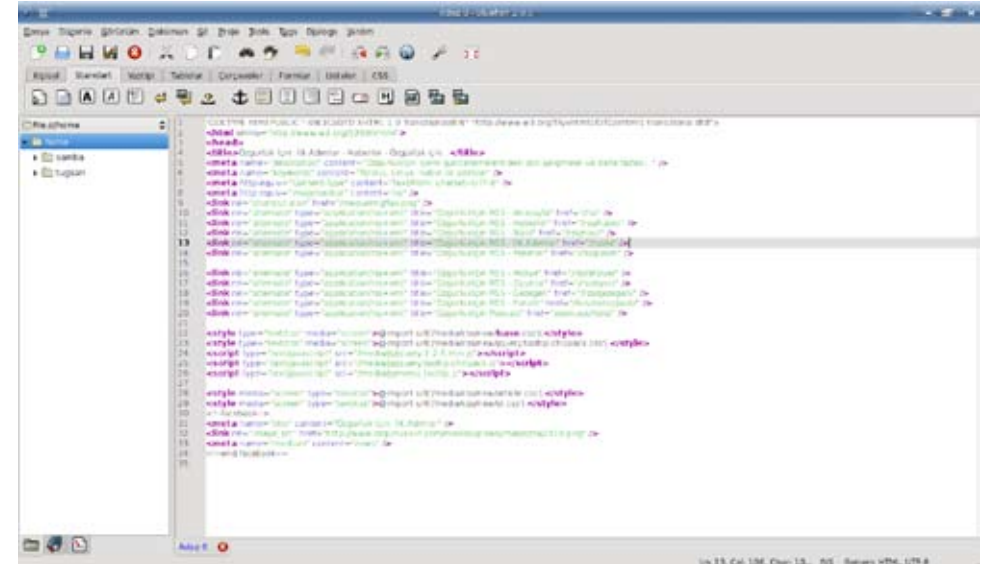
Sanal sistem oluşturma aracı olarak: [Virtual Box](#)
Disk bölümlendirme-birleştirme işlemleri için: [Gparted](#), [KDE Disk Bölümlendirme Yöneticisi](#)
Masaüstü boyutlandırmak için: [KrandRTray](#)

Windows virüsleri için antivirüs yazılımı olarak: [Clamav \(Clamtk\)](#)
Disk imaj dönüştürücüsü olarak: [Nrg2Iso](#)
Windows yazılımlarını Pardus'a kurmak için: [Wine](#)
Okullar için otomasyon yazılımı: [İtalac](#)
Otomatik sistem kapatma aracı: [Kshutdown](#)
Veri kurtarma aracı olarak: [TestDisk](#)
Disk yönetim aracı: [Mount Manager](#)

Yazılım Geliştirme Uygulamaları

Pardus depolarında bulunan düzenleyici ve geliştirme ortamı yazılımları ile farklı programlama dillerinde projeler ve İnternet siteleri geliştirebilirsiniz.

Metin düzenleyici olarak: [Geany](#), [Kate](#)
Geliştirme ortamı olarak: [Eclipse](#), [Anjuta](#), [Eric](#), [Kdevelop](#), [Qt Creator](#)
İnternet sayfası geliştirmek için: [BlueFish](#), [Kompozer](#)
Veritabanı yönetim sistemi olarak: [MySQL](#), [PostgreSQL](#), [FireBird](#)
.Net dilleri için geliştirme ortamı: [MonoDevelop](#)
Pascal derlemek için geliştirme ortamı: [Lazarus](#)
Belge hazırlamak için: [Lyx](#)

Oyunlar

Pardus depolarında bulunan onlarca oyunu ister bilgisayara karşı ister İnternet üzerinden arkadaşlarınız ile oynayarak Pardus ile keyifli vakit geçirebilirsiniz.

Araba, motor yarışı olarak: Vdrift, Torcs, X-Moto
 Uzay simülasyonu olarak: AstroMenace, Chromium B.S.U., Glaxium
 Tetris tarzı: Crack Attack, Frozen Bubble
 Denizaltı simülasyonu: Danger Deep
 Ateşli, ilerlemeli, Counter-Strike tarzı: UrbanTerror, Cube, OpenArena, Nexuiz, Tremulous, Westernquake, AssaultCube
 Sudoku: Ksudoku
 Strateji tarzı: Glest, Freeciv, Savage: The Battle For Newerth, Warzone2100
 Bilardo: FooBillard
 Zeka oyunu: Numpty Physics, Pathological, qGo
 Mario tarzı, ilerlemeli: SuperTux, Teeworlds, Wormux

Açıklama	Windows	Pardus
Dosya yöneticisi	Windows Explorer	<u>Konqueror</u> , <u>Dolphin</u>
Program ekleme/kaldırma	Program Ekle/Kaldır	<u>Paket Yöneticisi</u>
Sistem yönetimi	Denetim Masası	<u>Sistem Ayarları</u>
Çalışan görevlerin bilgisi	Görev Yöneticisi	<u>KDE Sistem İzleyici</u>
Web tarayıcılar	Internet Explorer	<u>Mozilla Firefox</u> <u>Konqueror</u> <u>Opera</u> <u>Arora</u> <u>Midori</u>
E-posta istemcisi	Outlook Express	<u>Mozilla Thunderbird</u> <u>Kmail</u>
Haber okuma araçları	Outlook Express	<u>Mozilla Thunderbird</u> <u>Akregator</u>
Sohbet ve iletişim araçları	mIRC MSN Messenger Miranda Skype	<u>Konversation</u> <u>Amsn</u> <u>Pidgin</u> <u>Kmess</u> <u>Skype</u> <u>Kopete</u>
İndirme yöneticileri	FlashGet Getright	<u>Kget</u> <u>Wget</u>
CD/DVD yazma	Nero Ashampoo Burning Studio	<u>K3b</u> <u>Xfburn</u>

Açıklama	Windows	Pardus
Ofis uygulamaları	MS Office Access MS Office Word MS Office Excel MS Office PowerPoint	OpenOffice.org Base OpenOffice.org Writer OpenOffice.org Calc OpenOffice.org Impress
PDF görüntüleyici	Adobe Acrobat Reader	Okular
Belge tarama	Abbyy Fine Reader	Skanlite
Video izleme	Windows Media Player BSplayer	VLC SMPlayer Mplayer Kaffeine Gnome Mplayer KMPlayer
Video düzenleme	Windows Movie Maker	Kdenlive Avidemux Cinelerra
Ses çalıcılar	Winamp Windows Media Player	Amarok Audacious JuK
Grafik düzenleme ve modelleme	Paint Adobe Photoshop Adobe Fireworks Adobe Illustrator 3D Max Maya	KolourPaint GIMP Inkscape Blender
Sanal disk oluşturma	PowerISO Daemon Tools	AcetoneISO

Açıklama	Windows	Pardus
Metin editörü	Not Defteri	KWrite
Web tasarım aracı	Adobe Dreamweaver	Bluefish Kompozer
Veritabanı sunucusu	MSSQL	MySQL PostgreSQL Firebird
Video yakalama	Camtasia Studio	RecordmyDesktop
FTP istemcisi	CuteFTP	FileZilla gFTP
Masaüstü paylaşımı	TeamViewer	Krfb

Pardus 2009.2 *Geronticus eremita* üzerinde farklı ihtiyaçlar için kullanabileceğiniz uygulamaların başlıcaları bunlar. Bu yazı içinde yer verdiğim ve bahsettiğim uygulamaların listesini, Pardus kurulumuyla gelen ve Pardus depolarında mevcut olan yazılımlardan derleyerek oluşturdum. Bu tabloda yer alan yazılımların çok daha fazlasını, Pardus yazılım depolarında rahatlıkla bulabilirsiniz.

Paket Yöneticisi'nin kullanıcı dostu arayüzüyle siz de ihtiyacınız olan paketleri aratarak, kolaylıkla kurup kullanabilirsiniz. Bu ayki e-dergimizde, Paket Yöneticisi ile ilgili çok güzel bir yazımız mevcut.

Pardus depolarını keşfetmekten çekinmeyin!

Herkese bol Pardus'lu günler dilerim.

Pardus 2009 sürüm yöneticisi
Onur KÜÇÜK:

**“Sürpriz yumurtaları
eklerken eğlendim”**

Pardus 2009 sürüm yöneticisi Onur KÜÇÜK, Pardus 2009.2 *Geronticus eremita* sürümü vesilesiyle bu sayıda konuştumuz oldu. Sevgili Onur'a topluluk üyelerimiz, Pardus 2009.2 sürümüne dair merak ettikleri pek çok soruyu yöneltti:

2009.2 sürümü 2009 sürümü için yolun sonu mu demek?

Elbette hayır. 2009 sürümü aynı hızla gelişimini sürdürüyor. Yeni yazılımlar, hata düzeltmeleri, güvenlik güncellemeleri vs. test edildikten sonra kullanıcılarımıza aktarılmaya devam edecek. 2011 sürüm çalışmaları ilerledikçe geliştiricilerin öncelikleri de yeni sürüme doğru kaymaya başlayacak ve 2009 sürümü çalışmaları yavaşlayacak. Bunun en önemli sebepleri 2009 sürümü içinde yaptığımız değişiklikleri sürüm uyumunu kırmamak adına çok dikkatli yapmak zorunda olmamız, bu sebeple de köklü değişiklikler yapamıyor olmamız. 2011 sürümünün çıkışına bağlı olarak, 2009 sürümü önce sadece güvenlik güncellemelerinin yapıldığı bir sürüm olacak, daha sonra da ömrünü tamamlayacak.

2009.3 sürümü şu anda planlarımız arasında yer almıyor, bir taraftan Kurumsal 2 diğer taraftan 2011 sürümlerinin çalışmaları ilerlerken böyle bir çalışma yapacağımızı da zannetmiyorum, ancak depo değişiklikleri çok fazla olursa bir güncelleme sürümü daha düşünebiliriz.

2009 sürümü için 64 Bit düşünüyor mu?

Teknik açıdan yapılması mümkün olsa da, diğer işlerimizin yükünü düşünerek böyle bir çalışma yapmayı uygun bulmadık. Yeni teknoloji ve yeni özelliklerle 20xx serisi kullanıcılarımızı 64 bit ile 2011 sürümünde buluşturmayı planlıyoruz.

2009, 2009.1 ve 2009.2 sürümlerinin tamamını dikkate aldığınızda, ilk baştaki hedeflerinizin ne kadarına ulaştınız?

2009 sürümü daha tasarım aşamasındayken aklımda birçok yeni özellik vardı. Pek bahsi geçmemiş olsa da 64 bit sürümü de bunlardan biriydi. Ancak yapmak istediklerimiz her geçen gün artarken, günler 24 saat, haftalarsa 7 gün kalmaya devam edince bu isteklerin bir kısmından vazgeçmek zorunda kaldık.

KDE 4 serisine geçiş başlı başına ağır bir yükken, bunun yanına uzun süredir yapmak istediğimiz ancak vakit ayıramadığımız birçok değişikliği de ekledik. Sistemin temel bileşenlerinin elden geçmesi, yazılımların derleme parametrelerinin

yeni nesil teknolojilerin olanaklarını kullanacak şekilde düzenlenmesi, depo bileşen yapısının anlaşılır ve verimli hale getirilmesi, delta paket desteğinin kullanılması, aynı ISO görüntüsünün hem CD hem DVD hem de USB çubuk vb. aygıtlarda kullanılabilmesi, sürümün görsel dilinin iyileştirilmesi gibi çalışmaları yapabildik. Bu sayede daha hızlı çalışan, daha küçük boyutlu paketlerle güncelleme yapabilen bir sürüm oluşturduk ve depolarımızda bir bahar temizliği yaptık, ancak Pardus'a özel araçlarımızda görsel anlamda iyileştirmeler yapmış olsak da genelde sunduğu özellik kümesi olarak pek fazla ilerleme sağlayamadık.

2009'da en uğraştığınız hata ve en hoşunuza giden olaylar nelerdi?

Sürüm boyunca en çok sıkıntı yaşadığımız konu, ISO görüntülerinin boyutuydu. Bir CD içerisine sığacak şekilde hem kurulan hem de çalışan görüntü hazırlarken önceki sürümlere göre boyutu iyice büyüyen KDE 4 ailesi bize çok sıkıntı yaşattı. PiSi paketleme sisteminde iyileştirme yapmak, SquashFS görüntüsüne LZMA desteği eklemek, paketlerimizi daha küçük parçalara bölmek ve benzeri birçok çalışma yaparak bu sorunun kısmen üstesinden gelebildik, ancak öntanımlı gelmesini istediğimiz bazı paketleri de görüntülerden çıkarmak zorunda kaldık.

Sürüm boyunca en çok sürpriz yumurta (easter egg) olarak adlandırılan küçük esprileri eklerken eğlendim. 2009 sürümleri içerisinde pek çok sürpriz yumurta olduğunu söyleyebilirim ama bunları bulmayı kullanıcılarımıza bırakıyorum.

2009'da KDE 4.2.4, 2009.1'de KDE 4.3.4 vardı, 2009.2'de KDE 4.4.4 ile geldi. Neden?

Maalesef KDE 4 ailesi minör sürümlerinde kullanıcılarımıza sunmak istediğimiz kararlılığı sağlayamadı. Güncelleme sorunları, çökmeler, yeni teknolojilerin oturması derken kullanıcılarımızın KDE 4.x geçişlerinde sıkıntı yaşamaması için hata düzeltme sürümlerini beklemek zorunda kaldık ve ancak .4 sürümleri yeterli bulduk. 2009.2 sürümünü KDE 4.4.3 ile çıkarmayı düşünüyorduk, ancak son dakikada 4.4.4'e güncellenmesi çok hoş bir tesadüf oldu ve "dört dörtlük" bir sürüm oldu.

Onur KÜÇÜK'ün bir sonraki görevi ne olacak?

Sürüm yükünü üzerinden alsanız bile şu anda Onur KÜÇÜK'ün üzerinde zaten çok fazla iş yükü var, hatta bu sebeple yapmak istediğim birçok çalışmaya şu anda vakit ayıramıyorum. 2009 sürümü ömrünü tamamlayana kadar sürümle ilgilenmeye devam edeceğim. Sürüm tamamlandıktan sonrası için şu anda benim bildiğim bir plan yok, ancak teknik anlamda mevcut sorumluluklarıma vakit ayırabilmeyi ve yapmak istediğim geliştirme odaklı çalışma ve belge yazma işlerini yapabilmeyi umuyorum.

Kendi kişisel masaüstünüzde hangi işletim sistemi (ya da işletim sistemleri) ve masaüstü ortamları (KDE, GNOME...) kullanıyorsunuz?

İnceleme/test amaçlı olarak birkaç farklı Linux dağıtımı (Fedora, Opensuse, Ubuntu, Mandriva) sanal makineler içinde, ayrıca dizüstü bilgisayarımda yüklü gelen Windows işletim sistemi de küçük bir disk bölümü içerisinde duruyor, ancak neredeyse hiç kullanmıyorum.

Ana sistem olarak Pardus 2009 kullanıyorum, bilgisayarlarımın diğer disk bölümlerinde de zaman zaman açtığım Kurumsal2 ve Kurumsal2 64bit var. Kurumsal 2 sürümleri üzerinde 2011 çalışmaları yaptığım için yavaş yavaş 2011'e dönüşecekler.

Masaüstü ortamı olarak KDE kullanmakla beraber, çok eski bir Enlightenment destekçisi olarak 2011 sürümünde E'ye geri dönebilirim.

Size göre şu anda ülkemizde "bir özgür yazılımcı" ne gibi işlerde çalışabilir? Nerelerde kariyer yapabilir?

İlk aklıma gelen, TÜBİTAK bünyesinde Pardus Projesi'nde görev alabilir. Pardus ekibini büyütmek ve çalışma alanını genişletmek istiyoruz. Pardus Göç Ortağı kurumlar da Özgür Yazılım alanında uzmanlaşmış kişileri bünyelerine katmak istiyor.

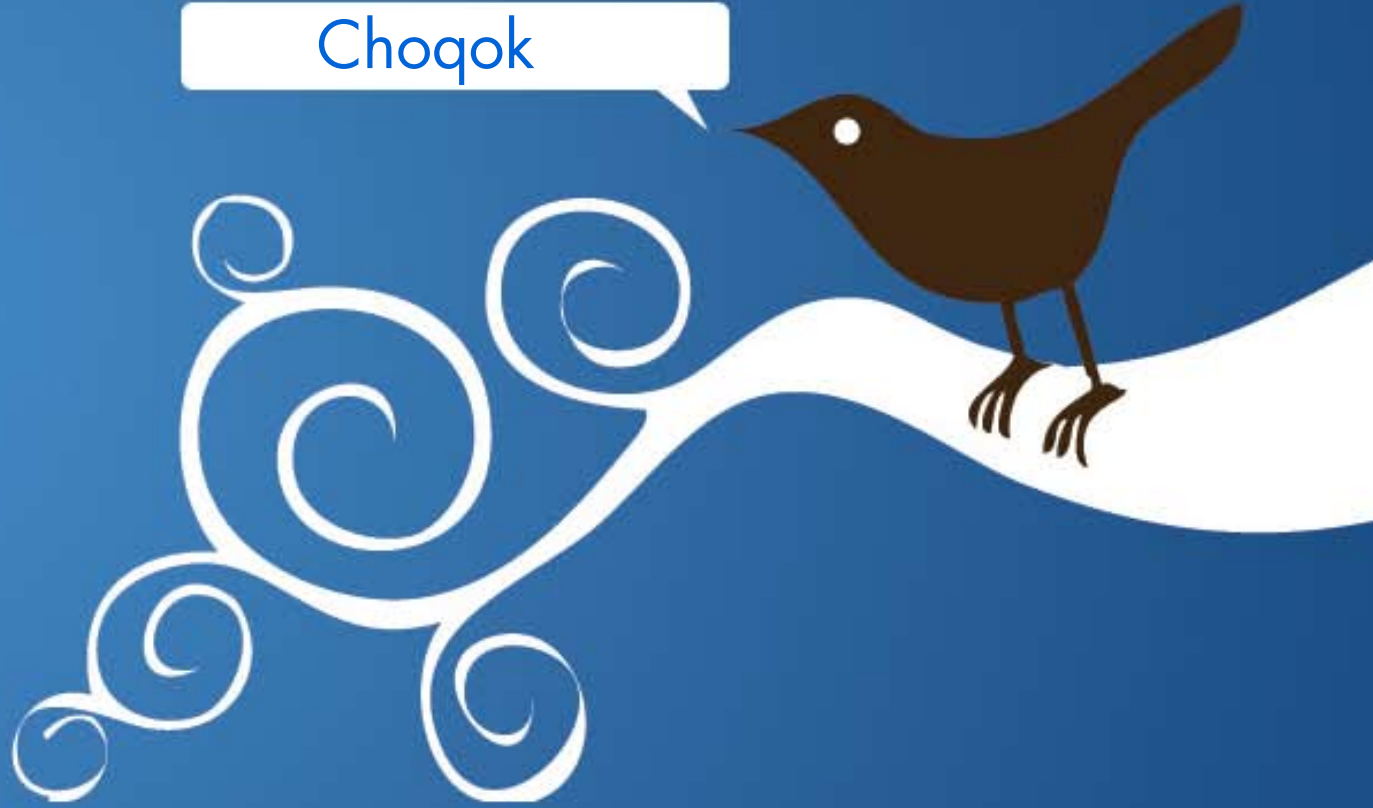
Linux/BSD vb. sistemler UNIX temelli olduğu ve bu sistemlerin gömülü sistemlerden Mainframe diye adlandırılan büyük çaplı sistemlerde çalıştığı ve kullanıldığı düşünülürse bir Özgür Yazılımcı pek çok farklı alanda çalışma olanağı bulabilir.

Cikleye cikleye bir hâl olduk

Choqok

Twitter ve identi.ca
hesaplarınızı kullanmak için
en yetenekli uygulamayla
tanışmaya hazır mısınız?

Choqok

paket tanıtımı

Mikroblog kavramı hayatımıza girdiğinden beri vazgeçilmez bir öge olmaya başladı. Twitter ile ünlene bu akım blog yazmayan tembelleri bile, mikro da olsa bir blog sahibi yaptı. Ama bu servisler için her bir siteye ayrı ayrı girip her siteyi tek tek dolaşmak bazen işkence olabiliyor ya da sırf bir iletiye bakmak için tarayıcıyı açmak, sitenin adresini yazıp kullanıcı girişi yapmak için de pek iyi yorumlar yapılamaz. Dolayısıyla, mikroblog istemcileri böyle durumlarda hayat kurtarabiliyor.

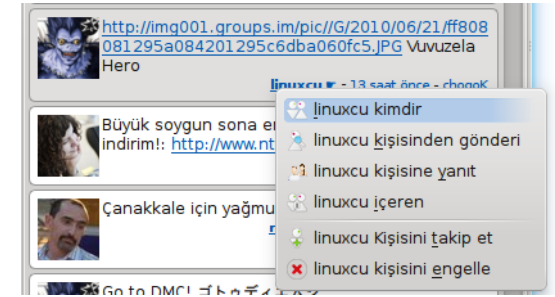

Choqok, yeşil güvercinimiz

Choqok çok başarılı bir mikroblog istemcisidir. KDE 4.4 ile birlikte KDE ailesindeki kesin yerini alan Choqok ile [Twitter](#), [identi.ca](#) ya da başka [StatusNet](#) tabanlı diğer mikroblog servislerini takip edebilir ya da paylaşım yapabilirsiniz. Bunun size katacağı en büyük avantaj, kesinlikle çok rahat bir erişim imkanındır. Siz kıyaslayın; sistem çekmecesinde duran bir simgeden hemen hemen tüm servislere anında erişmek mi, yoksa tarayıcı üzerinden her birini tek tek gezerek kontrol etmek mi?

Choqok takip etme kolaylığının yanı sıra, size siteyi açmadan da rahatlıkla ileti gönderebilmenizi, alıntı yapmanızı, cevap yazmanızı ve pek çok şeyi mümkün kılıyor. Sadece ilgili iletinin üzerinde fareyle durarak çıkan seçenekler, iletilere nasıl bir işlem yapılacağını seçmenizi sağlıyor. Bu seçenekler arasında yeniden gönderim, cevaplama ve favorilere ekleme bulunuyor. Bir kişinin üzerine tıklayarak da onunla ilgili bilgi alabiliyor ya da onunla ilgili bir işlem yapabiliyorsunuz.

Uzun bir cevaplama trafiğinin en kötü yanı, konuşmanın en başının bilinmemesidir. Choqok, size bu olanağı da sunuyor. İster tek tek in reply to butonuna tıklayarak okuyabilir, isterseniz iletinin altındaki seçeneklerde, en sağda duran düğmeyle tüm görüşmeyi ayrı bir pencerede görüntüleyebilirsiniz.

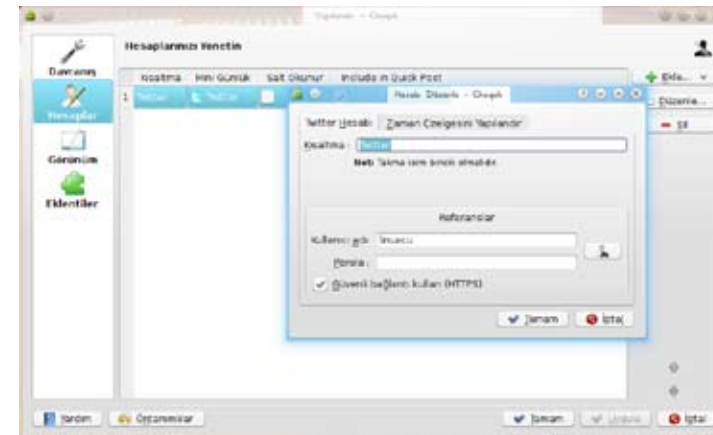

Güncelleme aralığı ve bir seferde kaç iletinin gösterileceği de sizin tercihinize kalmış bir durum.

Özel iletilerim ne olacak?

Mikroblog servislerinin özel ileti özellikleri de mevcut. Choqok da bu özelliğin varlığını unutmamış. Eylemler altından Özel İleti Gönder seçeneğini kullanarak özel ileti gönderebilirsiniz. Gelen Kutusu (Inbox) kısmından da, size gönderilen özel iletileri okuyabilir, yanıtlayabilir ya da silebilirsiniz.

Choqok ile takip etme durumlarını da değiştirmeniz mümkün. Takip ettiğiniz birini takip etmekten vazgeçebilir, yeni birini takip edebilirsiniz ya da bir kişiyi engelleyebilirsiniz. Choqok bu gibi önemli seçenekleri sizden esirgemiıyor.

Hesap oluşturma

Choqok'u ilk açtığınızda zaten karşınıza yeni hesap oluşturma penceresi çıkacak. Bunun yanı sıra Choqok ayarlarındaki hesap bölümünden de yeni bir hesap yaratabilirsiniz. Status.net, identi.ca ve benzer

paket tanıtımı

altyapıyı kullanan servislere bağlanmanızı sağlar. Sunucunun verdiği bilgileri kullanarak Choqok'un o servise bağlanmasını sağlarsınız. Öntanımlı olarak Identi.ca ayarlarına göre ayarlıdır. Twitter seçeneğini kullanırsanız da Twitter'a bağlanmanızı sağlar.

Kısaltma kısmı, birden fazla hesap bağladığınız takdirde sekme adlarının nasıl olacağını görüntüler. Eğer birden fazla servis kullanıyorsanız bu seçeneğe dikkat etmelisiniz. Ayırt etmenizi kolaylaştıracak isimlendirmeler tercih etmelisiniz. Kullanıcı adı ve parolanızı girdikten sonra kontrol yapmanızı tavsiye ederim. Bir hata yaptıysanız bu kontrol esnasında ortaya çıkar. Kontrol yapmak için, kullanıcı adı ve parola sorulan yerin yanındaki dürbün simgesine tıklayın.

Twitter ayarlaması esnasında Choqok, isterseniz Twitter'a kaydolmanız için size yol gösterir.

Choqok, parolaları saklamak için KDE cüzdanını kullanır. Bu yüzden, eğer daha

önce oluşturmadıysanız, sizden bir cüzdan yaratmanızı isteyebilir. Cüzdana parola koymamayı seçebilirsiniz. Bu sayede her açılışta sizden parola istenmez. Ama güvenliği önemsiyorsanız (ki önemsemelisiniz) parola koymanızı tavsiye ederim.

Hepinize bol şakımalı günler...

Ek bilgiler

* Choqok'un sahip olduğu başka yetenekler de var. Örneğin, adres kısaltma. Bildiğiniz gibi çoğu mikroblog insanlara kısıtlı bir karakter sayısı (140) sunuyor ve bazen adresler o kadar uzun oluyor ki iletiye yer kalmıyor. Choqok bu sorun üzerine bir çözüm geliştirmiş. Kendi içerisinde bir adres kısaltma motoru mevcut. Adres kısaltma servislerinden faydalanarak iletiye adres yapıştırıldığı esnada adresi kısaltmaya başlıyor. Ayrıca, istediğiniz adres kısaltma servisi seçmenize de olanak tanıyor.

* Twitpic servisine bağlanarak resim yüklemenizi sağlayabiliyor. Ayrıca, iletilerdeki resimleri de önizlemenize yardımcı oluyor.

* Bunların yanı sıra, Choqok ile birlikte gelen eklentilerle o an dinlediğiniz şarkıyı ileti olarak göstermeniz de sağlanabiliyor.

* Görünüm ayarlarından duygu simgelerini etkinleştirerek, “:)” gibi yaygın kullanılan kısaltmaları simge olarak görebiliyorsunuz.

* İletileri “okundu” olarak işaretlemek için onları tıklamanız yeterli. Bu işlemi daha kolay şekilde gerçekleştirmek isterseniz de, çıkışta “tüm iletileri okundu olarak işaretle” ve sistem çekmecesine gizlerken “tüm okunmamış iletileri okunmuş olarak işaretle” seçeneklerini aktifleştirebilirsiniz.

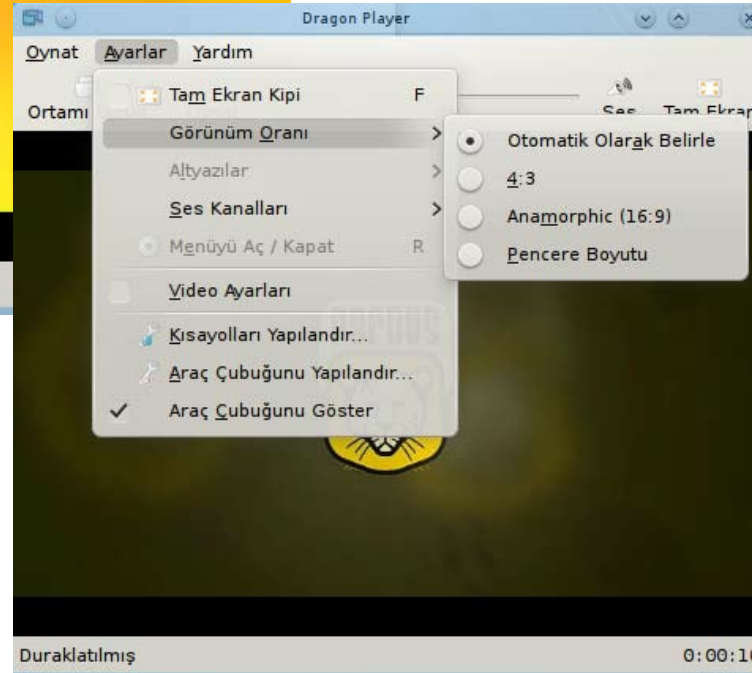
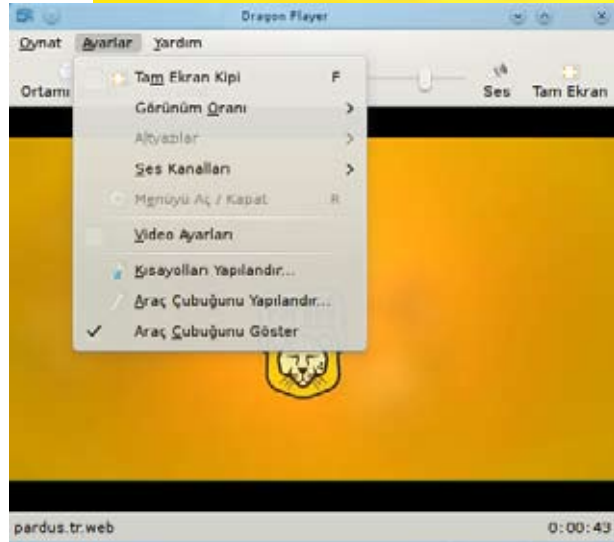
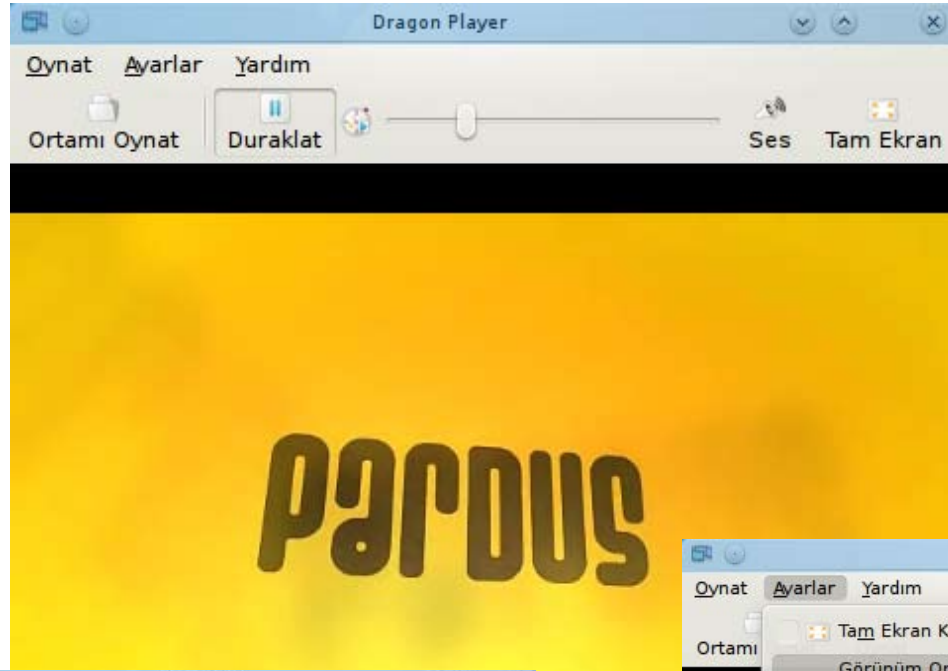
* Choqok henüz Facebook ve FriendFeed'i desteklemiyor. Ama, bunlar Choqok geliştiricilerinin yapılacaklar listesinde ve sonraki sürümlerde eklenecek.

Cep Ejderhası

Basit ama işe yarar bir video oynatıcı mı arıyorsunuz? İşte size, "kullanılabilirliğe odaklanmış" bir video oynatıcı: Dragon Player.

paket tanıtımı

Dragon için cep ejderhası diyebiliriz. Bu çok sade ve küçük ejderhaya; Uygulamalar > Çoklu ortam > Video Oynatıcı (Dragon Player) yolunu izleyerek ulaşabilirsiniz.

Uygulamayı açtığınızda, karşılaşacağınız sadeliğe sakın şaşırmayın, onda diğer video oynatıcılardan alıştığınız kalabalık menüler, detaylı ayarlar, süslü püslü simgeler yok. Onda sadece yeteri kadar var.

Programın karşınıza gelen pencerenin sol tarafında; bilgisayarınızda ya da bilgisayara taktığınız, taşınabilir aygıtınızda bulunan video dosyalarına, ulaşmanızı sağlayan "Dosya Oynat", CD/DVD oynatmak için kullanılan "Disk Oynat" düğmeleri bulunuyor. Pencerenin sağ tarafındaysa daha önce açmış olduğunuz video dosyaların bulunduğu bir liste yer almaktadır.

Listeden ya da Dosya/Disk Oynat düğmeleriyle bir video seçtikten sonra "Oynat" düğmesiyle videoyu izlemeye başlayabilirsiniz. Oynatıcı başladıktan sonra değişen "Oynat" düğmesi artık "Duraklat" işlemini için sizi bekliyor.

Farklı bir video için Ortamı Oynat düğmesine tıklayın ve pencereniz ilk halini alsın. Sağ üst köşede yer alan "Tam Ekran" düğmesi sayesinde, isterseniz videonuzu tüm ekranı kaplayacak şekilde izleyebilirsiniz.

Kullanışlılığa odaklı Dragon Player, sizi ayarlarla da boğuşturumuyor. Temel görünüm ve ses ayarları dışında bir ayar ihtiyacı olmadan, dilediğiniz videoyu rahatça bu oynatıcıyla izleyebilirsiniz.

Evet, "küçük ejderha" videolarınızı oynatırken arkanıza yaslanın ve izlediğiniz videonun keyfini çıkarın.

Sizlere bol keyifli ve Pardus'lu günler dilerim.

Pencereler diyarından:

Oxygen

Pencere Dekorasyonu

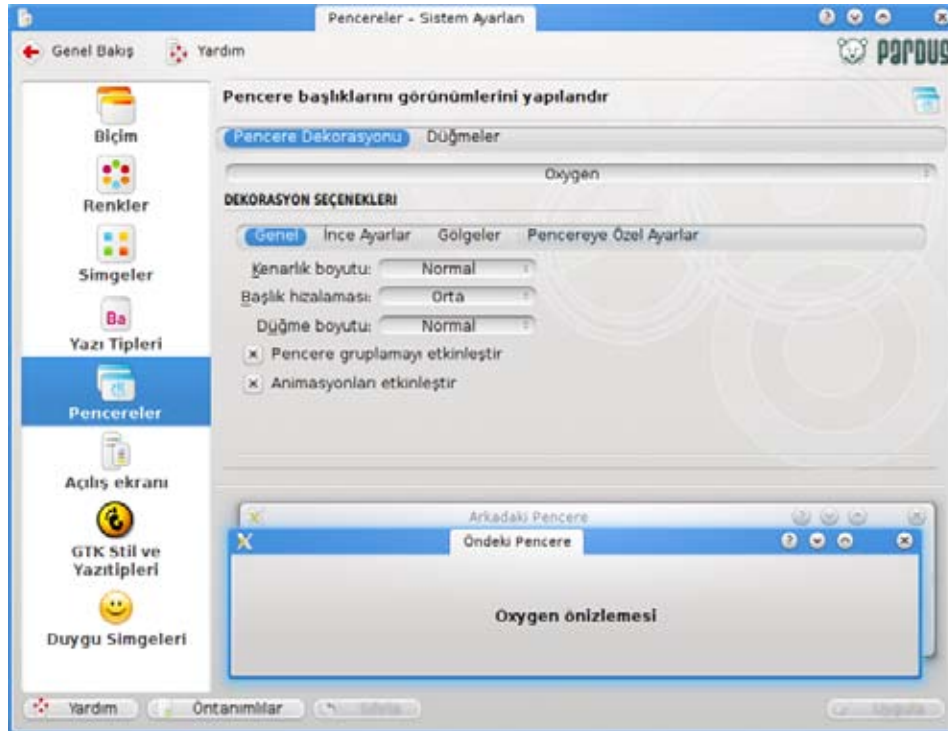
Pardus 2009.2'niz için bol bol oksijen önerilir!

KDE 4'e geçtiğimizden beri çoğu kişinin severek kullandığı Oxygen pencere dekorasyonu, her yeni ara sürümde görsel açıdan sürekli iyi yönde geliyor ve ek özelliklere kavuşuyor.

Bu yazımızda KDE 4.4'teki Oxygen pencere dekorasyonunun temel özelliklerini ve yeniliklerini inceleyeceğiz. Oxygen pencere dekorasyonunun yeni özellikleri bizleri pencereler arasında kaybolmaktan ve zaman kaybetmekten kurtaracak.

İlk önce Oxygen pencere dekorasyonunun ayarlarına nereden ulaşabiliriz ona bakalım. Bunun için Sistem Ayarları > Görünüm > Pencereler yolunu takip etmek yeterlidir. Bu ekrandan pencere dekorasyonu olarak Oxygen'i seçerek bu dekorasyonu kişileştirmeye başlayabilirsiniz.

Dekorasyon Seçenekleri

Kenarlık boyutu: Pencerelerin sağ, sol ve alttaki kenarlıkların ne kadar geniş olacağını belirleyen seçenektir.

Başlık hizalaması: Pencere (uygulama) isimlerinin solda, ortada ya da sağda durmasını sağlamak için kullanılır.

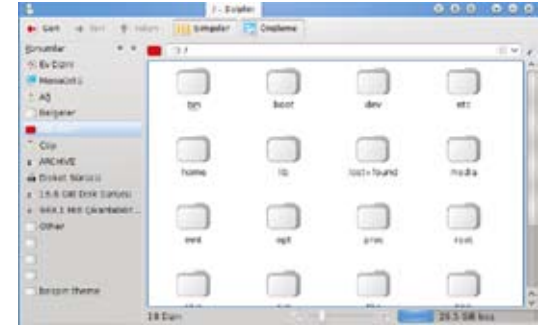
Düğme boyutu: Pencerelerde bulunan Kapat, Büyüt, Simge Durumuna Küçült gibi düğmelerin ne kadar küçük ya da kocaman görünmesini istiyorsanız bu seçenkle ayarlayabilirsiniz.

Arkaplan biçimi: Pencerenin üst bölümünün düz bir renkte mi yoksa geçişli renklerden mi oluşacağını belirleyebilirsiniz.

Genel Oxygen ayarlarına baktıktan sonra biraz daha detaya inmeye başlayabiliriz. Oxygen ilk geldiğinde şu şekilde olacak.

Bu yazıyı okuyup, anlattıklarımı uygularsanız şu şekildeki bir görüntüye sahip olabilirsiniz:

Eğer Oxygen'in yeni şekli hoşunuza gittiyse birlikte kurcalamaya başlayalım :).

Yeni Bir Şekil

Özgürlük için Tema bölümünden takip ettiğim kadarıyla çoğu Pardus kullanıcısı pencere dekorasyonu olarak Oxygen'i kullanıyor. Yine Tema bölümündeki içeriklerden izlediğim kadarıyla çoğu Pardus kullanıcısı Pardus ile öntanımlı gelen Oxygen dekorasyonunun klasik şeklini ve düğmelerini kullanıyor. Yukarıdaki yeni şekil Oxygen dekorasyonunu elde etmek için İnce Ayarlar Sekmesinden, Etkin pencere başlığına dış çizgi çiz seçeneğini işaretleyebilir ve bu yeni şekle kavuşabilirsiniz.

Oxygen Kullanışlı Düğmeler

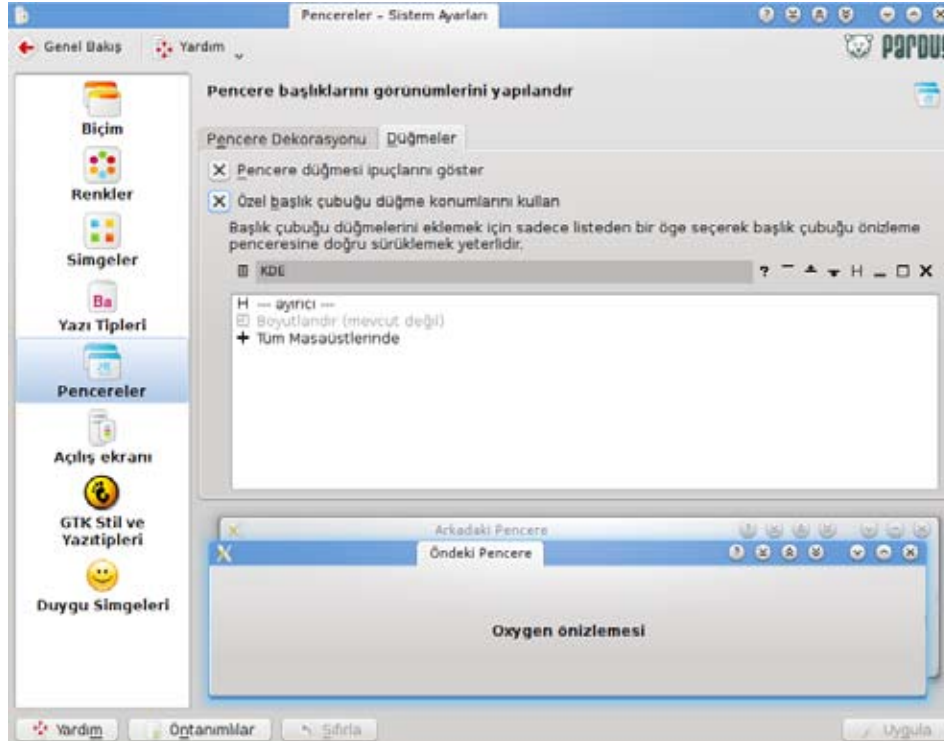
Oxygen, Plastik gibi pencere dekorasyonlarının tümünde (Aurorae dekorasyonu hariç) pencere çubuğuna yeni düğmeler ekleyebiliyoruz. Bu düğmeler bize

işimizde kolaylık ve hız kazandırabiliyor. Örneğin, bir pencereden bir metin kopyalamamız gerekiyor, fakat metin kopyalayacağımız pencerenin üzerinde çalıştığımız başka bir pencere var ve bu pencerenin arkaplana düşmemesini istiyoruz ya da bir başka pencerenin tüm pencerelerin üstünde ya da altında durmasını istiyoruz. İşte bu sırada Oxygen'e ekleyeceğimiz düğmeler yardımımıza koşuyor.

Oxygen pencere dekorasyonuna yeni düğmeler eklemek için Düğmeler sekmesine tıklıyoruz ve ardından ekran görüntüsündeki gibi Özel başlık çubuğu düğme konumlarını kullan seçeneğini seçip resimdeki gibi sürükleme yöntemi ile ekleyeceğimiz düğmeleri başlık çubuğuna taşıyoruz.

Düğme Görevleri

1- Pencereyi gölgeler. Yani, sadece pencerenin başlık çubuğunu gösterir.

2- Pencereyi tüm pencerelerin üstünde tutar. Farklı iki ya da daha fazla pencerede bu düğme seçiliyse pencereler kendi arasında normal gibi davranır.

3- Pencereyi tüm pencerelerin altında tutar. Yine farklı iki ya da daha fazla pencerede bu düğme seçiliyse pencereler kendi arasında normal gibi davranır.

4- Eklediğiniz düğmeler arasında boşluk bırakabilmek için H —ayırıcı— aracını kullanabilirsiniz.

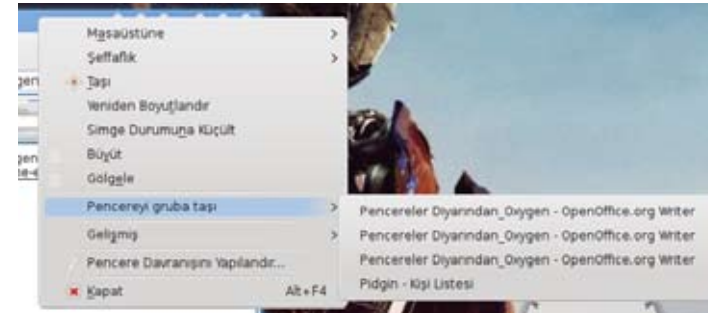
Oxygen Pencere Gruplama

Oxygen pencere dekorasyonuna ait olan bu özellik, açık olan aynı uygulamaların ya da farklı uygulamaların pencerelerini farklı gruplar olarak birleştirebiliyor. Pencereleri yeni sekme şeklinde değil de, grpladığımız pencerenin başlık çubuğunda yeni sekmeler oluşturuyor. Bu özellik sayesinde çoklu pencere kullanırken pencereler arasında kaybolmadan işlerimizi çok daha çabuk bir şekilde yapabileceğiz. Özellikle çoklu pencere ile çalışanlar için bu özellik ilaç gibi olacak. Gruplama özelliğini kullanabilmek için Oxygen pencere ayarlarından ilgili özelliği etkinleştirmek gerekiyor. Bunun için Genel sekmesinden Pencere gruplamayı etkinleştir seçeneğini etkinleştirebilirsiniz.

Kullanmak için;

Bir pencerenin üstüne gelin ve pencere başlığına farenin sağ tuşuna basarak seçenekleri açın, sonra seçenekler arasından Pencereyi gruba taşı seçeneğiniz üzerine gelin ve istediğiniz pencereyle birleştirin. Sonuç ekran görüntüsündekine benzer olacak.

Bakalım, KDE'nin yeni sürümlerindeki Oxygen dekorasyonu ne gibi yeniliklerle gelecek? Yeni KDE sürümleriyle gelecek yeni özelliklere sahip Oxygen pencere dekorasyonu incelemelerinde görüşmek üzere, bol Pardus'lu günler..

Nasıl Süpermen Olunur?

“Pardus geliştiricisi olmanın
en kestirme yolu nedir?”
diye soracak olursanız
hemen söyleyelim:
Katkıcı olmak.

Özgür yazılımlar kullanıcılardan kullanım ve destekten başka bir şey istemez. Kullanıyorsunuz diye sizden genelde herhangi maddi bir karşılık beklemezler. Özgür yazılımların büyümesi ve gelişmesi de kullanıcıları tarafından verilen desteğe bağlıdır. İlk olarak "Katkıcı Nedir?" sorusuna cevap verecek olursak; katkıcı en sade haliyle bildiklerini diğer kullanıcılarla paylaşan kullanıcılara denir.

Pardus katkıcısı olmak çok kolaydır. Bildiğiniz konularda Pardus'a destek verebilirsiniz. Bunları listeleyecek olursak en başta özgür yazılım ve Pardus için önemli bir Türkçe kaynak oluşturan PardusWiki gelir.

PardusWiki'den Korkmayın!

PardusWiki, Pardus ile ilgili belgelerin bulunduğu özgür bir ansiklopedidir. Sadece birkaç saniyenizi ayırarak PardusWiki'ye üye olabilirsiniz. PardusWiki'ye üye olduktan sonra kategorilenmiş maddelerden istediğinize, bilginiz kadar destek verebilirsiniz. PardusWiki'ye kayıt olduktan sonra nasıl destek vereceğinizi bilmiyorsanız Doç. Server ACİM tarafından yazılan Pardus Wiki Temel Yazım Kılavuzu'ndan faydalanabilirsiniz.

PardusWiki’de destek konusunda herhangi bir zorlama, sınır yoktur. Bir maddeyi isterseniz bilginiz dâhilinde, tamamen kendiniz yazabilirsiniz ya da varolan

maddelere sadece birkaç cümleyle destek verebilirsiniz. Örneğin; bir metin düzenleyiciyle ilgili bir madde hakkında sadece birkaç özellik yazabilir ya da sadece ekran görüntülerini ekleyebilirsiniz. Maddeler bu şekilde taslak halini alacaktır. Diğer kullanıcıların da katkılarıyla zamanla bu maddeler taslaklıktan çıkarak öğrenmek isteyenlere kaynak olacak.

Paket tanıtımları, oyun incelemeleri

Pardus depolarında her kategoride kullanıcıların işine yarayacak birçok uygulama bulunuyor. Fakat bu uygulamaların nasıl kullanıldığına dair belgeler olmadığı sürece yeni kullanıcılar zorlanacaktır. Siz de yazılım ve oyunların tanıtımlarıyla Özgürlükçin Paketler ve Oyunlar bölümlerine katkıda bulunabilirsiniz.

Özgürlüğü için' de geçtiğimiz sene hayata geçirilen Ticket sistemi sayesinde gönüllü olarak yaptığınız haber, makale çevirilerini, paket, oyun incelemelerinizi Özgürlüğü için' de yayınlanması için sisteme ekleyebilirsiniz. Bu sayede eklediğiniz içerikler yöneticiler tarafından daha kolay takip edilir ve hızla yayına alınır.

Özgürlüğün İlk Adımlar ve Nasıl Belgeleri

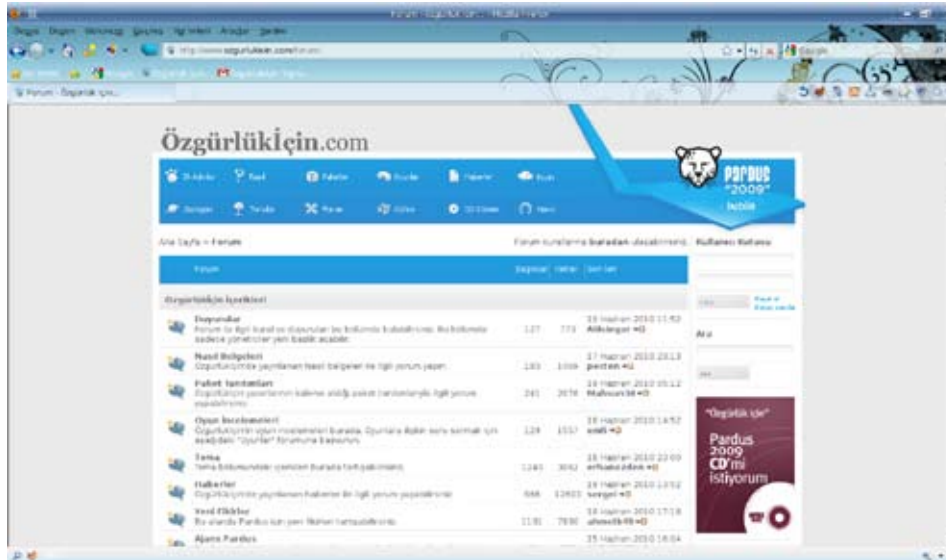
Özgürlüğü için'de kullanıcıların Pardus ile yapabilecekleri işlemlerin anlatıldığı "İlk Adımlar" ve "Nasıl" isimli alanlar mevcut. İlk adımlar alanında Pardus ile

yeni tanışan kullanıcıların ihtiyacı olabilecek, kafasına takılan ilk sorulara cevap niteliğinde belgeler bulunmaktadır. Nasıl Belgeleri kısmındaysa kullanıcıların yapabileceği somut işlemler anlatılmaktadır. Örneğin; Pardus'a tema kurmak, duvarkağıdı değiştirmek, filmlere altıyazı eklemek gibi. Siz de Özgürlükçin Nasıl ve İlk Adımlar alanlarında deneyimlerinizi diğer kullanıcılarla paylaşabilir, bilgilerinizi aktarabilirsiniz.

Özgürlükçin Forumları

17 bini aşkın üyesi ve 100 bin iletişiyle Özgürlükçin forumları kullanıcıların destek verdikleri bir yardım merkezi haline geldi. Kullanıcılar bir sorunu karşılaştıklarında kategorilenmiş forumlarda sorunlarını dile getiriyor. Siz de Özgürlükçin forumlarına üye olarak Pardus'ta sorunlarla karşılaşan kullanıcılara yardım edebilir, çözüm yollarını gösterebilirsiniz.

IRC Kanalları

Kullanıcıların yardım alabilmesi için açılan Özgürlükçin IRC kanalı ve Pardus kanalı da mevcut. Freenode sunucusunda bulunan #pardus ve #ozgurlukicin kanallarında kullanıcılar hızlı bir şekilde yardım alabiliyor. Siz de en basit yoldan Pardus ile kurulu gelen Konversation yazılımıyla bu iki IRC kanalına girip, kullanıcılara bilgileriniz doğrultusunda yardımcı olabilirsiniz.

Blog Tutmak Ve Özgürlükçin Gezegeni

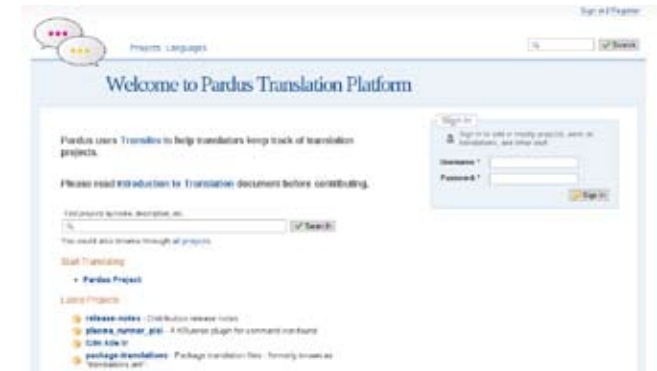
Bu sayılan yollar dışında kullanıcılara ulaşmanın farklı bir yolu da blog tutmaktır. Kendi sisteminizde karşılaştığınız sorunları ve çözümleri yazarak benzer sorunları yaşayan kullanıcılara yol göstermiş olursunuz. Her kullanıcının Pardus katkılarının sitelerine tek tek girmesi zahmetli bir iş olacağından, Özgürlükçin'de Gezegen isimli bir bölüm açılmıştır. Siz de blogunuzda Özgürlükçin Gezegeni'ne düşmesini istediğiniz yazılarınızı içeren bir kategori açarak sesinizi Özgürlükçin'den duyurabilirsiniz :).

Yeni Katkıcı Kabul Politikası

Görüldüğü gibi Pardus katkıcısı olabilmek için önünüzde birçok seçenek var. Bunlardan size uygun olanını seçerek Pardus'a destek vermeye başlayabilirsiniz. Bunların dışında Pardus ekibine paket bakıcılığı ya da testçi olarak yardım etmek isteyen kullanıcılara rehberlik edecek Yeni Katkıcı Kabul Politikası isimli bir belge bulunuyor. Katkıcı olmak konusunda kafanızdaki tüm sorulara bu belgede cevap bulabilirsiniz. Ayrıca teması "Katkıcı Olmak" olan Ajans Pardus'un 18. bölümü de katkıcı adaylarına yol gösterecek bir kaynak olmuştur.

Pardus Çevirileri

Eğer yabancı dil bilginiz varsa Pardus çeviri çalışmalarına destek olabilirsiniz. Yapmanız gereken sadece translate.pardus.org.tr adresine girmek ve çevirmenlik başvurusu yapmak. Sonrasında Pardus'u çevirmeye başlayabilirsiniz. Eğer çevirmenlik ilginizi çektiyse detayları Çeviri Süreci'nden öğrenebilirsiniz.

Pardus'u günlük hayatınızda yeni kullanıcılarla tanıştırmak daha fazla kişinin Pardus kullanmasını ve destek vermesini de sağlayabilirsiniz. Kısacası Pardus için yapabilecekleriniz sınırsız!

Bol Pardus'lu günler dilerim :)

GAP ile Animasyona Giriş

Gimp kullanarak hareketli
görüntüler oluşturmak
gerçekten de çok kolay.

GAP, Gimp ile hareketli görüntüler ve animasyonlar oluşturmaya yarayan eklentiler bütünüdür. Video, grafik ve İnternet sitesi tasarım işleriyle uğraşan bir çok kullanıcı için önemli çözümler sunar. Anlam olarak Gimp Animasyon Paketi demektir. Özellikle Linux altyapılı sistemlerde eksikliği hissedilen animasyon yazılımlarına ciddi bir alternatif olan GAP'ı tanıdıkça bağımlısı olacağınıza eminiz.

Yazıyı okuduğunuzda sadece GAP'ı tanımakla kalmayacak aynı zamanda animasyon nedir, animasyon yapımında kullanılan teknikler nelerdir ve Pardus altında hangi araçlarla animasyon yapabilirim sorularına cevap bulacaksınız.

Keyifli okumalar...

Animasyon nedir?

Animasyon kısaca, birkaç resmin arka arkaya hızlı bir şekilde gösterilmesiyle elde edilen hareketli görüntüdür. Animasyon oluşturmak için; 3B, 2B, stopmotion ve cut out gibi farklı yöntemler vardır. Ayrıca animasyon için; Klasik, CG (Karakter jenerasyonu-3B olarak bilinir) ve stopmotion olmak üzere üç farklı kategori bulunuyor. Üzerinde çalıştığınız projeye göre bu kategorilerden birini seçebilir ya da hepsini bir proje içinde kullanabilirsiniz.

Hangi tekniği ve kategoriyi seçerseniz seçin kesinlikle atlamamanız gereken bir ön çalışma süreci vardır. Profesyonel şekilde yapılması planlanan bir animasyon filminde karakter tasarımları, senaryonun storyboard (görsel taslak) çalışması ve en son yerleşim çalışması yapılmadan bu sürece başlanamaz. Storyboard, İngilizce'den "Hikâye Tahtası" olarak çevrilse de "Hikâyenin Çizimi" olarak adlandırılabiliriz. Proje konusunu belirledikten sonra kafamızdaki resimleri görselleştirmek amacıyla çizilen karalamalar, çekilen fotoğraflar ya da yapılan renkli resimlerdir. Genelde bireysel yapılan amatör çalışmalarda stoyboard çalışması atlanır. Ama profesyonel çalışmalarda artık bir gerekliliktir. Gerek yapımın bütçesini belirlemek gerekse kafamızdaki kurguyu somutlaştırmak için storyboard uygulaması temel şart haline gelmiştir.

Özgür Alternatifler

Animasyon çalışmalarınızda kullanabileceğiniz GAP haricinde de çeşitli özgür alternatifler vardır. Bunlara da kısaca değinelim;

SynfigStudio: Vektörel tabanlı 2B animasyon programıdır ve özgür yazılımlar

kategorisinde piyasadaki diğer lisanslı programları aratmayacak derecede güçlü ve ücretsiz bir yazılımdır. Synfig, endüstriyel gücü olan ve daha az kaynak ile daha az insan kullanarak film kalitesinde üretim için sıfırdan tasarlanmıştır. Birçok profesyonel özelliğinin yanı sıra zamansal stüdyo özellikleriyle dilediğiniz animasyon harikalarını çıkarabilirsiniz. SynfigStudio'nun ayrıntılı paket tanıtımına [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Pencil: Geleneksel tarzda el yapımı animasyonlar üretmeye yarayan başarılı bir özgür yazılımdır. Pencil hakkında ayrıntılı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Blender: Özgür, üç boyutlu bir modelleme ve canlandırma uygulamasıdır. Blender'ı kullanarak güzel masaüstü resimleri oluşturabilir, bir reklam filmi ya da mimari görselleştirme yapabilir, hatta sadece Blender kullanarak oyun bile oluşturabilirsiniz. Tek bir uygulama içinde üç boyutlu modelleme, kaplama, ışıklandırma, hareketlendirme (animasyon) ve görüntü sentezleme (render) işlevlerini barındırır. Blender tanıtımına [Özgürlüğün'den](#) ulaşabilirsiniz.

Stopmotion: Stopmotion tekniği ile animasyonlar oluşturmak için kullanılır. Ayrıntılı paket tanıtımına [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

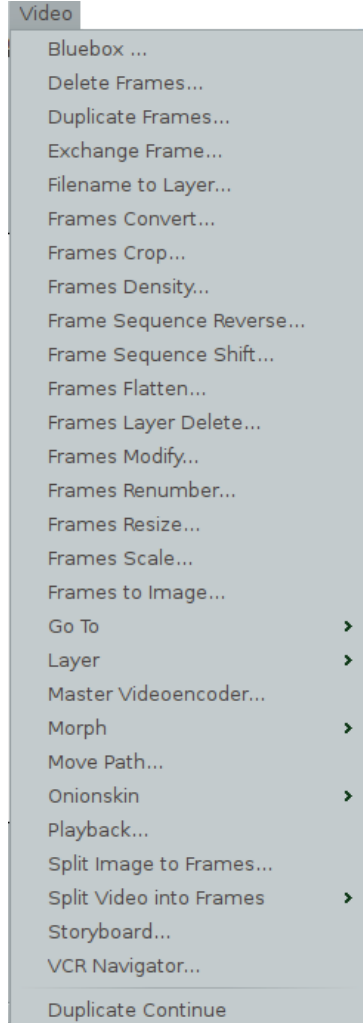
Ktoon: 2B çizgi film endüstrisine odaklı hoş bir animasyon yazılımdır.

K-3D: Üç boyutlu bir modelleme ve canlandırma yazılımıdır.

Gimp Animasyon Paketi
GIMP Animasyon Paketi (GIMP Animation Package) sadece .gif animasyonlar oluşturmakla

kalmaz, video düzenlemeye de olanak verir. GAP çok katmanlı bir resmin her bir katmanını bir animasyon karesi olarak ele alır. XCF dosyalarının her biri tekil bir animasyonun kareleridir. GAP ile animasyon yapım sürecinde çok katmanlı çok sayıda .xcf dosyası oluşturulur.

Kısaca her biri animasyonun karesi sayılan çok sayıda .xcf belgesi oluşturulur. Ve bu .xcf belgelerinin her biri de çok sayıda katman içerir. Eğer daha önceden GIMP ile farklı nesnelerin iç içe olduğu bir geçiş animasyonu oluşturduysanız, sadece bir kare için bile pek çok katman üstünde çalışıp sonra bunları birleştirmenin ne kadar zor olduğunu bilirsiniz. Üstelik tek kare için yaşanan bu zorluğun, onlarca karelik bir animasyonu oluşturmak için kaç katlanacağını düşününce işin zorluğu ortaya çıkıyor. Yani eskiden sıkça kullanılan ama artık sadece birkaç kişinin hobi olarak yaptığı klasik el yapımı animasyon yapımından bahsediyorum. GAP bütün bu zorluğu kolaylaştırıyor, size başlangıç ve bitiş değerlerini girmek kalıyor, perspektif, dönme ve diğer hesaplama işini sizin yerinize hallediyor.

GAP paketini depodan birkaç tıklamayla sisteminize kurabilirsiniz. Kurulum sonunda GIMP'i açtığınızda üst menüye video sekmesinin eklendiğini göreceksiniz. Animasyon yapımıyla ilgili eklentilere buradan ulaşacağız.

Menüler

Bluebox: Doğrusal olmayan video düzenleme yazılımlarında kullanılan bluscreen (maviekran) efektinin işlevini GIMP'te bluebox eklentisi üstlenmektedir. Bu efekt seçilen bir rengi çalışma üstünde şeffaf (saydam) yapar.

Delete Frames: Geçerli kare dahil belirtilen kareleri siler

Duplicate Frames: Aktif katmanı N kere çoğaltır. Bu işlem uygulanmadan önce isim_000001.XFC dosyasının ayrı bir çalışma dizininde oluşturduğunuza emin olun. Aksi halde bir anda oluşacak çok sayıda dosyanın içinde kalabilirsiniz.

Exchange Frame: Aktif katmanın içeriğini hedef katmanın içeriğiyle değiştirir.

Frames convert: Çok kullanışlı bir eklentidir. Belirlediğiniz iki kare arasındaki tüm karelerin istediğiniz bir resim biçimine dönüştürülmesini sağlar. Böylece çalışmanızı farklı bir yazılım kullanarak (Kdenlive, Cinelerra, Openshot, Pencil,...) birleştirebilir ve farklı biçimlerde çıktı elde edebilirsiniz.

Frames crop: Bütün video karelerini belirtilen genişlik/yükseklik değerlerine göre kırpar.

Frames Density: Bildiğiniz gibi hareketli bir görselde Framerate (kare sayısı olarak çevirebiliriz) oranı ne kadar fazlaysa görüntü o kadar iyidir. Bu değer düşmesi görüntünün akıcılığını bozar ve görselin kesik kesik izlenmesine sebep olur. Frames Density eklentisi animasyonunuzda belirlediğiniz iki kare arasındaki tüm karelerin Framerate değerinin artmasını sağlar. Bu durumda çalışmanızın boyutu biraz büyüyecektir ama daha akıcı bir çalışmanız olacaktır.

Frames Sequence Reverse: Bu eklenti kare numaralarının sırasını istenilen sırada ters çevirir. (3-4-5-6-7>7-6-5-4-3)

Frames Sequence Shift: Kare numaralarını istenilen aralıkta değiştirir. (isim_000001.XFC belgesini isim_000002.XFC olacak şekilde numaralandırır. Bütün kareler benzer şekilde yeniden numaralandırılır. 2>3, 3>4, 4>5,...)

Frames Layer Delete: İstenmeyen bir katmanın belirlenen iki kare arasındaki tüm karelerden silinmesini sağlar.

Frames Modify: Bu eklenti, belli bir kare aralığında seçilen her katman üstünde değişiklik yapmanıza imkan verir.

Frames Renumber: Baştan başlayarak bütün kareleri yeniden numaralandırır.

Frames Resize: Bütün video karelerini girilen yeni yükseklik/genişlik değerlerine göre boyutlandırır.

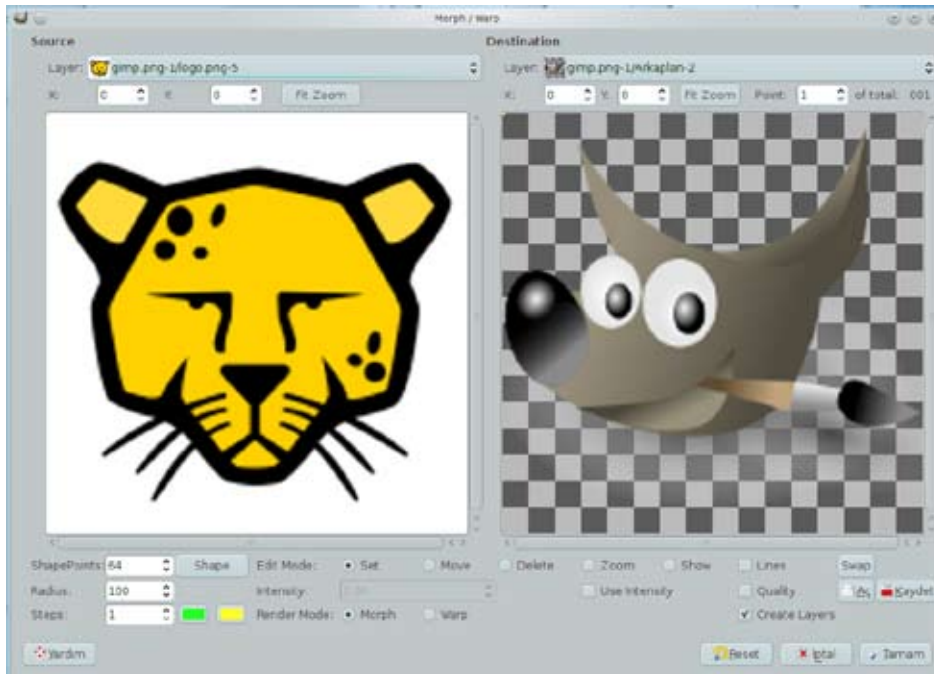
Frames Scale: Bütün video karelerini girilen yeni yükseklik/genişlik değerlerine göre ölçeklendirir.

Frames to Image: Aktif karenin içeriğindeki resimlerden yeni bir resim oluşturur. Her bir kare oluşan yeni resimde bir katmana dönüştürülür. Orijinal çalışmanızdaki kareler bu uygulamadan etkilenmez.

Go to: İlk, son, bir önceki ve bir sonraki kareye gitmek için kullanılır.

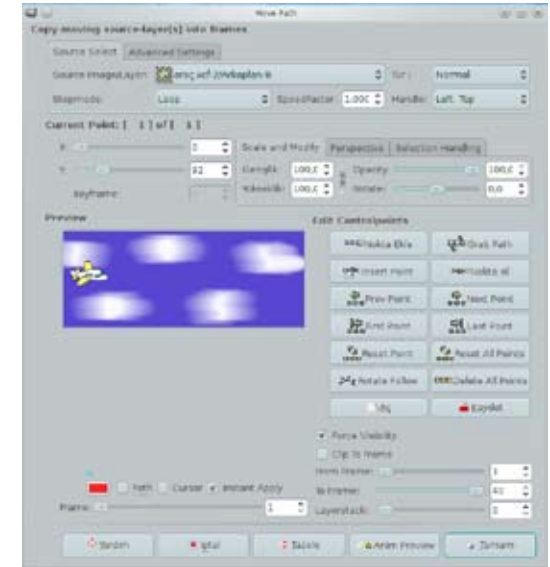
Layer: Bir karede yer alan katmanın saydamlığını, rengini, doygunluğunu ayarlamak; katman üstünde çeşitli döndürme işlemlerini yapmak için kullanılır.

Master Video encoder: Çok detaylı bir içeriği olan video ve ses biçimlendirme eklentisidir. Katmanlardan, seçili aralıktaki karelerden ya da hikaye tahtasındaki bütün karelerden ses dosyası ekleyerek çeşitli video biçiminde çıktılar alabilmeniz mümkün.

Morph: Morphing; bir şeklin yavaşça başka bir şekle dönüştürülmesi işlemidir. Esas olan iki şekil vardır; ilk şekil ve son şekil. Bu iki şeklin birbirine dönüşecek kilit noktaları belirlenir, bu noktaların koordinatları girilir ve GAP yardımıyla ara kareler doldurulur. En bilinen örneği Terminator 2 filmi ve Michael Jackson'un Black or White klibinin sonunda insanların birbirine dönüştüğü sahnedir.

Move Path: Animasyon paketinin en önemli bileşenidir. Kaynak resimden nesnelerin tek tek alınıp çalışmadaki bütün karelere eklenmesi; konumlarının, saydamsızlıklarının, büyüklüklerinin, yapacağı hareketlerin saniye saniye belirlenmesi ve çok daha fazlası bu eklentiyle sağlanır.

OnionSkin: Animasyon yapımında sıkça kullanılan bu uygulama, bir karede çalışırken diğer karelerin şeffaf olmasıdır. Bu olay ekranda oynayan bir topun iz bırakması gibi bir şeydir. Böylece söz gelimi hareket eden bir nesnenin her karede ne pozisyonda olacağından emin olunur, ani sıçramalar yaşanması engellenmiş olur.

Playback: Çalışmanın önizlemesini yapmak için kullanılır.

Split Image to Frames: Bir çalışmada yer alan katmanların her birini bir video karesi olarak ayırır ve kaydeder.

Split Video into Frames: Kullanışlı bir eklentidir. Herhangi bir video dosyasını dışarıdan GIMP'e aktararak video üstünde kare kare düzenlemesine imkan verir. Yani adı sıkça duyulan Rotoskop denilen uygulamanın GIMP ile uygulanmasını sağlar.

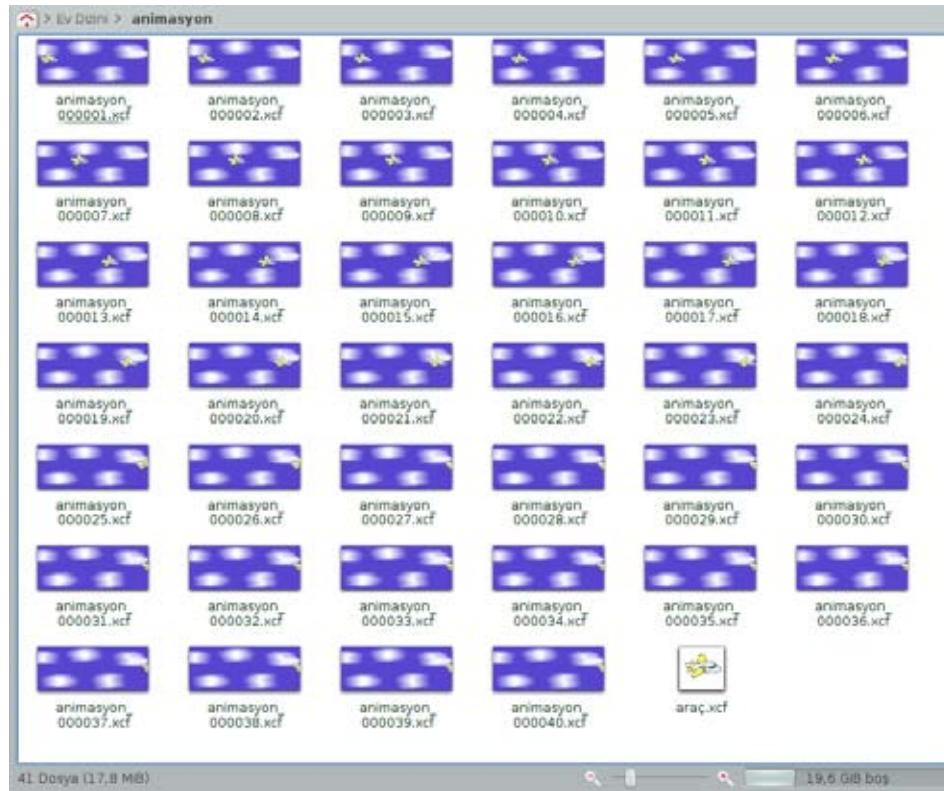
Storyboard: Storyboard; İngilizce'den "Hikâye Tahtası" olarak çevrilse de "Hikayenin Çizimi" olarak adlandırabiliriz. Çalışmadaki animasyon karelerin yan

yana dizilmiş olarak görüntülediği, çeşitli ayarların yapıldığı bölümdür. Duplicate Continue: Seçili Animasyon resmini çoğaltıp yeni kare olarak animasyona ekler.

İlk Adımlar

GIMP animasyon paketini ve menülerini tanıdıktan sonra sıra geldi uygulamalar yapmaya. Tabii ki burada bir uygulama yapıp yazıyı biraz daha uzatma gibi bir niyetim yok. Yalnız bütün çalışmalarınızda dikkat etmeniz gereken birkaç hususa değineceğim. Animasyon yapımında izlenmesi gereken yol şu şekildedir;

Başlangıç olarak bir dizin (klasör) oluşturalım. Bunun nedenini birazdan anlayacağız. Dizin içinde adı _000001.xcf ile biten bir belge oluşturalım (örneğin

animasyon_000001.xcf) Bu bizim temel belgemiz olacak. Ayrıca animasyonda kullanacağımız nesneleri barındıran bir kaynak.xcf dosyasını da aynı dizinde oluşturalım. Nesnelerin her biri bu dosya içinde ayrı ayrı katman olarak yer almalı.

Bir dizinimiz ve bu dizin içinde, animasyon_000001.xcf ve kaynak.xcf isimli iki dosyamız olduğuna göre uygulamamıza devam edebiliriz. Temel dosyamızı Video/Duplicate Frames yoluyla açılan pencere yardımıyla çoğaltıyoruz. N times (N kere) ifadesi kaç kere kopyalanacağını belirler. Örneğin 100 kare için 99 seçilir. OK (Tamam) düğmesine bastığınızda istediğiniz sayıda kare dizin içinde oluşturulmuş olur. Dizin içinde girdiğinizde _000002.xcf, _000003.xcf, ... vb. isimli çok sayıda Gimp XCF dosyasının oluştuğunu göreceksiniz (Böylece en başta bir dizin oluşturmamızın sebebi anlaşılmış oluyor).

Biraz da animasyonda kullanacağımız resimlerin bulunduğu kaynak.xcf dosyasından bahsedelim. Bu dosyada her resim bir katman olarak yer almalı. Ayrıca resimlerin kipi animasyonumuzun kipiyle aynı olmalı (hepsi RGB ya da hepsi Gri ölçekli). Aksi halde GAP kaynak resimler dosyasını algılamaz.

Bundan sonraysa Move Path eklentisini çalıştırarak, animasyon dosyasına kaynak.xcf dosyasındaki nesneleri eklemek, hareketin başlangıç ve bitiş değerlerini girmek. GAP perspektif, dönme, şeffaflık ve diğer hesaplama işlerini sizin yerinize hallediyor.

XCF

XCF, GIMP'in yerel dosya biçimidir. Bir GIMP çalışmasının içeriğinde bulunan bütün verilerin depolanabilmesi için özel bir şekilde tasarlanmıştır. Bundan dolayı çok karışıktır ve bu dosya türünü destekleyen sadece bir kaç yazılım bulunmaktadır. Bir çalışma XCF belgesi olarak kaydedildiğinde dosyaya, resim hakkında bilinmesi gereken (geri alma geçmişi hariç) her şey kodlanır. (Görüntü içindeki katmanları, seçimlik alanları, renk kanalları, şeffaflık, yolları ve kılavuzları saklama yeteneğine sahiptir.)

GIMP geliştiricileri XCF'nin eski sürümlerle uyumlu olabilmesi için büyük gayret gösterdiler. Örneğin GIMP 2.X sürümü ile bir dosya oluşturduğunuzda bunu 1.X sürümü ile açabilmeniz kuvvetle muhtemeldir. Yalnız dosyadaki bazı bilgiler kullanılmaz olabilir. Örneğin; 2.0 sürümüyle oluşturduğunuz bir yazı katmanı eskiye göre daha karmaşık bilgiler içerdiğinden 1.0 sürümüyle açmaya

kalktığınızda bir resim katmanı olarak karşınıza çıkabilir.

XCF biçimi yukarıda bahsedilen bu özelliklerden dolayı animasyon yapımında çok işe yarar özellikler sunmaktadır.

Animasyon Dosya Biçimleri

Animasyonumuzu oluşturduk ve çıktı için uygun dosya biçimini belirleyeceğiz. Bu noktada da birkaç seçeneğimiz mevcut.

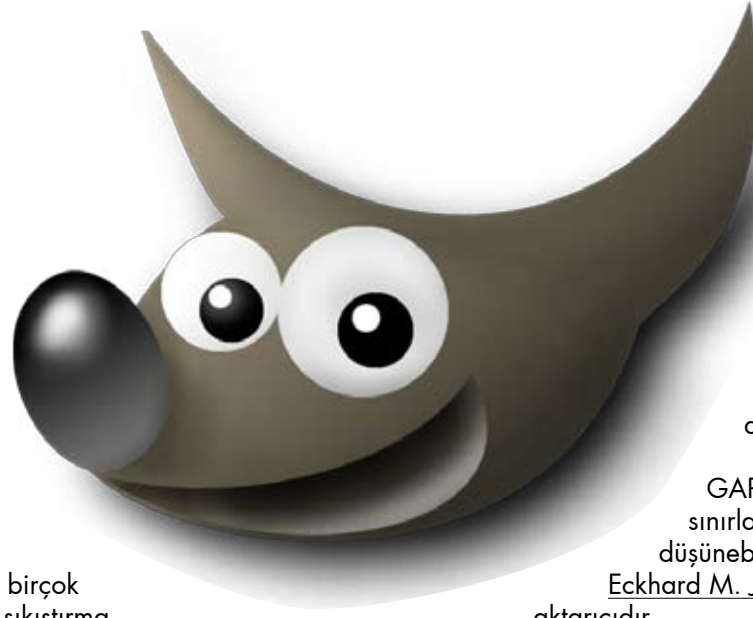
GIF: İnternet sayfalarında animasyonlu resimler oluşturmak için kullanılır. Eski bir biçim olduğu için birçok yazılımla oluşturulabilir ve değiştirilebilir. Kayıpsız sıkıştırma kullanır. Ayrıca çok az bir yer kaplar. Saydam görüntüler oluşturmanıza izin verir. Sadece 256 renk desteği olduğu için resim kalitesi düşüktür yani fotoğraf kalitesinde resimler oluşturamazsınız. Bundan dolayı daha çok İnternet sitelerinde kullanılır. GAP çalışmalarınız öntanımlı olarak GIF biçiminde aktarılır.

APNG, PNG için henüz onaylanmamış bir hareketli görüntü biçimidir. PNG dosyalarının tıpkı GIF görüntü biçimindeki gibi hareketli animasyonlara sahip olmasını sağlar.

APNG, 2004 yılında Mozilla geliştiricileri Stuart PARMENTER ve Vladimir VUKICEVIC tarafından geliştirildi. APNG dosya biçimi, uzantı olarak tıpkı PNG gibidir. PNG imzasını taşıyan bu görüntüler, içlerindeki veri yığınları aracılığıyla PNG dosyalarından farklılaşırlar.

APNG dosya biçimi özelliklerini taşıyan hareketli görüntüler, GIF gibi 256 renk limiti olmadığı için görüntüler çok daha nettir. GIF görüntü biçiminin aksine, 24 bit derinlik ve 8 bit şeffaflık desteklerler. Eski PNG çözücülerle uyumluluk açısından, ilk kare normal PNG biçimindedir. Bu sayede kullanıcı APNG desteklemeyen bir tarayıcıda bu ilk kareyi görebilecektir.

GIMP çalışmalarınızdan bir eklenti yardımıyla APNG olarak çıktı alabilirsiniz. Bunun için kullanmanız gereken eklentiye GIMP'in resmi eklenti deposundan ulaşabilirsiniz.

SWF

SWF, çokluortam ve özellikle vektörel çizim konusunda uygulamaları bulunan Adobe Flash yazılımının çıktısıdır. İnternet'te animasyon, video ve etkileşimli oyun sitelerinde çokça kullanılmaktadır. Çoğu İnternet tarayıcısı SWF biçimini desteklemekle beraber, bu tür dosyalar Flash Player tarafından oynatılabilir.

GAP ile oluşturduğunuz animasyonları GIF'in renk sınırlaması nedeniyle .swf biçiminde kaydetmeyi düşünebilirsiniz. Bu isteğinizi yerine getirecek eklenti Eckhard M. JÄGER tarafından yazılan GIMP için SWF aktarıcısıdır.

Animasyonunuzu oluşturduktan sonra çalışmanızı birkaç tıklamayla SWF olarak kaydedebilirsiniz. GIMP ile yaptığınız animasyonları İnternet üzerinden paylaşmak için çok etkili bir yöntem.

Bu eklentiye çalıştırabilmek için sisteminizde SWFTools yüklü olmalıdır. Ayrıca şunu da hatırlatmakta fayda var, oluşturduğunuz animasyonların çıktısı vektörel değil, nokta tabanlı olacaktır.

Diğer Biçimler

Animasyonunuzu GIF, SWF ya da APNG biçiminde değil de örneğin bir video biçiminde aktarmak isteyebilirsiniz. Bu durumda yazıda bahsi geçen Frames Convert ve Master Video Encoder bölümlerini yeniden okuyarak fikir sahibi olabilirsiniz.

Uygulamalar

GIMP animasyon paketini tanıdık ve sıra geldi uygulamalar yapmaya. Size önerim GIMP'in Türkçe belgelendirme sitesi olan GimpTR'yi ziyaret edip GAP kategorisindeki dersleri incelemeniz. Ayrıca Google'da "GIMP-GAP" araması yaparsanız çeşitli dillerde yazılmış farklı uygulamalara da ulaşabilirsiniz.

Uzunca bir yazının sonuna geldik. Keyifli günler dilerim...

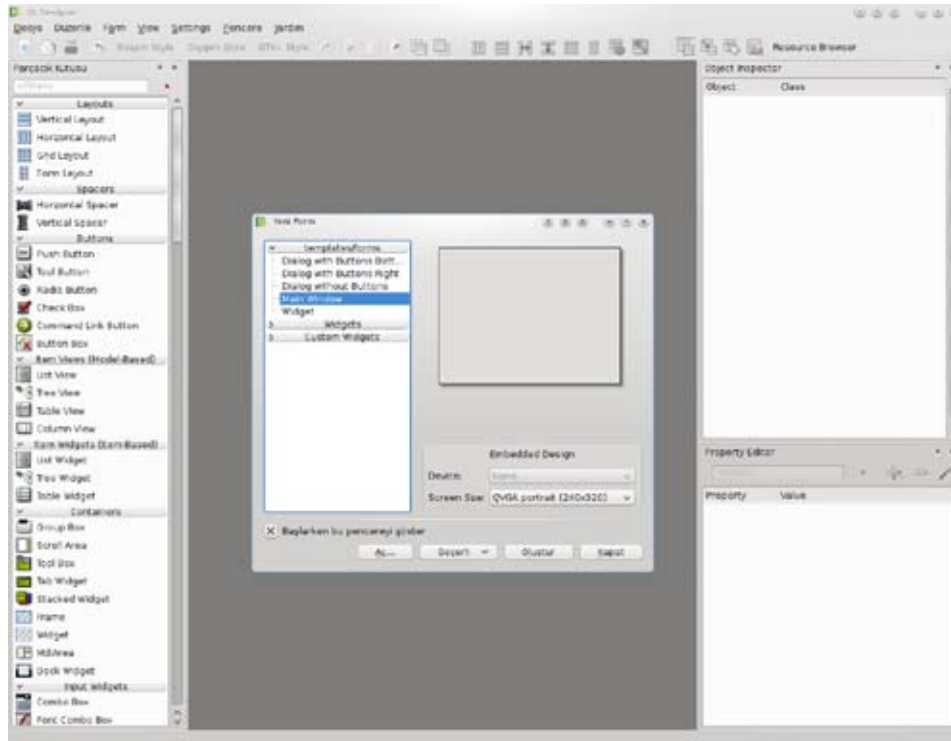
PyQt Dersleri - 4

Uzun bir süre önce ara verdiğimiz PyQt derslerine kaldığımız yerden devam ediyoruz!

Önceki yazılarımızda da bahsettiğimiz gibi oluşturduğumuz uygulamalara sistem genelindeki simgeleri kolayca eklemeyi (Milky, Oxygen simge setleri gibi), ana pencereimizin herhangi bir yerine resim ya da bir çizim eklemeyi, ana pencereimizde bir düğmeye ya da menüye tıkladığımızda başka bir pencere gelmesini ve gelen pencereyi kaydettirerek bu pencereyle işlem yapmayı anlatan güzel konulardan bahsedeceğiz. Konuların hepsini aynı program üzerinde anlatmaya çalışacağız.

Yaptığımız Minik Uygulama

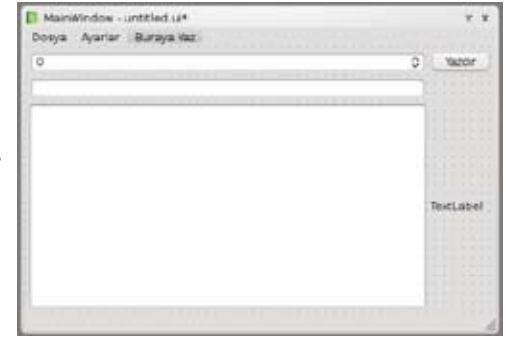
Yazdır düğmesine ekrana herhangi bir yazı, rakam, Özgürlüklü ve seçtiğimiz bazı işletim sistemlerinin isimlerini ekrana yazdırmaya yarayan basit bir program. Programdaki amaç, programda kullanılan araçların günlük yaşantımızda kullandığımız araçların bazı durumlarda ne kadar kolay yapılabileceğini göstermektir.

Ana Pencereimizi Oluşturalım

Hemen Qt4 Tasarımcı'yı açarak ekran görüntüsündeki gibi Main Window'u seçerek yeni bir pencere oluşturuyoruz.

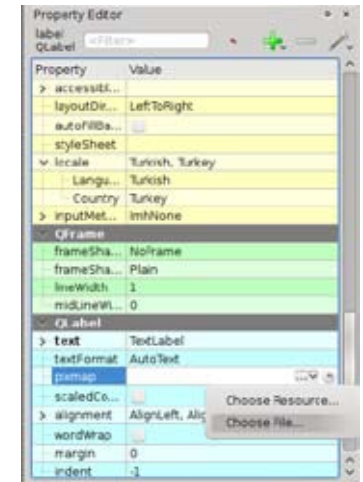
Penceremize menü eklemek için oluşturduğumuz pencerede "Buraya Yaz" kısmına "Dosya" yazıp açılan menüdeki "Buraya Yaz" kısmında da "Kapat" yazıp bu menüyü kapatıyoruz. Daha sonra tekrar "Buraya Yaz" kısmından "Ayarlar" yazıp onun alt sekmesine de şekildeki gibi "Yapılandır" yazıp yine boş bir yere tıklayıp sekmeyi kapatıyoruz.

Penceremize sol taraftan Input Widgets bölümünden bir tane Line Edit ve bir tanede Spin Box alıp ana pencereye sürüklüyoruz. Item Widget'ten bir tane de List Widget alıyoruz. Display Widgets bölümünden de Label alıp aynı şekilde penceremize sürüklüyoruz. Son olarak Buttons kısmından Push Button olarak resimdeki gibi yerleştiriyoruz.

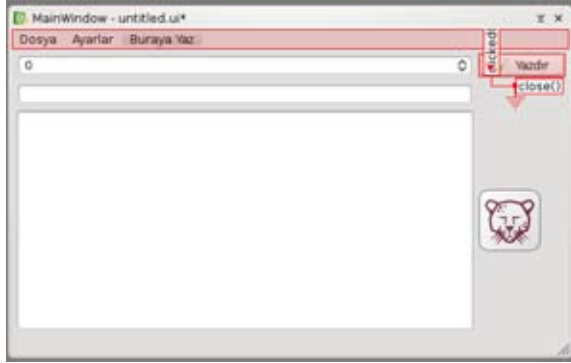
Penceredekilere Simge Ekleme

İlk olarak Label'den başlayalım. Hemen Label'e tıklıyoruz. Daha sonra "pixmap" yerine tıklayıp aşağı ok simgesine basarak şekildeki gibi "Choose File" seçeneğini seçiyoruz ve gelen ekrandan eklemek istediğiniz simgeyi label'e ekliyoruz. Ben **/usr/share/icons/milky/64x64/places/start-here-kde-2.png** adresindeki Pardus logosunu seçtim. Böylece sistemdeki simgeleri kullanmış olurum :).

Push Button'a da aynı yerden, aynı pencereden

simge alacağız, fakat “pixmap” yerine “Icon” yazan yerden aynı şekilde **/usr/share/icons/** adresinden herhangi bir simge alıyoruz. Yine aynı şekilde Dosya ve Ayarlar yazan yerlere tıklayarak önceki resimdeki “Icon” kısmından simge ekliyoruz. Yine aynı şekilde faremizle MainWindow’a tıklayarak aynı yerden simge ekleyip “WindowTitle” bölümünden penceremize istediğimiz bir başlık verebiliriz.

Daha sonra F4 tuşuna basıp ardından Push Button’a tıklayıp ok işaretini MainWindow’da boş bir alana resimdeki gibi yapıştırın ve F3 tuşuna basarak Sinyal/Slot Düzenlemesini kapatabilirsiniz. Sonrasında yaptığımız programı **“mainwindow.ui”** ya da başka bir isimde ui biçiminde kaydedelim.

Uygulamanın Koda Çevrilmesi

Uygulamanın bulunduğu dizinde aşağıdaki komutu kendi oluşturduğunuz .ui dosyasına göre düzenleyip çalıştırıyoruz. Ben mainwindow.ui şeklinde kaydettiğim için komutu şu şekilde veriyorum.

```
pyuic4 mainwindow.ui -o ui_mainwindow.py
```

Uygulamayı Kodlayalım

Evet, elimizde programın ana kodları var. Bu ana koda hiç dokunmadan **“mainwindow.py”** isimli bir Python dosyası oluşturuyoruz. mainwindow.py dosyasını açıp en üstüne şunları yapıyoruz.

```
#!/usr/bin/python
# -*- coding: utf-8 -*-
```

```
from PyQt4 import QtCore
from PyQt4 import QtGui
from ui_mainwindow import Ui_MainWindow
import sys,
```

Buradaki **from ui_mainwindow import Ui_MainWindow** satırıyla ui_mainwindow.py dosyasını çağırıyoruz.

```
class MainWindow(QtGui.QMainWindow, Ui_MainWindow):
    def __init__(self):
        QtGui.QMainWindow.__init__(self)
        self.setupUi(self)
        self.statusBar().showMessage(unicode("Hazır\n"))
```

Yukarıdaki kodu da **import sys** satırının hemen aşağısına yapıştırıyoruz. Bu kod penceremizi işlevsiz olarak başlatacak. **self.statusBar().showMessage(unicode("Hazır\n"))** da açılan pencerenin durum çubuğuna “Hazır” kelimesini yazdıracaktır. Buradaki **unicode()** Türkçe harfleri sorunsuzca kullanmamızı sağlıyor. Şimdi vereceğim kodlarla penceremizdeki düğmemize görev atayacağız.

```
@QtCore.pyqtSignature("bool")
def on_pushButton_clicked(self):
    spin = str(self.spinBox.text())
    liste = self.listWidget
    ekle = str(self.lineEdit.text())
    liste.addItem(ekle)
    liste.addItem(spin)
```

Buradaki **@QtCore.pyqtSignature("bool")** ifadesi düğmeyi iki kere tıklamaktan koruyor. **def on_pushButton_clicked(self):** da bizim düğmemiz pushButton olarak ui_mainwindow.py’de geçtiği için pushButton yazıyoruz ve bu kodla düğmemize görev atıyoruz.

```
spin = str(self.spinBox.text())
liste = self.listWidget
ekle = str(self.lineEdit.text())
liste.addItem(ekle)
liste.addItem(spin)
```

Bu kodları grup olarak incelersek spin, liste, ve ekle kelimeleri ile Qt araçlarına değişken atadık. **liste.addItem()** ile eklemek istediğimizi yazdık. Bu kodun içine ekle ve spin yazarak spinBox ve lineEdit’e yazılanı düğmemiz aracılığıyla

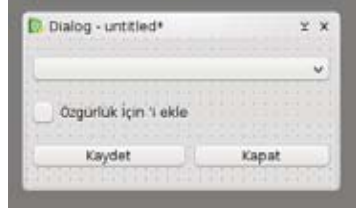
listWidget'a yazdırabileceğiz.

Şimdi sıra geldi menülere. Menü için de şu kodları kullanacağız:

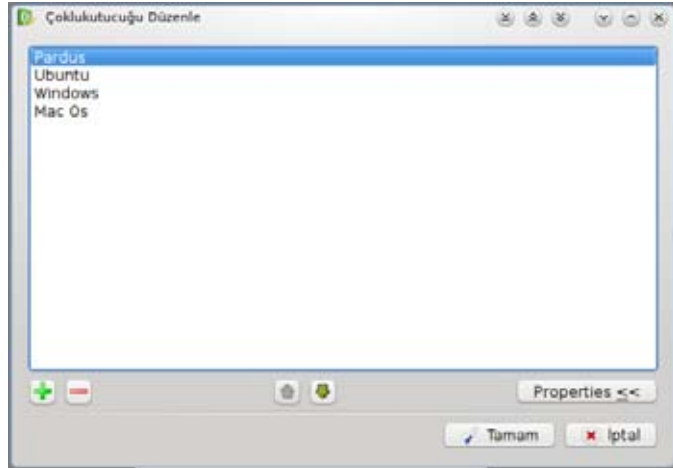
```
@QtCore.pyqtSignature("bool")
def on_actionKapat_triggered(self):
    self.close()
```

Evet yine **@QtCore.pyqtSignature("bool")** bu kodu kullandık. Ve yukarıda da bahsettiğim gibi **def on_actionKapat_triggered(self):** ile istediğimiz aracı ekledik. Yani Dosya menüsünün altındaki Kapat'a işlev verdik. Self.close() ile penceremizi kapatmayı sağladık ve menü için **_triggred(self)** kullandığımızı dikkat edelim.

Ayarlar menüsü için de Qt tasarımcıdan "Main Window" yerine "Dialog without Buttons" seçeneğini seçip bir diyalog oluşturuyoruz. Bu diyalog penceresini

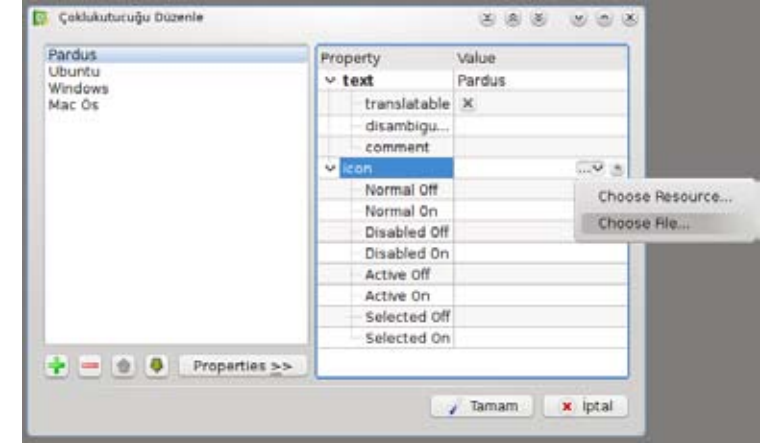
Ayarlar olarak kullanacağız. Benim bu pencerede kullanmak istediğim Check Box ve Combo Box araçlarıdır. Resimdeki gibi araçları alın ve pencerenin üzerine şekildeki gibi sürükleyin. Check Box aracına çift tıklayarak yazmak istediğiniz şeyi girin. Ben "Özgürlükçin'i Ekle" yazdım. Çünkü listWidget'a "Özgürlükçin'i Ekle"yi yazdıracağım.

Daha sonra resimdeki gibi Combo Box'a çift tıklayarak eklemek istediğiniz isimleri yazıyoruz. Bu isimlere resim eklemek için yine ekran görüntüsündekileri yapmalısınız.

Ekran görüntüsündeki gibi bir İşletim Sistemini seçip

eklemek istediğimiz simge varsa penceredeki Properties düğmesine tıklamalısınız. Yandaki ekran görüntüsündeki gibi istediğimiz simgeyi ekliyoruz.

Ben yine Pardus logosunu koydum :). Sonra pencerede iken F4 tuşuna basıp Sinyal/Slot ayarlarını şekildeki gibi düzenlemelisiniz. Burada Kaydet düğmesini clicked() → accept() şeklinde seçmelisiniz. Çünkü böyle yaparsak penceredeki tüm şekilleri kaydeder. Bizim istediğimiz de zaten kaydetmesidir. Kapat düğmesini de clicked → close() seçeneğini seçmeniz yeterli. Yine düğmelere resim eklemek için yukarıdaki dediklerimi uygulamalısınız.

Penceremiz hazır olduğuna göre penceremizi **dialog.ui** şeklinde kaydedelim. Dosyamızın bulunduğu yerde şu komutu her zamanki gibi veriyoruz.

```
pyuic4 dialog.ui -o dialog.py
```

Oluşan dialog.py dosyasını mainwindow.py ve ui_mainwindow.py dosyasının bulunduğu yerde olduğuna emin olalım.

Tekrar mainwindow.py dosyasını açıp **from dialog import Ui_Dialog as Ayarlari** kod parçasını **from ui_mainwindow import Ui_MainWindow** kodunun altına yapıştırıyoruz. Ve ardından bu kodların üstüne aşağıdaki kodları yapıştırıyoruz.

```
class Ayarlari(QtGui.QDialog, Ayarlari):
    def __init__(self):
        QtGui.QDialog.__init__(self)
        self.setupUi(self)
```

```
class MainWindow(QtGui.QMainWindow, Ui_MainWindow):
    def __init__(self):
        QtGui.QMainWindow.__init__(self)
        self.setupUi(self)
        self.statusBar().showMessage(unicode("Hazır\n"))
        self.ayarlar = Ayarlar()
```

Böylece Ayarlar kısmından Yapılandır'ı seçip penceremizi çağırabileceğiz fakat şimdi çağırırsak penceremiz gelemez. Çünkü bu pencereyi hangi tuşla çağıracağız, yani nereye tıkladığımızda bu pencere gelecek. Bunu da Kapat menüsünü yaptığımız gibi gerçekleştireceğiz. Bunu yapmadan önce `self.ayarlar = Ayarlar()` ifadesini aşağıdaki kodun altına yapıştırmayı unutmayalım.

```
class MainWindow(QtGui.QMainWindow, Ui_MainWindow):
    def __init__(self):
        QtGui.QMainWindow.__init__(self)
        self.setupUi(self)
        self.statusBar().showMessage(unicode("Hazır\n"))
        self.ayarlar = Ayarlar()
```

Evet sıra geldi Yapılandır menüsüne. Kodun hepsini verip birlikte inceleyelim.

```
@QtCore.pyqtSignature("bool")
def on_actionYap_land_r_triggered(self):
    self.ayarlar.exec_()
```

Bu kodla diyalog (ayarlar penceresini) çağırabileceğiz. **self.ayarlar = Ayarlar()** ile `self.ayarlar.exec_()` kodunu yazabildik. **def on_actionYap_land_r_triggered(self):** ifadesindeki **actionYap_land_r** kısmını `ui_maiwindow.py` dosyasından biliyorduk.

Combo Box ve Check Box Kullanımı

Combo Box ve Check Box'ın mantığına kısaca değinip kaldığımız yerden kodlamaya devam edeceğiz. Combo Box kullanımının genel ve ana mantığı şu şekilde. Eğer Combo Box'ta şu yazıyorsa şöyle yap gibi bir mantığı var. Check Box'ın mantığı da; eğer Check Box seçiliyse şöyle yap, seçili değilse şöyle yap şeklindedir. Uygulamamıza devam edelim... ComboBox 'ımıza ve Ceheck Box 'ımıza değişken veriyoruz:

```
@QtCore.pyqtSignature("bool")
def on_pushButton_clicked(self):
    liste = self.listWidget
    cbx = str(self.ayarlar.comboBox.currentText())
    liste.addItem(cbx)
    spin = str(self.spinBox.text())
    ekle = str(self.lineEdit.text())
    liste.addItem(ekle)
    liste.addItem(spin)
    if(self.ayarlar.checkBox.isChecked() == True):
        liste.addItem(unicode("Özgürlük İçin"))
```

Bu kodu da `mainwindow.py` dosyasına kopyalıyoruz. Combo Box ve Check Box kullanırken **self.ayarlar.comboBox...** dedik, bunu dememizdeki sebep ComboBox ve Check Box araçları diyalog (ayarlar) penceresinde olmasıdır.

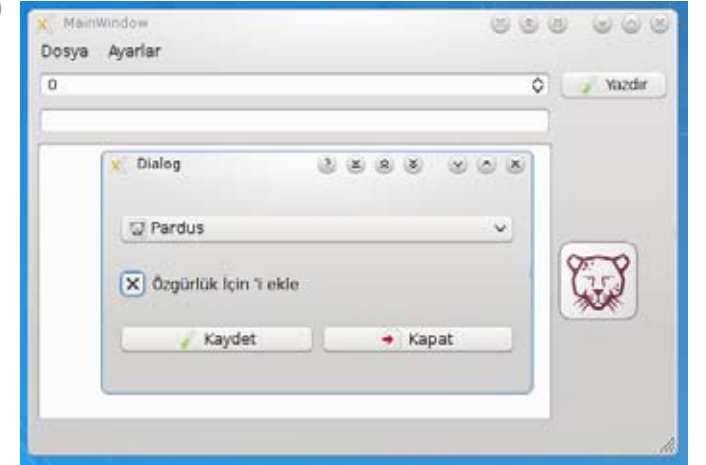
Kodumuzun en alt kısmına programın çalışması için şu satırları eklemeliyiz:

```
app = QtGui.QApplication(sys.argv)
window = MainWindow()
window.show()
sys.exit(app.exec_())
```

`mainwindow.py` dosyasının tamamı şuradaki gibi. Dosyaların tamamınıysa şuradan indirebilirsiniz.

Elimden geldiğince Combo Box, Spin Box, Check Box, Line Edit kullanımını, Label aracına resim eklemeyi, ana pencereye yeni bir pencere ekleyerek o pencereyi ana pencere üzerinden kullanmayı anlatmaya çalıştım. Üşenmeden bu kadar yazıyı okuduğunuz için teşekkür ederim.

Bir hatamız olduysa affola :).

Seda AKAY ve Gizem BELEN:

“Çenelerini topluluğa karşı kullansınlar diye bizi işe aldılar”

Onlar Pardus topluluğunun kadın yöneticileri, Ajans Pardus'un sesi, topluluğun ablaları... Mikrofonu bu ay topluluk yöneticilerimiz Seda ve Gizem'e uzatıyoruz.

En baştan başlayalım, Pardus ile nasıl tanıştınız? Özgür yazılımla yollarınız nasıl kesişti?

Gizem Belen: Her bilgisayar kullanıcısı gibi, kullandığım işletim sistemiyle yaşadığım problemler canıma tak ettiği noktada başladığım araştırma sonucu Pardus'u keşfettim. Kısa bir süre sonra gittiğim CeBIT standında kurulan CD ile beraber kafama takılan soruların da cevaplarını aldım. Ve o günden beri de Pardus kullanıyorum. Özgür yazılım ürünlerini daha önce de kullanıyordum, ancak felsefesi ve tam anlamıyla faydalarını bilerek kullanmam, yine "Pardus Sonrası" hayatımda oldu.

Seda Akay: Pardus kurmaya kalkışmadan evvel de özgür yazılım fikrinden haberdardım ve birilerinin tekellere karşı mücadelesine, bilgiye özgürce erişimden bahsediyor olmasını seviyor, içten destekliyordum. Teknik hiçbir beklentim ve hatta bilgim yok, tamamen fikri temelde güzel hisler besliyorum.

Pardus'a göçüm arkadaş faktörüyle gerçekleşti. Bir gün baktım ki; üç senedir birlikte okuduğum, komşum, sevgili Akın ÖMEROĞLU bilgisayar mühendisi olmak isteyen bir hukuk öğrencisiymiş meğer. Her türlü teknik bilgisi, elektrikçilerde bulunanından bir alet çantası, eski dizüstü bilgisayarına 2007 kurmaya çalışırken katlandığı türlü eziyet sonucu edindiği engin bir deneyimi vardı. Zamanında kendisinin başını çok ağrıtmışımıdır, müteşekkirim. Gel zaman git zaman, Akın bana Özgürlükçin topluluğundan bahsetti, ben de seve seve katkı vermek isteyeceğimi ilettim kendisine.

Topluluk süreçlerine nasıl katıldınız? Katıldığınız süreç içinde en unuttuğunuz olay neydi? Pişman mısınız?

Gizem: Pardus'u araştırırken Özgürlükçin'de çok zaman geçirmiştim. Sosyal medya ortamlarından bile mesaj atarak o zamanki topluluk yöneticilerimizin kafasını baya şişirmiştim. En sonunda, "Bu çenesini bize değil topluluğa karşı kullansın" diyerek beni işe aldılar :). Şimdiye kadar verdiğim en iyi kararlardan biriydi, kesinlikle pişman değilim.

Seda: Ben topluluk ile tanıştığımda topluluk süreçlerinin böyle şanlı bir tarihi yoktu henüz. Topluluk süreçleri Ali İŞİNGÖR ve Akın ÖMEROĞLU'dan ibaret biçimde yürütülüyordu. Bana bakıp, "Büyüyünce hukukçu olacak bu. Yarı Latince yarı Osmanlıca'nın altından kalktıysa Türkçe'ye de hâkimdir, işimize yarar. Gelsin

gelsin...” diye düşündüler herhalde. Böylelikle topluluk süreçlerinde çalışmaya başladım.

“Ajans Pardus” sizce toplulukta ne kadar etkili?

Gizem: Ajans Pardus’un bilinirliğinin zaten çok olmadığını düşünüyorum. Ne yaptığımızı dışarıdan birine anlatırken bunun bir radyo yayını olmadığını anlatmak zor oluyor. Öte yandan, dinlenme oranlarına baktığımızda topluluğun bu işle ilgilendiğini görebiliyoruz. Birçok haberi, duyurulmadan önce bizden “dedikodu” olarak almak güzel geliyor olmalı :).

Seda: Ajans Pardus’u bulunması gereken yere ancak şimdilerde oturtuyoruz kanımca. Bundan birkaç ay sonra daha da iyi olacak. Topluluğun ilgisi zaten memnuniyet verici ancak keşke dışarıdaki insanlara da daha etkili biçimde ulaşabilsek, Pardus’a olan ilgiyi genişletebilsek.

Bu noktada kendimize de bir eleştiri getirebiliriz. Ajans’ı kaydederken gereken, beklenen tonu tutturamadık belki de. Haber mi sunsa, yorum programı mı olsa karar verememiş bir yayın olarak başladık. Keşke tam anlamıyla yorum programı olsak, insanların ilgisini daha çok çeker belki, haber her yerden alınıyor çünkü. Bir de keşke Türkiye’de daha çok özgür yazılım gelişmesi olsa. Bizden çok uzak coğrafyalarda olan biteni anlayıp anlatmaya çalışmak yerine, yanı başımızda gerçekleşenleri anlatmakta daha başarılı olabilirdik.

Kayıtlara girmeden önce metinlere çalışıyor musunuz, çalışıyorsanız ne kadar?

Gizem: Elimizde haberlerin başlıkları oluyor, temel bilgileri oluyor. Ayrıntılı bir metin de olmuyor aslında. Bu metnin oluşturulması dışında bir çalışmamız ya da konuşmamız olmuyor. Kayıt sırasında tamamen doğal olarak muhabbet edip tartışıyoruz.

Seda: İlk başladığımızda çok gergindik kayıtlı ilgili. Aman yanlış bir şey yapmayalım, takılırsak elimizde metin olsun, oradan takip edelim diye türlü hazırlık peşinde koşuyorduk. İlk bölümlerde belki 15 tane haber çıkarıyordum, hangisi en uygun olur, ne kadar sürer, onu seçelim diye. Ama artık alıştık ve rahatladık, çıkacak haberin neye benzeyeceğini de öngörebiliyoruz. Kayıttan yarım saat bir saat önce bir araya geliyor, günün haberlerini konuşuyor ve kaydediyoruz. Ancak

elbette bu buluşmadan önce konuşacağımız konularla ilgili büyük bir hazırlık yine oluyor. Yayın akışımızın yer aldığı metinlerin yanında -geçen haftaki Bilski kaydında olduğu gibi- 30 sayfalık notlarım da girebiliyorum kayda. Metni haber spikeri gibi aktarma hazırlığı değil ama konuya hâkim olma hazırlığına bayağı zaman harcadığımızı söyleyebilirim.

Ajans Pardus hazırlanırken her bir saniyeyi defalarca dinlemek nasıl bir duygu ve bu duygunun ardından bitmişini dinleme isteği kalıyor mu?

Gizem: O kısmı iyi ki biz dinlemiyoruz, kendi sesimi o kadar dinlemek istemem şahsen:) Son halini elbette ki dinliyoruz, son kontrollerini yapıyoruz.

Seda: Kendi seslerine dayanamayan insanların bir kere konuşması, ardından bir kere taslak halini dinlemeleri, yayınlandıktan sonra bir kere daha dinlemeleri nasıl bir eziyet, nasıl sinir bozucu bir şey bilemezsiniz. :)

Ajansın montajlanmış halinden memnun musunuz?

Gizem: Bazen Ajans'ı kısaltabilmek için nefeslerimiz bile kesilebiliyor. Benim gibi normalde de hızlı konuşan bir insanın kayıta nefesi de kesilince, ortaya hiç de hoş olmayan bir şey çıkıyor bazen :). Bunu neyse ki düzelttik. Son halinden epey memnunuz.

Seda: Öncelikle Deniz Ege'ye buradan teşekkürlerimi sunuyorum. Çok emeği var ve bizi yaptığımız hatalarla topluluğa karşı rezil olmaktan kurtarmışlığı da fazlaca mevcut :).

Bitmiş hallerinden memnun kalabilmek için de şöyle bir yöntem izliyoruz: Kayıt kesilip biçilip düzenlendikten sonra, yayına alınmadan önceki akşam İnternet üzerinden bize iletiliyor. Dinliyoruz ve kayıtlı ilgili bir düzeltme isteğimiz varsa söylüyoruz. Bildiğiniz gibi ben her zaman ofiste bulunmadığım için kaydın düzenlenme işlemine müdahale edebilmem mümkün olmuyor. Bu nedenle bazı sorunlar da yaşanabiliyor. Örneğin Dünya Kadınlar Günü ve bilişim sektörü ilişkisini konu ettiğimiz bölümde ciddi tartışmalar yapmıştık. Kadınların bilişim dünyasındaki yeri, erkek egemen sektörün kadınlar üzerinde yarattığı baskılar... Söylemek istediklerimi söylediğim, güzel bir kayıt olmuştu. Sonra bölüm yayına girince bir baktım ki, süreyi tutturmak adına söylediğim her şeyi atmışlar! Çok

kızmıştım ofistekilere. Sonrasında böyle memnuniyetsizlikleri engellemek için, yayına almadan önce benim de dinleyip görüş beyan edebileceğim bir yol benimsedik.

Topluluğun en önemli eğlence kaynaklarından birinin, en önemli parçası olmak nasıl bir duygu?

Gizem: En önemli parçası demeyelim de aracısı diyelim. Önemli bir iş yaptığımızı düşünüyorum. Ve de değerli bir iş. Bunun bir parçası olmak insanı mutlu ediyor.

Seda: Böyle şeyler duyunca utaniyorum ben yahu!

17 bini aşkın üyesi olan bir topluluğa sesinizi bu şekilde duyurmak nasıl bir duygu?

Gizem: Çok heyecan verici bir şey benim için. İnsanlar oturmuş orada beni dinliyor. Söylediklerimin önemli ya da ilginç olduğunun farkındalar. İnsanı mutlu eden bir şey bu kadar önem görmek.

Seda: Evet, heyecan verici. Bir de sorumluluk yüklüyor omuzlarınıza. Çok doğru bir şekilde hareket etmek zorundasınız. Sıradan bilgisayar kullanıcılarını özgür yazılım savunucularına dönüştürebilir misiniz? Özgürlüğün işte bunu başarıyor. Podcast de bu uğurda önemli bir araç.

Topluluktan videocast (video kayıt) isteği gelirse hayata geçirmeyi düşünüyor musunuz?

Gizem: Bu tarz talepler sürekli geliyor. Başlangıçta bizim de ilk deneyimimiz olacağı için böyle bir şeyi direk kabul edemedik. Podcast üzerinde kesme

değiştirme işlemleri yapılabiliyor ama video üzerinde yapılamayacaktı. Fakat biz de ilk heyecanımızı attık, biraz da tecrübe kazandık. Bundan sonra bu olaya daha sıcak bakabiliriz. Kim bilir, yakın bir zamanda bunu da duyurabiliriz :).

Seda: Bizim videocast'imizin çok eğlenceli olabileceğini garanti edebilirim. Sadece gülmek için bile izleyebilirsiniz. Benim mikrofona attığım yumruklar, hareketlerimizin bir çeşit Afrika dansını andırması, Susam Sokağı'nı seslendiriyormuşçasına yaptığımız mimikler size unutulmaz anlar yaşatacak :) Sürprizlere hazır olun!

Ajans Pardus'ta harika işler yapıyorsunuz. Peki, sizin beğendiğiniz ve takip ettiğiniz podcast'ler/podcast'çiler var mı?

Gizem: İşin doğrusu, düzenli olarak kimseyi takip etmiyorum. Bu işe başladığımızda nasıl bir şey olduğunu görmek için dinlemeye başlamıştım. Ondan sonra da düzenli olarak değil de, her boş vaktimde "Şu konuda bir şeyler dinleyeyim" diye arayıp farklı yayınları dinliyorum. Böylece farklı tarzlar ya da yöntemler de görüyorum.

Seda: Podcast dediğimizde karşımıza çıkan ve benim ilgimi çekecek Türkçe yayınlar ne yazık ki çok sınırlı. Özellikle teknoloji ve özgür yazılım alanında Ajans Pardus'un biricik, benzersiz olduğunu söylememiz yanlış olmaz. Podcast ve benzeri mecralar, asıl fırtınayı İngilizce konuşulan dünyada koparıyor sanırım. Neden dil konusuna vurgu yaptım burada? İşim için, araştırma yapmak için, dünyada olup bitenleri okumak için, iletişim kurabilmek için gereken düzeyde yabancı dil bilgim bulunmasına rağmen; keyif için yaptığım şeylerin/harcadığım zamanın yabancı dilde olmasını sevmiyorum. İngilizce mahkeme kararı okurum ama bir romanı İngilizce'sinden okumayı tercih etmem. Bir konuşmacıyı kendi dilinde dinleyebilirim ama altyazısız dizi izlemeyi çok sevmem. En azından şimdilik durum bu. Yabancı podcast'leri takip etmek beni zorlayan, tembel tembel ekrana bakıp yazılanları okumak yerine beynimi daha fazla meşgul etmemi gerektiren bir eylem. Ve ben tembel olmaya çok eğilimli biriyim. Dinlerken dikkatim çok dağınıyor ve pek çok şeyi kaçırabiliyorum. Buna karşın örneğin video podcast şeklindeki yayınlar daha çok ilgimi çekiyor.

Bir de podcast çok geniş bir kavram. Ben dinlemeye değer bir podcast'in bana bir bilgi vermesini (illa akademik/bilimsel bir bilgi olması şart değil bunun ama ilgimi çekecek bir şeyi anlatmasını) bekliyorum. İki insanın evde yaptıkları geyiği merak

etmiyorum, onun yerine How I Met Your Mother izlemeyi tercih ederim; neticede geyikse geyik... :)

Bu kadar hikâye bir yana, dinlediğim/izlediğim podcast'lerden de bahsedeyim bari de soruya bir cevap vermiş olayım. Zaten azlar. :) Bilişim Hukuku Bülteni isimli bir sitede Savunma Sanatı isimli bir video yayını var. İstanbul'dan iki genç avukat arkadaş, her bölümde yanlarına bir konuk olarak bilişim hukukunun güncel problemlerinden bahsediyorlar. Dünyadan baktığımızda Buzz Out Loud'u izliyorum galiba ara sıra. Bir gün videocast yapmaya başlayacaksa bu rahatlıkla kaydetmeyi istiyorum. Bence Gizem ile bana da çok yakışır. :) Bunun haricinde The Software Freedom Law Show adında bir podcast'i dinliyorum. Ama kesinlikle çok sıkıcılar. O kadar uzun süre ve o monotonlukta bilgisayar başında başka bir şeyle uğraşmadan kendilerini dinlemem olanaksız. Neyse işte hukuk konuları falan diye oynat tuşuna basıyorum. Ha, bir de bu İnternet yayını izleme/dinleme olayındaki ilk göz ağrım ve favorim TEDTalks'tur. Çok çok güzel seminerler çıkabiliyor karşınıza. İlgiyle takip ediyorum.

Özgürlük için topluluğunu nasıl buluyorsunuz?

Gizem: Bir işi aldığında elinden geldiğince iyi bir şekilde tamamlamaya çalışıyorlar. Çok hevesli insanlarla dolu. Bazı zamanlarda bu insanları gaza getirmek gerekiyor ama sonuçta o da bizim işimiz:)

Seda: Geçenlerde bir iş başvurusu için niyet mektubu denilen şeyi yazarken Özgürlükçin'i "kendi kendini yöneten bir topluluk" cümlesiyle tanımlamıştım.

Özgürlükçin'in ilk zamanlarından bu yana katettiği yolun inanılmaz olduğunu düşünüyorum. Topluluğa bağlılığımız tam ve topluluk için yapılan şeylerden keyif alıyoruz, severek katkı veriyoruz. Bence bu, topluluğu değerli kılıyor.

Forumlarda hep görmüşsünüzdür. Sürekli olarak "X Coder Full" başlıklarıyla ya da "+rep" yazılarıyla ünlüdürler. Bu tip üyeler için ne düşünüyorsunuz?

Gizem: Paylaşmak, özgür yazılımın da en önemli parçalarından biridir sonuçta. Bir şeyleri, başka kullanıcıların kullanımına sunma konusunda bir sorunun yok:) Ayrıca, bir şeyler oluşturmaları bile oluşturulan şeyleri tebrik etmek, "+rep" vermek de bir şey sonuçta, değil mi?:)

Seda: Hahaha, süper bir soru olmuş! Valla Gizemciğim kusura bakma sana katılamayacağım, +1 rep olayıyla çok dalga geçiyorum çünkü. Bence bizim forumun en güzel yanlarından bir tanesi "emeğe saygı, teraziye tık" jargonunun yer bulmamış olması. Forumun kurgulanışında bu hassasiyetin gösterilmiş olmasına çok seviniyorum. Bir özgür yazılım forumunda er, onbaşı, general gibi rütbelerin bulunması da yakışık almazdı. Forumumuz çok kaliteli bir içeriğe sahip, üyelerinin birbirine saygı gösterdiği bir ortam. Bu biraz da +rep vermediğimiz için... :)

Topluluğa seslenseniz, tek cümleyle hangi mesajı verirdiniz?

Gizem: "Özgürlük siz neredesiniz orada!" ve onu koruyun, sevin, kullanın, kullandırın. Cümlelerin uzun olması sorun olmaz sanırım :).

Seda: Benim tek cümleyle yetinebildiğim nerede görülmüş. Gizem'e +rep olur ancak :P.

Bir kadın olarak, Pardus'u ve Özgürlükçü'nü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Gizem: Kadın oranının çok düşük olduğunu düşünüyorum :) Aslında bir fikir belirtmek için kadın-erkek diye ayırmaya gerek olduğunu düşünmüyorum. Ama, illa bir kadın gözü gerekiyorsa, daha görsel olmasını isteyebilirim. Daha estetik. Çok güzel şeyler yapıyorlar, çok güzel uygulamalar ortaya çıkıyor mesela, ama arayüzü yok ya da olan tatmin edici değil. Özgürlükçü'nün de görsel olarak tatmin etmediğini düşünüyorum.

Seda: Bir kadın olarak değerlendirin diye geldiyse soru, cevap da cinsiyet meselesi ekseninde olacaktır. Bilişim dünyasında kadın sayısının az olması malum, ne yazık ki özgür yazılım dünyası ve Pardus da böyle oranlar sergiliyor. Çok az sayıda kadınız. Geliştirici ofisi erkek nüfus ağırlıklı. Toplulukta da kadın sayısı az, kadınları dışlayan bir yapımız olmamasına rağmen böyle. Evet, Pardus'un topluluk süreçlerinde cinsiyet konusunda bir hassasiyet var; toplulukta en çok göz önünde bulunan iki kişi kadın, Ajans Pardus'un iki sunucusu da kadın... Önemli şeyler bunlar ama tek başına yetmiyor. Bir de, topluluk içinde kadınların birer vitrin, kolay iletişim kurulabilen yumuşak huylu canlılar diye öne sürülmemesine dikkat etmek gerekiyor. Neticede daha çok kadının özgür yazılım ve Pardus ile ilgilenmesini istedim. Bu konuda eksiklikler var.

Topluluk süreçlerinde en çok neyi seviyorsunuz? Ajans Pardus'u yapmayı mı, seminerleri mi ya da bambaşka bir şeyi mi?

Gizem: Aslında her adımını seviyorum. İnsanlarla iç içe olmayı seviyorum çünkü. Ama sanırım en çok sahneye çıkmayı seviyorum. Anlatmayı ve konuşmayı çok sevdiğimi herkes biliyor, bu sebepten olabilir. Ajans Pardus'u yaparken de eğleniyorum ama sunumlar sırasında insanların gözlerinin içine bakabildiğim için, birebir etkileşim içinde olabildiğim için daha tatmin edici geliyor.

Seda: Haber yazmak, seminer vermek gibi bir iş mi seçmeliyim, yoksa başka bir şey de anlatabilir miyim? Özgür yazılım ve topluluk süreçleriyle ilgili en heyecan verici bulduğum şey, bir grubu, bir kitleyi ayağa kaldırmak. Yerlerinde oturan insanları bilinçlendirmek ve harekete geçmelerini, katkı vermelerini sağlamak. Birilerinin düşüncelerini etkilemek, özgür yazılımın ne kadar iyi bir şey olduğunu göstermek; sonra onların da çevrelerindeki kişileri etkilemeleri ve domino taşı efektiyle çok geniş bir çevreye ulaşmak. Topluluk süreçlerinde böyle bir güç var ve kesinlikle çok heyecan verici.

Gazete ve televizyonun yerini bloglar, sözlükler, podcastler, e-dergiler almaya başladı. Eskiden gazete ve televizyonun sözünün geçtiği bir alanda, artık onlar kadar etkililer. Siz ne düşünüyorsunuz bu değişim hakkında?

Gizem: Klasik medyanın artık tek başına etkili olamadığını düşünüyorum. Artık insanlar her gün gazete almak yerine internet'e girip, her an güncellenen haliyle haberleri okuyabiliyorlar. Bu zamanda haberi vermek değil, en hızlı ve

doğru vermek önemli olduğundan, sosyal medya olarak tabir edilen kaynaklar önemli bir yere geldi. Olması gerekenin de bu olduğunu düşünüyorum. Tabii bir taraftan, İnternet'in ülkemizde yine de klasik medya kadar sözünün geçtiğini düşünmüyorum. İnternet'e ulaşımı olmayan, ona güvenmeyen çok büyük bir kesim var sonuçta. Sürekli engellenen İnternet sayfalarıyla ya da kesilen İnternet'le ne kadar sağlıklı iletişim sağlanabilir, o da merak konusu.

Seda: Yeni medyanın, bilginin bu dağınık ve tek merkezden gelmeyen yapısının toplumu da dönüştürmekte düşüncesindeyim. Etkileşimli teknolojilerin İnternet'in önceki yapısının yerini almasıyla birlikte bize verilenle yetinme zorunluluğumuz ortadan kalktı. Artık herkes bilgi kaynağı; bireysel İnternet kullanıcılarından çok ve çeşitli bilgi alabilirsiniz, alternatif medyanın yayın olanakları kolaylaştığı için piyasadan çekilme riskleri azaldı, birbirini hiç tanımayan insanlar bile İnternet ortamında birleşip haber, bilgi, hareket üretebilmekte. Değişik kaynaklardan aldığımız haberleri bir değerlendirmeden geçirerek gerçeğe en yakın bilgiye ulaşmamız mümkün. 1984 kurgusunu bertaraf eden bir düzen değil mi bu? Ne güzel! Tabii devletin tüm İnternet'i kendi eleğinden geçirip, uygun gördüğünü sunma tutkusunu nedeniyle hâlâ tehlike altındayız.

Arkadaşlarınıza ya da ailenize Pardus'u ve özgür yazılımları anlatırken nasıl tepkiler alıyorsunuz?

Gizem: Bilgisayarla ya da bilişimle çok ilgisi olmayan insanlara anlatırken zorlanıyordum. Önem verdikleri bir şey olmadığından, hatta bazen işletim sistemi-program farkını bilmediklerinden pek de ilgi çekmiyordu anlattıklarım. Ama onların ilgisini çekecek bir noktayla bağlanabiliyor. Pardus ve özgür yazılım, sadece bilgisayarla ilgili bir konu değil sonuçta, bir felsefenin ürünleri. Başta ilgisini çekemediğim annem bile artık Özgürlüğün'den haberleri takip edip akşam benimle tartışıyor:)

Seda: Fikri mülkiyet konusunda çalışan arkadaşlarıma bile özgür yazılım felsefesinden, özgür yazılım lisanslarından bahsettiğimde şaşkınlıkla dinliyorlardı. Akıllarından, "bu günde, bu dünyada böyle bir sistem öngörülebilir mi" şeklinde sorular geçtiğini tahmin ediyorum. Ama merakla da takip ediyorlar. Bilgisayar kullanıcılarını yakından ilgilendiren asıl pratik noktalara geldiğimizde en çok şaşırılan ve takdir edilen şey şu an kullandıkları bilgisayarda gerçekleştirdikleri her işlemi Pardus'ta da yapabilecekleri. "Evet, belgelerini açabilirsin. Film dahi izleyebilirsin. Fotoğraflarını düzenleyebilirsin. Bunlar şimdiki sistemine has

teknolojiler değil!", durmaksızın anlatıyorsunuz. İnsanlar Pardus kullanmaya ilk etapta cesaret edemeseler bile, Pardus'u takdir ediyorlar.

Pardus'un bu hızlı ilerleyişini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Gizem: Aslında biraz düşündürüyor. Gerçekten çok hızlı büyüyüp tanınırlığı artıyor. Kısa süre içerisinde çok büyük kitlelere ve de Kurumsal 2 ile beraber kurumsal alanlara hitap ediyor olacağız. Bunun arka planında geliştirmeden başka işlerin sağlıklı ve hızlı bir şekilde yürüyor olması gerekiyor. Ama ekibimize ve ileri görüşlülüklerine güveniyorum.

Seda: Pardus'ta artık çok olgunlaşmış bir ürün var elimizde. Teknik bakımdan kişiliği oturmuş durumda ve beklentileri karşılamakla ilgili sorunu yok. Haberlerden takip ediyoruz; artık yalnızca geliştirme tarafına değil, idari yöne, proje yönetimi tarafına da ağırlık veriliyor. Kullanıcı kitlesini de benzer olgunluğa, oturmuşluğa kavuşturmak Pardus'un başarısını sürekli kılacaktır. Proje'nin bunun bilincinde olarak emin adımlarla ilerlediğine inanıyorum.

Eğer Pardus'un adını değiştirmek elinizde olsaydı ne yapardınız?

Gizem: Adını ben çok seviyorum. Zorla değiştirmem gerekirse de, "Gizem" yapardım herhalde:)

Seda: Pardus'un ismini değiştirmeye benim gücüm yetmez. Büyük bir marka değeri var Pardus'un ve şöyle bir bakıyorum da bende o kadar nakit yok.

Ben de Gizem gibi Pardus ismini ve Pardus'un isimlendirme politikalarını seviyor ve doğru buluyorum. Hem tanımadığımız bir kelime üzerindeki algıyı bir özgür işletim sistemi olarak ulusal piyasada çok başarılı şekilde yerleştirmiş durumda; hem de uluslararası alanda kolay tekrarlanabilirlik, akılda kalıcılık, evrensel bir anlama sahip oluş gibi özellikleri haiz.

Hangi masaüstü ortamını kullanıyorsunuz, neden?

Gizem: Beni azcık tanıyanlar bile, bir KDE hayranı olduğumu biliyordur. Öncelikle kişiselleştirme konusunda bana sınırsız olanak sunduğu için seviyorum. Görsellik ve rahatlık benim için önemli. Sık kullandığım şeylerin elimin altında, istediğim yerde istediğim şekilde durması ve istediğim an her şeyini değiştirebileceğim şekilde durması benim için çok önemli.

Paketleme, programlama gibi konularda bilginiz var mı?

Gizem: İlk olarak, kesinlikle bu konuda bir eğitimim yok :). Paketleme, programlama konusunda hiçbir şey bilmiyorum, bilmeme de gerek olduğunu düşünmüyorum. Kullanıcıların büyük bir çoğunluğu bilmiyor ve bilmesi de gerekmiyor. Ben de onların ne hissettiğini anlayabilmek için ve destek olabilmek için bilmemem gerektiğini düşünüp özellikle yaklaşıyorum. Bunu çok iyi bilen ve yapan insanlar var. Onlar kendi işini yapsınlar, ben kendi işimi. Öte yandan, bilgisayarı ilk aldığım günden beri içini açar karıştırır, araştırırdım. Hiç teknik bilgim yok da diyemem yani:)

Seda: Ben Python ile "hello world" uygulaması yazabiliyorum :). Fakat tabii ki bunun ilerisinde hiçbir şey yok. Her fırsatta söylüyoruz zaten, biz programlama konusunda bilgisi olan insanlar değiliz, teknik bilgimiz yok.

Gizem'in dediği çok doğru. Biz sıradan iki kullanıcıyız sadece. Kullanıcı penceresinden bakıyoruz yazılım dünyasına. Pozisyonlarımız itibarıyla yerinde bir durum bence bu. Yalnızca, işin içinde olduğumuz için biraz biraz anlamaya başlıyoruz teknik ayrıntıları ve kullanıcı kimliğimizi kaybetmeden teknik konularda kendimizi geliştirerek dengelemeye çalışıyoruz işimiz için gerekenleri.

"Ah, keşke şöyle bir program olsaydı." dediğiniz oldu mu?

Gizem: Sürekli oluyor :). Çok uçuk isteklerim olmadığından şimdiye kadar istediğim şeye ulaşamadığım olmadı. Aslında, program değil de oyun olsun istiyorum. Çok sevdiğim bir oyun var, Zuma, onun türevini yapacak kişi arıyorum aylardır mesela. Her türlü psikolojik desteği vermeye ve saatlerce test etmeye hazırım :)

Seda: Ben çok süper bir fikir bulmuştum, sonra Apple yaptı. Hâlâ içimde uktedir. Zamanında bana yardımcı olmayıp, benimle dalga geçen arkadaşlara da buradan saygılarımı sunarım. Şimdi bambaşka yerlerde olabilirdik.

Aslında aradığım, bulamadığım, keşke olsaydı diye istediğim bir program yok sanırım. En azından şu anda aklıma gelmiyor. Fakat mutlaka pek çok programda “keşke olsaydı” ya da “nasıl düşünmemişler bunu eklemeyi” dediğim özellikler var. Açık kaynak yazılımı biraz da şu yüzden seviyorum: Gerçekten bazı isteklerimi halledebiliyoruz. Gerisinde de programcılık işlerinden o kadar fazla anlamadığımı kabullenip oturuyorum ya da “Bu iyileştirme kategorisine girer mi acaba?” diye düşünüp hata kaydı girmeye kalkışıyorum.

Hayatınızda yapmak isteyip de yapamadığınız şeyler var mı?

Gizem: Genelde aklıma bir şey koyduysam yaparım bir şekilde. Ama daha gerçekleştiremediğim hayallerim de yok değil. Sonuçta zamanla olacak her şey, o yüzden şu an hiçbir şey sorun olarak gözükmüyor.

Seda: Profesör olacağım ben! Ama daha olamadım mesela. ;)

Ajans Pardus dışında ya da iş dışında diyelim kısaca, beraber buluşup neler yaparsınız?

Gizem: Normal insanlar neler yapıyorsa onları :). İkimiz de çalıştığımız için bir araya zor geliyoruz aslında. Bir araya gelince de bol bol dedikodu yapıyoruz:)

Seda: “Fosforlu Cevriye” içiyoruz bir de. Bir de stüdyoda kayıttan önce şarkı söylüyoruz. Bir de yüksek yerlerden zıplıyoruz. Fotoğraflarımız da ispatıdır :D.

Bir de şu ikinci el giysiler satan dükkana gideceğiz Gizem. Bak buradan da söylüyorum. Kaçamazsın. ;)

Boş zamanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz? Yapmayı en sevdiğiniz şey nedir?

Gizem: Dalıyorum:). Şimdiye kadar sadece Ocak ve Şubat aylarında dalamadım. Bunların dışında bütün aylarda, soğuk sıcak demeden daldım. Dalışa gidemediğim zamanlarda da sokaklarda dolaşıp İstanbul’un tadını çıkartarak fotoğraf çekmeyi seviyorum. İstanbul’un her noktasını çok seviyorum.

Seda: Boş zamanlarımda tez yazmam gerekiyor. Cümleyi “tez yazıyorum” diye kurmayı nasıl da isterdim... Tez yazmam gerekiyor. Ve tez yazmam gerekiyor. Dur bakayım, boş zamanlarımda ne yapıyorum ben? Yoksa boş zamanım olmadığını mı hissediyorum? Okuyorum, film falan izliyorum, yine okuyor ve ardından İnternet’te boş boş beziyorum. Geçen yaz ne güzel tenis oynuyordum. Sonra bir yerlere gitmek, yeni bir yerler görmek de güzel şeyler. Bunların hiçbirini yapmıyorum şu an, çünkü ben çok sıkıcı bir insanım.

Hangi takımı tutuyorsunuz?

Gizem: Sorulur mu! Tabii ki Beşiktaş :).

Seda: Ben futbolla hiç mi hiç ilgilenmiyorum yahu! Söyleyecek sözümün olmadığı bir soru da ancak bu olabilirdi. Yalnızca endüstriyel futbol karşıtı hareketi seviyorum. Böyle nedenlerden, örneğin St. Pauli ile bir gönül bağım var.

Gün içinde, kendi aranızda nelerden muhabbet ediyorsunuz?

Gizem: Pardus ve özgür yazılım :). Havadan sudan her şeyden muhabbet ediyoruz. İki kadın bir araya gelirse nelerde konuşur, işte biz de onlardan bahsediyoruz bir araya gelince :). İlla ki iş konuşmuyoruz yani, alışveriş, erkekler bahsediyoruz ve dedikodu yapıyoruz :).

Pardus'ta sizin için vazgeçilmez olan, bilgisayarı açar açmaz çalıştırdığınız üç uygulama nedir? Yaptığınız ilk işler nelerdir?

Gizem: E-postalar için İnternet tarayıcısı, RSS okuyucusu ve Choqok ilk ve otomatik açılan programlar zaten. Bilgisayar açık olmadığı sürece neler olmuş baktıktan sonra normal bir güne başlayabiliyorum ancak.

Seda: Hiç tartışmasız ve her şeyden önce: Mozilla Thunderbird ve Firefox. (Arada kendisini Chrome ile aldatsam da Twitter için Echofon kullanmaya başladığımdan beri Firefox daha çok açılıyor. Aynı Gizem gibi, önce iletişim kanallarımdaki hareketliliği kontrol ettikten sonra işime gücüne bakıyorum.

Unutmadan: Bir de Yakuake. Vazgeçilmezim! Ehi ehi! ;)

Birbirinize sinirlendiğiniz, kızdığınız, öfkelendiğiniz oldu mu?

Gizem: Seda hatırlıyor mu bilmiyorum ama benim aklıma hiç öyle bir an gelmiyor:)

Seda: Bazen gevezeliğim tutuyor ve sözünü kesip duruyorum Gizem, kızıyor musun bana öyle zamanlarda? ;)

Birbirinizi kıskandığınız oluyor mu? O benden daha iyi diye düşündüğünüz?

Gizem: Kıskandığımı söyleyemem. Çok fazla kıskanan bir insan değilim. Ama bazı konularda o benden daha iyi diyebilirim elbette ki. Hukuki bir konu olduğunda yanından bile geçemem sonuçta. Böyle konuların olması çok normal zaten. Böyle de gerçekçi bir insanım :).

Seda: Kıskanmak da neymiş? Yani neden böyle bir duyguya ihtiyaç duyayım ki? Biz birlikte bir şey ortaya çıkarıyoruz ve bunu elimizden gelen en iyi şekilde yapmaya çalışıyoruz. Gizem'in en iyi performansını sergilemesi beni yalnızca sevindirir. Kendisi bakımından da durumun aynı olduğuna inanıyorum. Birbirimizi olabildiğince destekler, motive ederiz. Her şeyden önce, bu sayede yapılan iş iyi olur. Bizim herhangi bir hırslımız, öne çıkma çabamız yok. İyi bir amaç uğruna, aynı koşullar altında, ortaklaşa çalışan insanlarız. Burada kıskançlığa yer yok.

Özgürlüğün topluluğunda kıskançlık kültürü var mı? Onu sormak isterim sizlere. Hiyerarşinin, eşitsizliğin olduğu yerlere bakın; kıskançlık oralarda boy gösterir. Kıskançlığın bulunduğu yerlerdeyse bizimki kadar iyi bir topluluk ortaya çıkmaz.

Biraz da kişiye özel soralım. Seda AKAY, Artistanbul’da uzun bir süre çalıştıktan sonra akademisyen olmaya karar verdin. Akademik dünyada aradığını gerçekten bulabildin mi?

Seda: Üniversitede kalmak benim için idealist bir dünya görüşünü seçmekti. Bir şeyleri etkilemek, değiştirmek, başarılı bir bilim insanı olmak, dünyanın daha iyi bir yer olması için katkı vermek... Özgür yazılıma bulaşmam, Pardus’u benimsemem de bu düşüncelerimin birer uzantısıydı aslında.

Evet, şimdi bulunduğum yerden memnunum. Bunu işyeri anlamında söylemiyorum, elbette ki maaş aldığınız her tam zamanlı işin sorunları, sıkıntıları oluyor. Ancak akademik kariyer diye adlandırılan şeyi yaptığım için mutluyum. Akademide bir patron, bir işyeri, bir marka için çalışmıyorsunuz, en azından teoride. Başka bir hedef için çalışıyorsunuz, siz istediğiniz için çalışıyorsunuz. Bu güzel bir özgürlük. Her şeyden önce ne isterseniz o konuda çalışabiliyor olmanız, istediğiniz şeyi söyleyebilmeniz harika. Bir kurumun imajına hizmet etmek durumunda değilsiniz, sadece kendinizden sorumlusunuz. Sınırları siz belirliyorsunuz. Şaşıracaksınız belki ama benim hâlâ umudum var akademiden, hayal kırıklığına uğramış değilim.

Artistanbul’u özlüyor musun? Özlüyorsan neyini özlüyorsun?

Seda: İstediğim gibi giyinmeyi! :) Şimdiki işime başladığımda, pek çok öğrencinin yaşı benden büyüktü. Bu durum benim “nereye düştük böyle” hisli şaşkın bakışlarımla birleşince hangimizin öğrenci konumunda bulunduğu pek belli olmadığını takdir edersiniz. Bizim hukuk camiasında giysi kodları her şekilde çok katıdır gerçi ama özellikle öğrencilerle karıştırılmayayım diye ilk sene neredeyse hiç kot pantolon giyemedim. :) Neyse bu şaka kısmıydı, geçelim. Artistanbul’daki hiyerarşiden uzak çalışma ortamının çölde ne büyük bir vaha olduğunu anladım ben. İşyeri değiştirdiğimde en çok rahatsız olduğum konu bu olmuştu. Katı akademik hiyerarşi bir taraftan, akademik ve idari personel arasındaki görünmez duvarlar diğer taraftan. Üstüne bir de kendimi kötü hissettiren ayrıntılar: Çay ocağında çalışan annenin yaşlarındaki görevlilerin sana hocam diye hitap etmesi... Lütfen demeyin bana hocam falan! Sadece daha şanslı doğduğum için bir odam ve bilgisayarımla olurken, karşımdakilerin bu sözleri karşısında eziliyorum.

Her şeyden önemlisiyse sevdiğim insanlarla birlikte çalışmayı özledim. Küçük bir ofisin avantajları da başkaymış, onu gördüm. Çünkü insanlar sadece iş görmesi için değil, birlikte iyi vakit geçirmek için de işe alınıyor Artistanbul’da. Beraber

çalışma kültürü vardır. Kimse koltuk, makam peşinde değildir; ortak bir işi en iyi şekilde çıkarmaya çalışırız. Hırstan uzak, iyi insanlar vardı etrafımda. Oysa dışarıdaki dünyada iyi olmayan insanlarla da yüzyüze bakmak zorundasınız.

Peki sevgili Gizem BELEN, neden dalıyorsunuz ? Daldığınızda neler hissediyorsunuz?

Gizem: Başta, tamamen bir heves olarak başlamıştı. Yüzmeyi bile sevmeyen ve denizden korkan bir insan olarak dalabilmem benim için önemli bir şeydi aynı zamanda. Kendime güven anlamında da bir adım atmak için başladım bu işe. Ama ilk kez suyun altına indikten sonra, hayatım bambaşka oldu. Hele ki derin dalış yapıp azotu damarlarımda hissettikten sonra tam anlamıyla bağımlısı oldum diyebilirim. Derinlik sarhoşluğu denen bir şey var mesela, bağımlı olmamın bir

sebebi de bu olabilir :). Şu anda 2 yıldız CMAS dalıcıyım ve yaz sonu 3 yıldız olmayı planlıyorum. Gelecek planlarım arasında da çok önemli bir yer tutuyor.

Daldığınızda apayrı bir dünyanın içine girersiniz. Ağır elbiselerle teknenin ucundan denize attığınız ilk adımla "ayılırsınız". Soğuk su elbiseden içeri girerken daha heyecan başlar. Hazır olup yavaş yavaş aşağı inerken hayal alemine girersiniz. Ağıraksız, yer çekimsiz, sınırsız ve uçtuğunuz bir yer düşünün... Dört bir yana sınırsızca özgürlük sunan bir ortam.

Her dalış turu benim için bir terapidir. Uzun süre dalmayınca ne hale geldiğimi zaten herkes bilir :). Herkese bağırıma çağırmaya başlarsam, anlayın ki uzun bir süredir dalmıyordum. O hale geldiğim noktada, bana dalış ayarlamak, en güzel çözüm noktası olabilir :).

Bir "Psikolog olarak" geliştiricilere ve topluluğa baktığında ne görüyorsun?

Gizem: Doktora yapmak istesem, birçok malzeme çıkacağına eminim, daha ilk girdiğim dönem, geliştiriciler ve topluluk üzerinde tezler oluşturmaya başlamıştım zaten :). İşine çok bağlı, Pardus için her şeyi yapmaya hazır, hatta bunun için kendi hayatından çalan insanlar. Hem geliştiriciler, hem de topluluk tarafında bu durum böyle...

Artistanbul'dan sonraki kariyer planların ne?

Gizem: Bir yandan Halkla İlişkiler okuyorum. Bundan sonra hayatıma bu alanda devam etmek istiyorum. Kısa vadede topluluktan ve Pardus'tan uzaklaşmak gibi bir planım yok zaten. Emekliliğimi de dalış eğitmeni olarak bir sahil kasabasında geçirmeyi planlıyorum şimdilik :). Şu an ve emeklilik arasında neler yapacağımı da zaman gösterecek.

Pardus'a dönecek olursak, geliştiricilerin içlerine kapandığı eleştirisine katılıyor musunuz? Pardus geliştiricilerine en çok ne zaman kıızıyorsunuz?

Gizem: İçlerine kapanmak derken, kime göre olduğunu düşünmek lazım. Bazı zamanlarda topluluktan uzak duruyorlar gibi düşünüyorum. Kod yazarken ve bir şeyler geliştirirken o kadar yoğun çalışıyorlar ki, dışarıda topluluk ne yapıyor ne

istiyor fark edemiyorlar bazı durumlarda. Bu yüzden de “Sürüm Camia Temsilcisi” ve biz topluluk yöneticileri var zaten.

Bazı durumlarda, karşılarındakinin teknik bilgisi sıfıra yakın bir insan olduğunu unutup ona göre konuşuyorlar. O anlarda kızıyorum, çünkü hiçbir şey anlamıyorum :).

Seda: Bu soruyu okuduktan sonra onlar da bize kızacaklar ya, hadi bakalım. Bence geliştiriciler ile kullanıcılar arasındaki ilişkilerde en büyük sorun, kullanıcıları önemsememeleri. Kullanıcıların beklentileri üzerine düşünmüyorlar ve kendi yaptıklarının en doğrusu olduğuna inanıyorlar. Vahim yanlışlara yol açabiliyor bu durum.

Yalnız bu noktada şunu da belirtmek isterim: Geliştirici tarafına hâkim bu ruh halinin giderek dağıldığına inanıyorum. İlk olarak Proje’nin gün geçtikçe olgunlaşması ile vizyonu, misyonu, yapılacaklar listesi sınırları daha kararlı bir şekilde belirlenebiliyor, belirlenmekle kalmayıp uygulamaya da konuyor. Geçen bu zaman, Pardus’un etrafında bir kitle yaratmasını sağladı ve artık topluluktan çıkan geliştiriciler olmaya, çoğalmaya başlıyor. Yeni geliştirici ekip kullanıcı olmanın nasıl bir şey olduğunu da biliyor, bu sayede toplulukla daha rahat ilişki kuruyor.

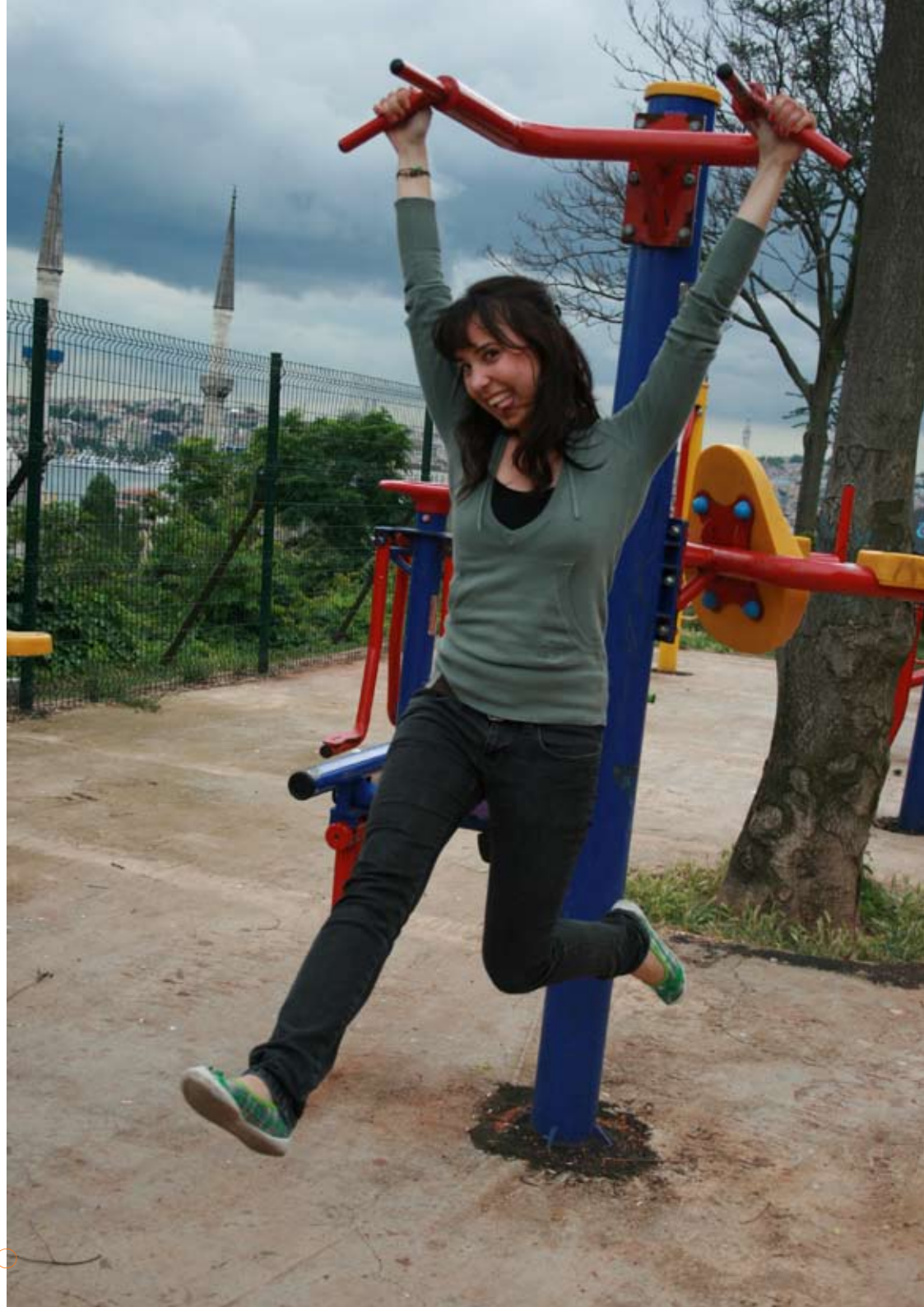
Bir topluluk yöneticisi olarak Pardus 2011’den beklentileriniz ne?

Gizem: Yine bir kadın olarak bakarsam, görsel olarak daha tatmin edici bir sürüm istiyorum öncelikle:) Çok uçuk hayallerim yok, sadece daha kullanıcı dostu düzenlemeler olsa bana yeter. Son kullanıcıya daha kararlı ve kolay bir sistem sunulmasını istiyorum. Tabi ki de KDE serisinin en güzel yanlarından faydalanmak istediklerimden biri.

Seda: Bana kararlı bir sürüm yeter. Sistemim yerinde dursun, yazdığımı kaydetsin, açtığım zaman hata vermesin yeter. Az ile mutlu olabilen bir insanım. :P

Önümüzdeki dönemde Pardus’un modern görüntüsünü kaybetmemesini, kendini geliştirmeyi sürdürmesi gerektiğine inanıyorum. Kullanıcı davranışlarını göz önünde bulundurmak, sistemi bu şekilde düzenlemek de önemli.

Aslında Pardus tablet bilgisayarlar için bir sürüm mü çıkarsa? Dokunmatik ekranlar için arayüz tasarlayacak profesyonel tanıklarım var. ;)

Pardus Kullanıcıları İçin Yararlı Adresler

Pardus'u bilgisayarınıza nasıl kurabilirsiniz?

Pardus topluluğu neler yapıyor?

Dergimizin tüm sayılarını nereden bulabilirim?

Ajans Pardus'u dinleyelim!

Nerede bu Pardus kullanıcıları?

Pardus geliştiricileri neleri tartışıyor?

Pardus kullanıcıları neleri tartışıyor?

OpenOffice.org Türkiye

Bir hata buldum, bunu nereye raporlamalıyım?

Pardus ile ilgili teknik bilgiler için nereye bakmalısınız?

Şehrimde Pardus CD Gönüllüsü var mı?

Bana Pardus 2009 Kurulum CD'si gönderir misiniz?

Pardus kullanıcıları www.linux.com'da ne yapıyor?

Windows'tan Pardus'a nasıl geçebilirim?

Pardus kullanıcılarının gezegeninde neler oluyor?

Pardus ile ilgili Sıkça Sorulan Sorular

